

Katolícka univerzita v Ružomberku – tradícia a súčasnosť

Uplýnulo päť rokov od vtedy, ako na základe existujúceho Pedagogického inštitútu sv. Ondreja v Ružomberku z roku 1995 a v intenciách dávnych snáh a návrhov slovenskej akademickej a kultúrnej kresťanskej inteligencie a Cirkvi vyvrcholili snahy o založenie a vznik prvej katolíckej univerzity na Slovensku. Slovensko sa tak v roku 2000 zaradilo medzi vyspelé demokratické krajiny, kde takéto právo už dávno existuje. To, čo sa na Slovensku rodilo a vyrástlo, je však z hľadiska historického iba logických vyústiením vyššie dvestoročných snáh.

doc. PhDr. Boris Banáry, CSc.
rektor Katolíckej univerzity

Požiadavky na vzdelanostný profil učiteľov Slovenska v uplynulých storočiach neboli jednotné. Neexistovali ani školy ani kompetencie Cirkvi alebo grémia miest, ktoré by zabezpečovali obsadzovanie učiteľských miest. Neuspokojivý stav školstva v 17. a 18. storočí viedol k požiadavkám zaviesť organizovanú a špecializovanú prípravu učiteľov. Požiadavky predkladali viacerí školskí reformátori, ale až na konci 18. storočia registrujeme počiatky moderného školského systému. Tereziánske Ratio educationis z roku 1777 zaviedlo na Slovensku prípravu učiteľov na tzv. normálnych a hlavných školách, čo boli iba kurzy, ktoré sa organizovali vo väčších mestách.

Normálne školy stratili svoj význam v príprave učiteľov v prvej polovici 19. storočia vznikom prvých cirkevných preparandií a neskôr založením štátnych učiteľských ústavov. Prvú učiteľskú preparandiu na území Slovenska, resp. celého vtedajšieho Uhorska otvorili roku 1819 v Spišskej Kapitule. V čase vzniku preparandie bola Spišská Kapitula významným centrom spišskej diecézy: už v 13. storočí tu vznikla kapitulska škola a od roku 1815 mala svoj vlastný seminár určený na prípravu kňazov pre diecézu. Cirkev si už v tom čase uvedomila, že na vzdelanie a kresťanskú výchovu nemôžu stačiť len kňazi, rovnako aj to, že učiteľský ústav musí učiteľov nielen vzdelávať, ale aj duchovne formovať. Preto vznikli na východnom Slovensku tieto dva ústavy takmer súčasne, boli vzájomne prepojené a tvorili istý komplex vzdelanosti a duchovného života.

Tak sa na Spiši začalo s organizovaným a inštitucionálnym učiteľským vzdelávaním, ktoré sa zapísalo do dejín slovenskej pedagogiky a ovplyvnilo vývoj školstva na Slovensku, a to aj napriek tomu, že bol ústav po

roku 1948 násilne zatvorený. Nadväzujúc na tradície učiteľského ústavu, vznikol v roku 1995 Pedagogický inštitút sv. Ondreja v Ružomberku. Ten sa neskôr transformoval na Pedagogickú fakultu sv. Ondreja a na jej základoch vznikla v jubilejnom roku 2000 Katolícka univerzita – opäť v Ružomberku.

Mesto Ružomberok ako genius loci sa dvakrát stalo miestom, ktoré prijalo do svojho lona prvú katolícku vysokú školu na Slovensku: spočiatku ako pedagogický inštitút a fakultu, neskôr aj ako univerzitu.

Katolícka univerzita v Ružomberku ako verejná vysoká škola konfesijného charakteru už piaty akademický rok poskytuje vzdelávanie vo viac ako 40 študijných programoch. Univerzita si predsavzala pružne reagovať na súčasné potreby vysokoškolského sektora, na potreby Cirkvi i celej spoločnosti. Preto rozvíja nielen svoje študijné programy, ale aj študentské a učiteľské zahraničné mobility. Je prirodzené, že sa chceme aj naďalej etablovať v medzinárodnom priestore, preto sa Katolícka univerzita v Ružomberku už v roku 2004 stala asociovaným členom Európskej asociácie katolíckych univerzít (FUCE). Trvalou úlohou vyplývajúcou zo zákona o vysokých školách je rozvoj vedeckovýskumnej činnosti a výskumu na univerzite. Tá sa orientuje na strategické rozvojové smery v oblasti výchovy a vzdelávania, výskumu v prírodných a sociálnych vedách, ďalej v oblasti zdravotníckych vied, informatiky alebo v humanitných vedách.

Vzdelávanie a kultúrne dedičstvo sú jadrom identity, ale kvalitné vzdelávanie môže zabezpečiť iba kvalitná vysoká škola. Preto jednou z ciest ku kvalite je aj internacionalizácia nášho vzdelávania. A čo môže ponúknuť Katolícka univerzita Slovensku a svetu? Predovšetkým široký rozhľad na konkrétnu realitu, môže vytvárať konštruktívny dialóg medzi vierou a rozumom, medzi vierou a inými vedami, viesť medzináboženský a medzinárodný dialóg. Môže poukázať na duchovný rozmer človeka, ktorý je odpoveďou na vieru.

doc. PhDr. Boris Banáry, CSc.
rektor Katolíckej univerzity

Budova rektorátu na Námestí Andreja Hlinku v Ružomberku

REKTORI HODNOTIA

Pri príležitosti 5. výročia založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku požiadal súčasný rektor univerzity doc. PhDr. Boris Banáry, CSc., svojich dvoch predchodcov vo funkcii rektora, aby odpovedali na jeho dve otázky.

prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc.
prvý rektor Katolíckej univerzity

Ako si spomínate na vznik a začiatky KU?

Po piatich rokoch, ktoré uplynuli od 1. júla 2000, keď formálne Katolícka univerzita vznikla, je asi privčias na spomienky memoárového typu. Pohľad na toto obdobie nie je oslobodený od dojmov z jednotlivých epizód a nie je pokrytý objektivizujúcou „patinou“ historického odstupu. Napriek tomu niektoré reflexie môžem urobiť už teraz.

Vznik KU nebola jednorazová udalosť. Nemožno zanedbať kontinuitu s Pedagogickým inštitútom a Pedagogickou fakultou sv. Ondreja. Za vlastné obdobie vzniku považujem obdobie od jari 1999 do zimy 2000, teda od sformovania samosprávnych orgánov univerzity a fakúlt. Toto obdobie je možné charakterizovať ako obdobie idealistického nadšenia a romantického dobrodružstva v tom najlepšom zmysle slova.

Poverenie a dôvera Konferencie biskupov Slovenska sme prijali ako výzvu vybudovať neštátne vysokoškolské pracovisko, ktoré by podľa konštitúcie „Ex corde ecclesiae“ prekonalo vžitú bariéru, pretrvávajúcu na vysokých školách z minulého obdobia. Chceli sme vytvoriť vzdelávaciu inštitúciu pre výchovu katolíckej inteligencie v nadväznosti na tradície nášho katolíckeho školstva v minulosti a vychádzajú z najlepších skúseností katolíckych univerzít v zahraničí.

Obdobie od sformovania univerzity a jej orgánov – to sú vlastné začiatky univerzity – bolo už menej radostné. Oslabil sa vplyv predstaviteľov Cirkvi, stratila sa vnútorná jednota akademickej obce a univerzita sa začala uberať v koľajach, ktoré sú dodnes pre slovenské vysoké školy typické. Niektorí najbližší spolupracovníci, ktorí formovali perspektívu univerzity sa buď dostali na vedľajšiu koľaj, alebo celkom odišli (prof. Gombala, doc. Ligoš, Dr. Janáč, Dr. Frankovský a ďalší). Vytvorila sa situácia charakteristická pre sekulárne pracoviská – prioritná starosť o peniaze, kariéru a pod., a nie o vzdelanie a formáciu.

Ako vidíte dnešnú KU v perspektíve?

Perspektíva Katolíckej univerzity v Ružomberku závisí od toho, či na nej prevládnu pôvodné idey, s ktorými bola zriaďovaná. V tomto prípade sa KU vymaní z radu ostatných vysokých škôl na Slovensku a získa svoju jedinečnosť. Návod ako na to, je presne uvedený v citovanej pápežskej konštitúcii. Aby sa tak stalo, treba veriť, že v duchu evanjelia sv. Lukáša (12, 22 - 31) univerzita prežije aj vtedy, ak zamení poradie priorit a výchovu a vzdelanie postaví na prvé miesto. Potom môžeme dúfať, že Ten, ktorý takým zvláštnym spôsobom riadil udalosti vedúce k vzniku KU,

naplní ju svojim Duchom, potrebným na pochopenie cieľov univerzity a na ich realizáciu vo sfére vzdelania a výchovy.

A nakoniec láska je potrebná na vytvorenie korektných vzťahov na KU, na pochopenie potreby dať svoju prácu do služby celku, ktorým je predovšetkým univerzita a až potom fakulty a ďalšie pracoviská.

Treba sa vrátiť k úsiliu o vytvorenie pracoviska, ktoré dáva prednosť hĺbke a intenzite pred jej extenzívnym rozvojom.

Ak sa toto všetko podarí, má KU šancu stať sa výnimočnou školou čo do významu a poslania v štruktúre univerzít na Slovensku.

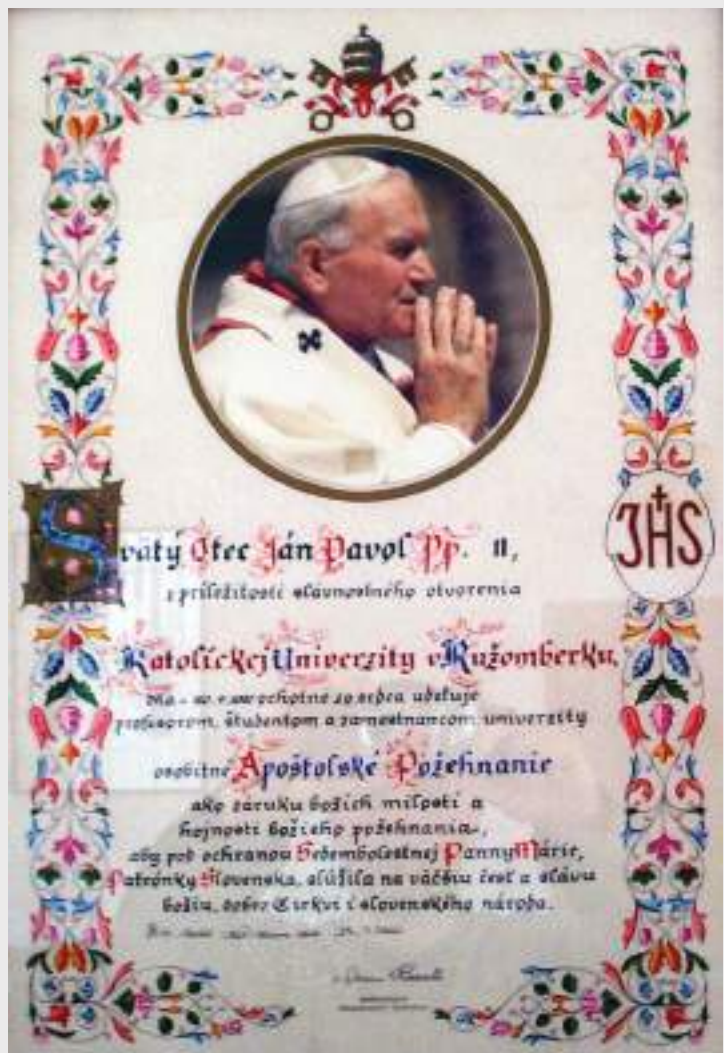
Želám vedeniu a celej akademickej obci, aby sa to podarilo.

prof. RNDr. Jozef Ďurček, CSc.
druhý rektor Katolíckej univerzity

Ako si spomínate na vznik a začiatky KU?

Vznik Katolíckej univerzity bol spojený s dlhoročným zápasom o zmenu postojov spoločnosti k tejto otázke. Aj keď prvé návrhy odznali už v roku 1992, do roku 1996 boli zákonom povolené len štátne vysoké školy a súhlas na vznik konfesijných vysokých škôl dala až novela v roku 1998. To

Požehnanie Svätého Otca pri príležitosti slávnostného otvorenia univerzity

umožnilo vznik KU ako neštátnej vysokej školy s obmedzenou podporou štátu. K plnému zrovnoprávneniu došlo až v roku 2002 pri odštátnení vysokých škôl, keď sa aj KU stala verejnoprávnu vysokou školou.

Slovensko sa tak tiež stalo krajinou bez diskriminácie konfesijných vysokoškolských ustanovizní.

O túto zmenu myslenia sa v nemalej miere zaslúžila Trnavská univerzita, ktorá umožnila vo svojom lone vznik KPF sv. Ondreja v Ružomberku a od nej štafetu podpory tejto fakulty prevzala Žilinská univerzita. Prezieravý bol aj postoj KBS, ktorá neprijala ponuky na vznik štátnej katolíckej univerzity a rozhodla sa – napriek finančným obetám – pre nezávislú univerzitu. Univerzitu však musia vybudovať učители. Vďaka patrí mnohým významným profesorom a docentom, ktorí napriek ťažkostiam spojeným s budovaním novej ustanovizne začali so zakladaním študijných odborov, zabezpečili univerzite akreditáciu a vytvorili podmienky na nástup mladej učiteľskej generácie. Treba však mimoriadne oceniť aj postoj mestských inštitúcií, farského úradu, mestského úradu i podnikateľskej sféry, ktoré pomáhali prekonávať mnohé problémy ekonomického charakteru.

Ako vidíte dnešnú KU v perspektíve?

Perspektíva univerzity bude závisieť od jej schopnosti udržať si svoje špecifikum - katolícku identitu a súčasne aj kvalitu vzdelávania. Obidve otázky budú stále náročnejšie a náročnejšie. Rastie počet mladých učiteľov, ktorí majú ambície plniť obidve tieto úlohy rovnako dobre ako iné katolícke univerzity vo svete, a to aj napriek problémom, s ktorými naše vysokoškolské vzdelávanie zápasí. Univerzita prekonala mimoriadne vysoký nárast v počte študentov i otváraných študijných disciplín. Prevzala tým na seba veľkú zodpovednosť voči študentom i spoločnosti. Nástup vysokoškolskej reformy poskytol univerzite šancu rovnakých východiskových pozícií, aké majú aj ostatné vysoké školy, a je potrebné túto šancu aj využiť. Ukazuje sa, že viaceré kolektívy popri obsahovej prestavbe v plnej miere začínajú využívať i nové technologické možnosti predovšetkým v oblasti informačných technológií. Šancou pre univerzitu je aj jej pridruženie do federácie katolíckych univerzít v Európe a vo svete. Treba sledovať smerovanie týchto federácií a stať sa aktívnym účastníkom na tvorbe a realizácii ich plánov. História nás učí, že veľké diela – a takým je aj budovanie univerzity – sa nedajú uskutočniť bez ľudí zapálených pre vec, verných ideálom a ochotných aj osobných obetí. Verím, že Pán bude požehnávať univerzitu takými ľuďmi aj v budúcnosti.

Prvá budova rektorátu na Hrabovskej ceste

HISTÓRIA VZNIKU KATOLÍCKEJ UNIVERZITY

1996

vznik Pedagogického inštitútu sv. Ondreja pri Trnavskej univerzite

1996

transformácia Pedagogického inštitútu na Katecheticko-pedagogickú fakultu

1997

začlenenie Katecheticko-pedagogickej fakulty do Žilinskej univerzity

1. 7. 2000

vznik Katolíckej univerzity, ako neštátnej vysokej školy transformáciou Katecheticko-pedagogickej fakulty; univerzita má dve fakulty – filozofickú a pedagogickú

2002

Katolícka univerzita sa stala konfesijnou verejnou vysokou školou (Zákon NR SR č. 131/2002)

1. 7. 2003

zriadenie Teologickej fakulty so sídlom v Košiciach

Imrich Vaško

Modlitba **za Katolícku univerzitu** **v Ružomberku**

Zakvitni
v plnosti
RUŽOVÝ VRCH
múdrosti,
lásky a nádeje.

A všetkých tu
príchodzích
pohosti.

Zahrň
i milostami
všetko.

Ako aj milo Ťa my
uctíme
po viere predkov.

Ó, žiarivé oči
a hlava v plame!

Zostúp na nás
s Duchom Svätým
ROSA RUŽE.

S jasom твоjím
v novom tisícročí
pretrváme.

Až na veky vekov.

Amen.

(Podtlač: Kresba Ľ. Z. V.)

**Laudatio pri príležitosti
udelenia čestného doktorátu
in memoriam
MUDr. Antonovi Neuwirthovi
na Katolíckej univerzite
v Ružomberku 25. mája 2005**

Poctený touto rolou predniesť pochvalu J. Ex. MUDr. Antonovi Neuwirthovi v deň udelenia titulu DOCTOR HONORIS CAUSA (Dr. h. c.) in memoriam, idem si po slovo/á z básne Posolstvo od Karola Strmeňa: „Aj keď ja nebudem, vždy budú ruže v kvete,/oblaky v blankyte./Vždy bude tvrdá skutočnosť/menej než sladký sen./Lenže i potom nech len žiari láska,/mladá budúcnosť./Aj keď ja nebudem./Aj keď vy nebudete.“ Tieto verše súzvučia s posolstvom samého Neuwirtha v knihe LIEČIŤ ZLO LÁSKOU z roku 2001 o jeho životných osudoch, spomienkach a vyznaniach lekára, politického väzňa, mysliteľa a diplomata, pripísanej drahej manželke a statočným štyrom deťom - všetko lekárom - za nesenie ich spoločného kríža.

Čítanie z údelu Antona Neuwirtha má a môže byť v takomto skrátenom podaní.

Jeho príbeh čas vkresal do dátumov:

* 22. 1. 1921 Bystričany

† 22. 9. 2004 Bojnice

Kľúčové slová pre charakter a charakteristiku jeho osoby/osobnosti treba vystavať z týchto komponentov: univerzitný i vidiecky lekár, lekár – výskumník a zlepšovateľ, vysokoškolský pedagóg a kresťansko-kultúrny dejateľ, politický väzeň, poslanec NR SR, kandidát na prezidenta za KDH, prvý veľvyslanec SR pri Svätej Stolicí vo Vatikáne, predseda Konfederácie politických väzňov Slovenska, moderátor obnovy aj duchovný formátor vysokoškolákov, patriot a európan, maximálne tolerantný človek.

Význam Antona Neuwirtha tkvie v jeho prínose a vklade pre šírenie kresťanskej viery, náboženskej a politickej slobody a medzinárodného zviditeľnenia Slovenska v Európe a vo svete.

Doktor Anton Neuwirth žiari ako výrazná osobnosť moderného Slovenska.

Neskonale rád mal svojich ctených rodičov vrátane svojej vlastnej rodiny. Zvlášť s vďakou a úctou spomínal si na svoju matku, ktorá sa dlho a sústredene modlievala a nakoniec sa dočkala zmierenia s Bohom, keď cirkev rozšírila dišpenzy o sobáš i aj pre zmiešané manželstvá židov s katolíkmi.

Prvý deň v škole celý preplakal. Nevedel spievať. Rád sa učil náboženstvo a mal z toho radosť.

Stredoškolské štúdiá absolvoval v Žiline i Prievidzi. Maturitu zložil s vyznamenaním. Pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského (neskôr Slovenskej univerzity) v Bratislave. Počas vysokoškolského života stal sa členom Spolku svätého Vincenta, Spolku slovenských katolíckych akademikov Moyzes a študentského spolčenstva „Frassati“ a spolčenstva „Rodina“. Ubytovaný v internáte Svoradov. Stretnutie s S. T. Kolakovičom, priekopníkom sociálneho učenia cirkvi, ktorý viedol mládež v spolčenstve aj osve, osobne, vniesol nového ducha taktiež do radov vysokoškolských profesorov. Ako to veľmi potrebujeme aj dnes!

V júni 1944 dosiahol absolutorium zo štúdia medicíny, nastupuje na prax v žilinskej nemocnici a v máji 1945 dokončil rigorózne skúšky na LF UK. Zapísal sa tiež na štúdium chémie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave.

Promócia na MUDr. sa konala 13. 4. 1946.

Stal sa asistentom na Ústave fyziológie LF UK.

Vykonal prezenčnú vojenskú službu v Prahe a Martine.

Tak prechádza - po sobáš i s Evou Adamkovou, zaľúbil sa do nej na prvý pohľad - na ústav pre lekársku chémiu LF UK a nato nastupuje na štipendium ako vedecký spolupracovník prof. P. Karrera v Zürichu a tam na univerzite absolvoval ďalšie semestre chémie.

Mladej rodine sa narodila dcéra Anna. Navracajú sa s ňou na rodné Slovensko. Pracoval opätovne ako asistent na LF UK v Bratislave.

V rokoch 1949 – 1953 bol poverený vedením Ústavu lekárskej chémie a prednášaním na LF UK a Vysoké škole veterinárnej v Košiciach. Tu sa manželom narodila dcéra Katarína.

Za „barbarskej noci“ z 13. – 14. 4. 1950, keď býval v dominikánskom kláštore v Košiciach, zažil prvý raz zásah polície a ŠTB.

Prichádza na svet syn František. Zároveň prežívajú ťažké ochorenie manželky. Následne uvítajú narodenie syna Antona.

Statočne znáša stupňujúce sa sústavné sledovanie štátnou bezpečnosťou, čo je onedlho spojené so zatknutím na dekanstve fakulty a začiatkom vyšetrovacej väzby na PR v Košiciach.

Spolu s ďalšími členmi „Rodiny“ previezli ho do Prahy do osobitného zariadenia ŠTB v Ruzyni.

V roku 1954 prebieha pojednávanie pred najvyšším súdom ČSR v Prahe. Rozsudok znel: odsúdený na 12 rokov väzenia, prepadnutie majetku a 10 rokov straty občianskych práv, zadelenie do samoty vo väznici Praha – Pankrác. Previezli ho na Slovensko, do Ilavy, kde je zaradený do väzenskej nemocnice oficiálne ako ošetrovateľ, nie lekár. Pri prvej príležitosti podal žiadosť o revíziu procesu.

Keď mu v advente 1956 umrel otec, nedostal povolenie ísť na jeho pohreb.

Z Ilavy ho prekladajú do Leopoldova (zadelenie ostáva), v Prahe prebieha pojednávanie k revízii procesu.

V roku 1960 mu bola udelená amnestia – väznicu opúšťa ako posledný (až po vykonaní lekárskej prehliadky prepustených väzňov). Ťažké roky odlúčenía, utrpenia či tragédií mu naplnili myseľ a srdce veľkými zážitkami so spoluväzňami: s profesorom Hanusom, biskupmi Vojtáššakom, Gojdičom a Hopkom, tiež s Buzalkom a Trochtom, kňazmi a pátrami, lekármi i ďalšími ľuďmi blízkymi mu duchom i skutkami – Juklom, Vaškom, Straussom, Hutyrom, Krémérym.

V obrodných 60-tych rokoch pracuje ako lekár v Žiline na pôrodnici, v OÚNZ Čadca (zdravotnícke laboratórium a primár na Oddelení klinickej biochémie).

Hneď si spraví atestáciu z internej medicíny a zakrátko aj atestáciu z klinickej biochémie.

Nadišlo prajné obdobie: osem rokov prežíva a pracuje ako primár Oddelenia klinickej biochémie nemocnice LF UK Martin, ibaže od „normalizácie“ už len ako zástupca primára.

Ako dôchodca ocitá sa v Bojniciach.

Od novembra 1989 plne činný a reprezentatívny v KDH až po najvyššie funkcie - člen predsedníctva a čestný predseda. Poslanec NR SR, kandidát na úrad prezidenta SR a už spomínaný veľvyslanec SR pri Svätej Stolicí vo Vatikáne: s poďakovaním kardinála Tomku za prácu slovami: „bol to apoštolát“. Kľačiac pri rozlúčkovom stretnutí a požehnaní u Sv. Otca, nezvládol svoje dojatie a pobozkal pápežovi erb na okraji jeho opasku. Rovnako, keď odchádzal, poprosil J. S. o požehnanie pre rodinu i pre náš národ a všetkých doma.

Pripomeňme aj nesmiernu bolestnú rozlúčku so zosnulou manželkou Evou (27. 8. 1995).

Nebažil nikdy po uznaniach, vyznamenaníach. Prijímal ich ako poďakovanie za dar služby v prospech dobra. Po prinavrátaní slobody u nás pribudla ich celá desiatka, ba až dve od čestného doktorátu TUT po ostatné svetivé ocenenia, čestné funkcie, vyznamenania a medaily.

Aj naše je z tohto rodu a radu. Za Svoradov a Rodinu Kolakovičovcov, za 10 % z platu na podporu študentov, za to, že neprijímal od pacientov všimné, keď ukázal, že kvety sú najkrajšou rečou, za žiarivé chránenie a zabezpečovanie rodiny vôbec ako hlboko veriaci človek a milujúci manžel až za hrob, za vedenie

krásneho mladého Spoločenstva Ladislava Hanusa, za prácu v ÚSKI, publikované odborné aj ostatné príspevky.

KU v Ružomberku sa hrdo hlási k príkladnému životu aj odkazu tohto osláveného muža. Slnko a mračná tiahli nad jeho údelom. Obstál pred Bohom a ľuďmi. Premáhal zlo dobrom.

Učil a učí nás liečiť zlo láskou ako máločko.

Celou bytosťou vyžaroval osobnostné celoživotné krédo: „Som personalista, čo vyplýva z môjho svetonázoru, založeného na princípoch spravodlivosti, solidarity a lásky.“

A aký je jeho odkaz nám žijúcim a tvoriacim na Katolíckej univerzite v Ružomberku?

Vyberáme dve myšlienky ako symbol letu na dvoch krídlach:

„Katolícku univerzitu nemožno chápať len ako vysokoškolskú

ustanovizeň zriadenú katolíckou cirkvou, resp. podľa jej právnych noriem. Zmyslom jej existencie by malo byť integrovanie pozitívnych prvkov klasickej univerzity, so všetkými kladmi súdobého vysokého školstva. Podľa toho by mali byť v nej perspektívne integrované v rámci všetkých fakúlt všetky aktuálne vedné odbory.“

„V prostredí katolíckej univerzity sa poznávanie základných a náboženských právd znovu a znovu stáva zážitkom – zážitkom Božej prítomnosti nielen v osobnom živote žiakov a profesorov, ale celkom špecificky v ich vzájomnom spoločenstve.“

*doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc.
dekan Filozofickej fakulty KU*

**Laudatio pri príležitosti
udelenia čestného doktorátu
in memoriam
profesorovi PhDr., ThDr. a PhDr.
h. c. Ladislavovi Hanusovi
na Katolíckej univerzite
v Ružomberku 25. mája 2005**

Pán profesor Hanus – pod takým menom sme ho bežne poznali aj oslovovali – narodil sa 26. februára 1907 v Liptovskom Svätom Mikuláši (vtedy bol ešte tento názov). Základnú školu a gymnázium vyštudoval v rodnom meste. V roku 1926 prišiel ako seminarista na Vysokú školu bohosloveckú v Spišskej Kapitule. Po prvom roku ho biskup Ján Vojaššák poslal na filozofické a teologické štúdiá do Innsbrucku na Jeziťskú teologickú fakultu. Tu dosiahol doktorát z filozofie a neskôr z teológie. Na kňaza bol vysvätený 24. júla 1932. Bol kaplánom na viacerých miestach, potom katechétom na gymnáziu v Kežmarku. Najkrajšie a najplodnejšie pedagogické roky prežil na Vysoké škole bohosloveckej v Spišskej Kapitule od r. 1938 do r. 1950. Prednášal morálnu teológiu, sociológiu a cirkevné umenie. V r. 1950 bola táto škola a seminár násilne rozpustené. Rok sa ukrýval, potom ho uväznili a v r. 1952 odsúdili na 15 rokov väzenia pre „vlastizradu“, čo vtedy znamenalo pre nič. 13 rokov aj strávil vo väzniciach, z toho 10 rokov vo Valdičiach. Po prepustení z väznice v r. 1965 pracoval ako kúrič v Dúbravke. Do pastorácie sa dostal až v r. 1968 za Dubčekovho uvoľnenia. 5 rokov bol ešte správcom farnosti v Kvačanoch a 10 rokov v Hybiach. Posledných 10 rokov života strávil na odpočinku v Ružomberku.

4. januára 1994 dostal z Ríma ocenenie v podobe titulu pápežský prelát.

Pán profesor Hanus patril medzi význačné kňazské osobnosti Katolíckej cirkvi na Slovensku v 20. storočí. Filozof a teológ – ono sa to tak ľahko škatulkuje, metodológia si to vyžaduje, ale v skutočnosti to vyzerať nejako ináč. Mysliaci človek, takého ho Boh stvoril, na svoj obraz, je zároveň Bohom oslovený. Ku transcendentnu sa môže človek dostať aj svojím myslením, ale pozrieť sa dovnútra nám umožňuje iba Boh. Boh môže osloviť iba mysliačeho človeka. Stvoreného na svoj obraz, teda inteligentného. Dve veľké postavy ovplyvnili Hanusovo myslenie: Veľmi známy Romano Guardini, jeden z teológov Druhého vatikánskeho koncilu a skromný Ferko Skyčák, rektor spišského kňazského seminára. Obom venoval monografie: Spomienky na Ferka Skyčáka (Galt, Ont. 1984) a Romano Guardini, mysliteľ a pedagóg storočia (Bratislava 1994).

Profesor Hanus vyoral hlbokú brázdou na poli teologického myslenia tým, že obrátil pozornosť na ľudské záležitosti, ktoré treba reflektovať teologicky. Bol to nový teologický prúd západného myslenia, ktorý bol už predzvesťou Druhého vatikánskeho

koncilu. O Bohu treba uvažovať vo vzťahu k človeku. On pre nás ľudí a pre našu spásu zostúpil z nebies. Teda nie jednostranný supranaturalizmus, Boh na výsostiach, ale Boh v nás. Kultúra človeka je kresťanský humanizmus. Kultúra človeka nemôže ostať v jej naturálnej podobe, lebo ide o človeka, ktorý je vykúpený. Na druhej strane kresťanská kultúra je schopná pojať do svojho obsahu všetko, čo je v človeku prirodzene dobré a dá sa tým aj inšpirovať. Takto sa tento mysliteľ a teológ stal aj veľkým umenovedcom. Zvlášť v oblasti sakrálneho umenia. Stačí uviesť priekopnícke dielo Kostol ako symbol (Bratislava 1995), kde rozoberá architektúru kostola v jeho vzťahu k liturgickému poslaniu a v historickom aspekte.

O jeho vízií kultúrnosti a cez ňu aj skvalitnenia národa hovoria aj dve knižky esejí Rozprava o kultúrnosti (Ružomberok 1943) a Rozhľadenie (Trnava 1943). Obidve mali reedíciu po páde totality a veľmi rýchlo sa rozobrali. Ku kultúre človeka patrí aj náboženskosť. To rozoberá v štúdiu Všeobecné kresťanstvo (Ružomberok 1944).

Pán profesor Hanus žil vo svojom svete aj vo väzení a to iste pomohlo prežiť tieto roky. Jeho spoluväzni hovoria, že aj tam učil, kedykoľvek sa to len dalo. V rokoch po väzení vyšli ešte ďalšie diela. Významnej postave spišskej Vysoké školy bohosloveckej a Učiteľskej akadémie, jazykovedcovi, venuje dielo Jozef Kútnik Šmálov, život, činnosť, tvorba. Ďalej je to Princíp pluralizmu (Bratislava 1977), kde pluralizmus chápe ako „pozitívnu slobodu“, ináč povedané sloboda v zodpovednosti. Veľmi vzácne dielo je aj Človek a kultúra (Bratislava 1997) za totality rozširovaná samizdatovo. Podobne ešte za totality napísal Princípy kresťanskej morálky (v r. 1982). Žiaľ, rukopis, ktorý som mal možnosť prečítať, sa niekde stratil. Aspoň ja o ňom neviem. Sám o sebe nahovoril magnetofónové pásky, ktoré dostali názov Svedok storočia. Ešte čakajú na spracovanie.

Pre úplnosť treba spomenúť aj jeho prekladateľskú činnosť, ktorou priblížil slovenskej náboženskej a kultúrnej verejnosti také postavy, ako sú Lippert a Rilke.

Svedok storočia. Takým bol pán profesor Hanus a takým aj ostáva medzi nami. Svedok kultúry a náboženskej kultúry 20. storočia. Jeho diela boli a sú čítané. Treba spomenúť ešte mnohé články v časopisoch vysokej kultúrnej hodnoty, ktoré vychádzali na Slovensku pred komunizmom.

Svedok o čomsi svedčí. Hanusovo dielo svedčí o tom, že Slováci sú schopní vnímať pravdu, kultúru, vieru. A to je nádej pre Slovensko v tejto dobe nesprávne chápaného pluralizmu a slobody, kde sa subjektívno stavia nad objektívny svet.

Som presvedčený, že aj dnešná udalosť tam smeruje. Aby aj súčasná generácia, najmä mladá, študentská, poznala osobnosti svojho národa a pokračovala v ich kultúrnosti. Patrí im česť, hoci už nežijú medzi nami. Preto Doctor honoris causa, in memoriam. Aby sme na nich nezabudli.

*Mons. František Tondra
spišský diecézny biskup*

FAKULTY HODNOTIA

PRVÉ PÄŤROČIE PRÁCE A TVORBY NA FILOZOFICKEJ FAKULTE KATOLÍCKEJ UNIVERZITY V RUŽOMBERKU

(v spektre obzretí a vo faktografe dnes, v tomto mesiaci a roku)

I. Prolegomena

Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku bola zriadená dekrétom Konferencie biskupov Slovenska (protokol č. 103/99 z dňa 17. mája 1999) a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 167/2000 Z. z. zo dňa 10. mája 2000 o zriadení Katolíckej univerzity v Ružomberku ku dňu 1. júla 2000.

Logo FF KU obsahuje znak kríža svätého Ondreja apoštola, patróna farského kostola a mesta Ružomberok.

FF KU je súčasťou Katolíckej univerzity v Ružomberku, ktorej poslaním je vedecká, vzdelávacia, kultúrna a duchovná formačná činnosť. Ciele a úlohy FF KU sú stanovené v štatúte a rozvojovom zámere existujúcich i perspektívnych programov, plne rešpektujúc ducha EX CORDE ECCLESIAE – Apoštolskej konštitúcie o katolíckych univerzitách (15. augusta 1990).

II. Priezorom vývoja FF KU

Filozofická fakulta KU v Ružomberku vznikla 1. júla 2000 vyčlenením katedier anglistiky, slovenského jazyka a literatúry, histórie, teológie a výtvarnej výchovy z pôvodnej Katecheticko-pedagogickej fakulty ŽU. Slávnostná inaugurácia KU sa konala 20. septembra 2000 v športovej hale Považských kasární v Ružomberku.

FF KU v tomto čase mala 340 študentov, 39 interných a 24 externých učiteľov. Prvým povereným dekanom sa stal ThDr. Pavol Janáč, PhD., ktorý pripravil voľby do akademického senátu FF KU. Na zasadnutí Akademického senátu FF KU, ktorý bol zvolený v novembri 2000, boli vyhlásené voľby na funkciu dekana FF KU. Predsta-

venie kandidátov a voľba dekana FF KU sa uskutočnila 21. 12. 2000. Za dekana FF KU na prvé trojročné funkčné obdobie bol zvolený doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc., ktorý sa so súhlasom veľkého kancelára KU ujal funkcie 1. januára 2001. V januári 2001 členovia AS FF KU prerokovali a schválili nové študijné odbory na FF KU, a to žurnalistika a učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii predmetov filozofia/náuka o spoločnosti a následne vo februári študijný odbor učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii predmetov nemecký jazyk a literatúra.

Štatút FF KU nadobudol platnosť dňom registrácie na Ministerstve školstva Slovenskej republiky 18. 9. 2001. Organizačná štruktúra FF KU bola podľa štatútu nasledovná: dekanát a katedra anglistiky a moderných filológií, katedra filozofie a systematickej teológie, histórie, nemeckého jazyka a literatúry, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy a dejín umenia a žurnalistiky.

Prvé zasadnutie VR FF KU, na ktorom sa okrem iného prerokovalo schválenie študijných programov, sa uskutočnilo 23. mája 2001. Na zasadnutí 29. novembra 2001 VR FF KU prerokovala projekty pre akreditáciu, doktorandské štúdium a schválila kritériá pre habilitáciu a inauguráciu. V rámci vedeckých a umeleckých podujatí sa v roku 2001 uskutočnil Deň umelcov kompozíciou Kto k Bohu spieva, dvakrát sa modlí (V. Turčány), ale i vedecká konferencia Spišský biskup Ján Vojtaššák. Z tejto konferencie bol následne vydaný zborník (2003). V akademickom roku 2001/2002 na FF KU študovalo 350 študentov, zamestnaných bolo 45 interných a 14 externých učiteľov.

V roku 2002 bol zriadený Vedecký ústav Ladislava Hanusa, oddelenie pedagogiky a psychológie pri Katedre filozofie a dva nové magisterské študijné odbory: filozofia a katolícka teológia. Stabilizácia vo vzdelávaní na fakulte nastala po získaní práva konať štátne skúšky v študijných odboroch: katolícka teológia (magisterské a doktorandské štúdium, habilitácie, inaugurácie), filozofia (magisterské a doktorandské štúdium), žurnalistika (magisterské štúdium), učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii predmetov (magisterské štúdium): anglický jazyk a literatúra, náuka o spoločnosti, dejepis, náboženská výchova, nemecký jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova.

V novembri 2002 najlepšia študentka KU Mgr. Martina Boleková získala ocenenie Grand Prix Ľudovej banky 2002 a po nej ďalšie dve absolventky FF KU: Mgr. Elvira Dedić (2003) a Mgr. Monika Keke-

liaková (2004).

Po prijímacom konaní, ktoré bolo vyhlásené v auguste 2002, boli na internú a externú formu doktorandského štúdia vo vedných odboroch systematická filozofia a katolícka teológia prijatí prví študenti a zároveň boli vydané smernice dekana pre doktorandské štúdium v týchto odboroch.

V rámci spolupráce s Katolíckou univerzitou v Budapešti nás v novembri 2002 navštívil prof. István Käfer. V rámci vedeckých a umeleckých podujatí sa v roku 2002 uskutočnil Deň umelcov s kompozíciou Čo si objímal obrazom svojím.

Z medzinárodnej konferencie Dei verbum, ktorú zorganizoval doc. Anton Tyrol v apríli 2002, bol vydaný zborník (2003).

V septembri 2002 FF KU zorganizovala Deň Ladislava Hanusa. Sprievodnou akciou bola výstava fotografií a textov o osobnosti Ladislava Hanusa.

V roku 2003 bola zriadená samostatná katedra pedagogiky a psychológie. V januári a februári dekan fakulty osobne navštívil katolícke cirkevné stredné školy a všetky gymnáziá na Slovensku s výzvou študovať na našej fakulte. Celý rok 2003 bol naplnený administratívnou prácou reakreditácie študijných odborov na študijné programy podľa požiadaviek nového zákona o vysokých školách. Akreditačnej komisii sme na posúdenie predložili trojročné bakalárske a následne dvojročné magisterské študijné programy: filozofia, žurnalistika, neslovanské jazyky a literatúra – anglický jazyk, neslovanské jazyky a literatúra – nemecký jazyk a literatúra a študijné programy učiteľstva akademických a umeleckových predmetov v kombináciách: filozofia, história, náboženská výchova, slovenský jazyk a literatúra, výtvarné umenie. Doktorandské študijné programy: systematická filozofia, žurnalistika, slovenské dejiny a neslovanské jazyky a literatúra.

Tradičný Deň umelcov sa začal prijatím ikony Sedes Sapientiae, pokračoval témou literatúra a škola a vyvrcholil otvorením UPaC biskupa Jána Vojtaššáka.

V marci 2004 na 10. výročie úmrtia profesora Ladislava Hanusa Vedecký ústav Ladislava Hanusa FF KU usporiadal medzinárodné vedecké sympóziu: Kresťanská idea Európy (Deň vedcov II.). Katedra slovenského jazyka a literatúry v septembri 2003 zorganizovala konferenciu s medzinárodnou účasťou Modlitba ako výskumný fenomén duchovný (teologický), pedagogický, jazykovokomunikačný, literárny, literárnohistorický a etnolinguistický.

V októbri 2003 navštívil našu fakultu prof. Albéric de Palmaert, žurnalista a vyučujúci na Faculté libre de droit d'économie et de gestion v Paríži. Ponúkol nám spoluprácu a možnosť, aby francúzsky hovoriaci

študenti mohli absolvovať časť svojho štúdia na ich vysokej škole.

The First Catholic Slovak Ladies Association of the United States of America Ohio podporila grantom projekt Katedry žurnalistiky na vytvorenie mediálneho

literatúra, nemecký jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, náuka o spoločnosti, náboženská výchova, výtvarná výchova, ako aj doktorandské štúdium systematická filozofia.

Filozofická fakulta Katolíckej univerzi-

nalistika, 4. učiteľstvo akademických/umeleckých a výchovných predmetov pre II. stupeň základných a stredných škôl vo vzájomnej kombinácii: anglický jazyk a literatúra, nemecký jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, náuka o spoločnosti, náboženská výchova, výtvarná výchova;

magisterské štúdium (2-ročné denné i externé) - 1. filozofia, 2. história, 3. žurnalistika, 4. učiteľstvo akademických/umeleckých a výchovných predmetov pre II. stupeň základných a stredných škôl vo vzájomnej kombinácii: anglický jazyk a literatúra, nemecký jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, náuka o spoločnosti, náboženská výchova, výtvarná výchova;

doktorandské štúdium (3-ročné denné, 5-ročné externé) - 1. systematická filozofia, 2. teória a dejiny žurnalistiky.

Počet študentov FF KU k 30. 10. 2004: spolu 946, z toho denných 940, externých 6 (PhD.).

Počet študentov fakulty v rokoch 2000 - 2004: 343, 350, 495, 735, 946.

Počet absolventov 5-ročného magisterského štúdia: 2001/64, 2002/69, 2003/64, 2004/61. Spolu: 258.

Počet prihlásených na rigorózne skúšky (ešte neboli všetky obhájené): 2002/32, 2003/39, 2004/33.

Počet záujemcov o štúdium pre nový akademický rok 2005/2006: 770.

Najvýznamnejším podujatím v tomto akademickom roku bol Týždeň vedy Európskej únie na FF KU.

Filozofická fakulta a jej katedry sa zapojili do „Týždňa vedy EÚ“ na základe iniciatívy Európskej komisie v dňoch 8. – 14. novembra 2004 a uskutočnili na svojej pôde viacero zaujímavých podujatí. V rámci Dňa otvorených dverí 10. novembra 2004 jednotlivé katedry prezentovali verejnosti aktuálne informácie o obsahu, forme a zameraní ich výučby, vedy a umenia.

Na úseku zahraničných vzťahov a mobility – učiteľských aj študentských – došlo k roztvoreniu a dosiaľ nebyvalému rozvoju.

Cieľom oddelenia pre zahraničné vzťahy Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku je umožniť študentom univerzity získať nové poznatky, skúsenosti a vedomosti na zahraničnej univerzite. Pre študentov je to možnosť uplatniť sa v ich budúcom živote nielen na národnej ale predovšetkým na medzinárodnej úrovni. V rámci zahraničnej spolupráce sa Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku orientuje na mobilitu študentov ale nezanedbateľnou súčasťou je aj mobilita pedagógov. Učiteľia a študenti Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku môžu využívať a využívajú taktiež spoluprácu organizovanú na báze bilaterálnych dohôd podpísaných medzi KU a európskymi univerzitami v rámci

Mediálne laboratórium FF KU

laboratória vo výške 3000 US dolárov. Ďalej bola požiadaná o pomoc pre Mediálne laboratórium Americká biskupská konferencia United States Conference of Catholic Bishops - Office to Aid the Catholic Church in Central and Eastern Europe a ďalší sponzor zo SRN.

V akademickom roku 2003/2004 na FF KU študovalo 735 študentov, zamestnaných bolo 50 interných a 28 externých učiteľov.

Filozofická fakulta KU v roku 2004 pokračovala vo svojom rozvoji, kvantitatívnom i kvalitatívnom. Bol to rok reakreditácie doterajších päťročných študijných odborov na trojročné bakalárske a dvojročné magisterské študijné programy. Po voľbách do Akademického senátu FF KU sa noví senátori zišli na 1. zasadnutí, na ktorom zvolili predsedníctvo a vyhlásili voľby dekana fakulty. Dekanom FF KU na obdobie štyroch rokov bol AS FF KU 16. decembra 2003 zvolený aj pre druhé volebné obdobie doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc., m. prof. KU.

Fakulta sa v roku 2004 členila na osem katedier: anglického jazyka a literatúry, filozofie, histórie, nemeckého jazyka a literatúry, pedagogiky a psychológie, slovenského jazyka a literatúry, teológie, výtvarného umenia, žurnalistiky, Kabinet pedagogickej praxe a Vedecký ústav Ladislava Hanusa. Na Filozofickej fakulte KU sa v tomto roku uskutočňovali akreditované študijné odbory: filozofia, žurnalistika, učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii predmetov: anglický jazyk a

ty v Ružomberku prešla od svojho vzniku významným vývojom. V náročných podmienkach transformácie vysokoškolského vzdelávania na Slovensku sa dokázala etablovať ako stabilné, štandardné a čoraz viac akceptované univerzitné pracovisko.

III. Malá panoráma FF KU v tomto jubilejnom čase

V oblasti vzdelávania a rozvoja môže sa FF KU preukázať týmito výsledkami:

Na Filozofickej fakulte KU v Ružomberku sú akreditované nasledujúce študijné odbory akreditované podľa zákona o vysokých školách 172/1990:

magisterské štúdium (5-ročné) - 1. filozofia, 2. žurnalistika, 3. učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii predmetov: anglický jazyk a literatúra, nemecký jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, náuka o spoločnosti, náboženská výchova, výtvarná výchova;

doktorandské štúdium (3-ročné denné, 5-ročné externé) - systematická filozofia.

V roku 2004 sme podľa zákona o vysokých školách 131/2002 vypracovali projekty novokoncepovaných študijných programov rozdelených na bakalárke, magisterské a doktorandské študijné programy. Ministerstvo školstva SR nám priznalo právo udeľovať adekvátne tituly v nasledujúcich študijných programoch:

bakalárske štúdium (3-ročné denné i externé) - 1. filozofia, 2. história, 3. žur-

programu Socrates/Erasmus. Zmluvy podpísané Katolíckou univerzitou zahŕňajú spoluprácu orientovanú najmä na výmenu informácií, mobilitu študentov, mobilitu pedagógov a organizáciu spoločných vedeckých a umeleckých podujatí. Do budúcnosti FF KU plánuje rozšírenie spolupráce s Univerzitou Karlovou v Prahe, Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovičoch, Univerzitou Palackého v Olomouci, Západočeskou univerzitou v Plzni a Ostravskou univerzitou v Ostrave. V akademickom roku 2005/2006 začalo uskutočňovať akreditované magisterské štúdiá aj detašované pracovisko Katolíckej univerzity so sídlom v Ostrihome, ktoré vzniklo na základe trilaterálnej dohody medzi Katolíckou univerzitou v Ružomberku, Pázmány Péter Katolíkus Egyetem a Esztergomi Hittudományi Főiskola v Maďarsku.

Na Filozofickej fakulte sa okrem týchto

aktivít uskutočňujú v rámci zahraničnej spolupráce aj hosťovské prednášky zahraničných hostí. Filozofická fakulta mala česť privítať doteraz niekoľkých významných zahraničných hostí, napr. prof. Russella Hittingera z University of Tulsa, Oklahoma, USA, prof. Dr. Paula Weingartnera z Univerzity Salzburg, Martina Cajthamla MA, PhD. z Institute International Academy for Philosophy in the Principality of Lichtenstein, profesora Ronalda Cole-Turnera z Pittsburgh Theological Seminary, doc. RNDr. Iva Budíla, PhD. zo Západočeskej univerzity v Plzni, asoc. prof. Bülienta Šenaya, PhD. z Uludag University v Turecku a mnohých ďalších.

Zo študentských tvorivých aktivít na FF KU hodno zaznamenať tie, ktoré združujú talentovaných a všestranne nadaných poslucháčov so zmyslom a vlohami pre slovesné umenie, filozofické myslenie,

filologické danosti, duchovnú formáciu a iné. Tak už pôsobia: univerzitné divadlo Filozofickej fakulty so zakladateľkou, režisérkou a herečkou Julianou Sersenovou, ktoré už pozvali aj na známe a uznávané Akademický Prešov 2004, s udelením Ceny Monike Mihaľovej za presvedčivú hereckú interpretáciu protagonistky Terešky v rovnomennej hre (uviedli už i Čechovove Tri sestry), Klub filozofov Per se, Klub žurnalistov G. K. Chestertona, Literárny klub, ÚSK.

Z vydávanej tlače sú to: Rozhľadanie (Rodinná pošta FF KU), ZUMAG (časopis študentov Katedry žurnalistiky), Tkanie (médiu literárnych akademikov).

doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc.
dekan Filozofickej fakulty KU

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKEJ FAKULTY KATOLÍCKEJ UNIVERZITY

História a súčasnosť

Pedagogická fakulta KU v Ružomberku bola konštituovaná v Jubilejnom roku dvetisíceho výročia narodenia nášho Pána Ježiša Krista zriaďovacou listinou č. 157/2000, vydanou Konferenciou biskupov Slovenska na Slávnosť slovanských vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda dňa 5. júla 2000, a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 167/2000 Z. z. o zriadení Katolíckej univerzity v Ružomberku zo dňa 10. mája 2000, ako jedna z fakúlt KU.

Katolícke pedagogické školy boli vždy vynikajúcimi centrami tvorivej sily a šírenia vedomostí a prispievajú i dnes k vyššej kultúre ľudí, plnšiemu rozvoju ľudskej osoby a k plneniu učiacej úlohy Cirkvi. Katolícki biskupi na Slovensku, vedení týmto poznaním, sa na 29. plenárnom zasadnutí Konferencie biskupov Slovenska dňa 17. mája 1999 rozhodli pod č. 103/1999 založiť Katolícku univerzitu v Ružomberku na báze Katecheticko-pedagogickej fakulty sv. Ondreja v Ružomberku. Tým bolo završené úsilie slovenských katolíkov mať vysoko-

školskú inštitúciu.

Predtým v roku 1995 bol vytvorený Pedagogický inštitút sv. Ondreja v rámci Trnavskej univerzity, ktorý chcel nadviazať na Katolícky učiteľský inštitút založený v Spišskej Kapitule biskupom Ladislavom Pyrkerom 19. 11. 1819. Bol to prvý pedagogický inštitút tohto druhu vo vtedajšom Uhorsku. Jeho prvý riaditeľ, Juraj Palleš, rodák z Kľačna, v roku 1820 vydal prvú učebnicu pedagogiky v bernolákovskej slovenčine pod názvom Pedagogia Slowenská pre Triwiálské Školí. Tejto pedagogickej ustanovizni bola v roku 1955 vtedajšou totalitnou mocou násilne pozastavená činnosť. Po páde totalitného systému sa opäť naskytila možnosť vytvorenia vzdelávacej inštitúcie pre katolíckych pedagógov. Rozvoj Pedagogického inštitútu a terajšej Pedagogickej fakulty bol umožnený iba vďaka tomu, že okrem štátneho príspevku prispeli na túto ustanovizeň mesto Ružomberok, sponzori a katolícke inštitúcie doma i v zahraničí.

Štúdium na Pedagogickej fakulte

Pedagogická fakulta v Ružomberku je vzdelávacou a vedeckou ustanovizňou, pripravujúcou v oblasti humanitných vied kvalifikovaných odborníkov, schopných rozvíjať slovenskú kultúru, vedu a vzdelanosť v kontexte európskeho a svetového duchovného dedičstva. Hlavnou úlohou fakulty je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a účasť na tvorivom vedeckom bádani. Počas piatich rokov svojej existencie sa vyprofilovala v prvom rade ako učiteľská fakulta, ktorá pripravuje učiteľov a vychovávateľov. Od svojho začiatku sa Pedagogická fakulta dynamicky rozvíja a rozširuje ponuku realizovaných študijných programov. Pedagogická fakulta úspešne implementuje vo výučbe kreditový systém ECTS. Výučbu realizuje

na všetkých 3 stupňoch: bakalárskom, magisterskom a doktorskem. Štúdium sa uskutočňuje popri Ružomberku, ako sídlu fakulty, taktiež na detašovaných pracoviskách v Dolnom Kubíne, Poprade, Levoči, Košiciach a konzultačných strediskách v Čadci, Žiline a Starej Ľubovni. Fakulta sa tak snaží vyjsť v ústrety záujmom o štúdium a požiadavkám predstaviteľov štátnej správy a samosprávy.

Počas piatich rokov existencie štúdium na fakulte úspešne uskutočnilo 209 absolventov, prevažne „učiteľských“ študijných programov zo všetkých kútov Slovenska. Počet absolventov PF KU v jednotlivých rokoch jej existencie je: 2000/17, 2001/45, 2002/48, 2003/32, 2004/67.

Výrazný dynamický rozvoj fakulty vidieť najmä na počte študentov fakulty. V aktuálnom akademickom roku 2004/2005 na fakulte študuje 4 614 študentov v dennej i externej forme štúdiá.

Na Pedagogickej fakulte KU v Ružomberku sú akreditované nasledujúce študijné odbory podľa zákona o vysokých školách 172/1990:

magisterské štúdium /5-ročné/

1. učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ
2. učiteľstvo odborných a umeleckých predmetov v predmete hudobná výchova so zameraním: spev, hra na nástroj /organ, klavír/

3. učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii predmetov: biológia, matematika, informatika, hudobná výchova, náboženská výchova – katolícka

doktorandské štúdium /3-ročné

interné, 5-ročné externé/

1. teória vyučovania HV
2. teória vyučovania predmetov na I. stupni

V roku 2004 sme podľa zákona o vysokých školách 131/2002 vypracovali projekty novokoncepovaných študijných programov

rozdelených na bakalárske, magisterské a doktorandské študijné programy. MŠ SR priznalo právo PF KU v Ružomberku udeľovať tituly v študijných programoch:

bakalárske štúdium /3-ročné denné i externé/

1. predškolská a elementárna pedagogika
 2. špeciálna pedagogika
 3. manažment
 4. ošetrovateľstvo
 5. sociálna práca
 6. pôrodná asistencia
 7. učiteľstvo akademických / umeleckých a výchovných predmetov pre II. stupeň základných a stredných škôl vo vzájomnej kombinácii: geografia, fyzika, chémia, matematika, biológia, informatika, výtvarná výchova, náboženská výchova, hudobná výchova,
- jednoodborové: hudobná výchova - spev, hudobná výchova - hra na organ, hudobná výchova - hra na klavír

magisterské štúdium /2-ročné denné i externé/

1. sociálna práca
 2. ošetrovateľstvo
 3. manažment
 4. učiteľstvo akademických / umeleckých a výchovných predmetov pre II. stupeň základných škôl vo vzájomnej kombinácii: náboženská výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova
- jednoodborové: hudobná výchova - spev, hudobná výchova - hra na organ, hudobná výchova - hra na klavír

doktorandské štúdium /3-ročné denné, 5-ročné externé/

1. teória vzdelávania náboženskej výchovy - katolíckej
2. didaktika hudby

Zahraničné vzťahy

Pedagogická fakulta KU v Ružomberku sa hlási k tradícii katolíckych pedagogických ustanovizní na celom svete. Spolupráca Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku so zahraničnými pracoviskami a univerzitami má významné miesto v rozvoji fakulty. Pedagogická fakulta sa od samých počiatkov snažila pokračovať v zahraničných vzťahoch, ktoré rozvíjala Katecheticko-pedagogická fakulta sv. Ondreja ŽU, a to najmä s Katolíckou univerzitou v Lubline v Poľsku.

Zahraničná spolupráca sa rozvíja v rovine multilaterálnej spolupráce v aktívnom zapojení sa do medzinárodných projektov a v rovine bilaterálnej spolupráce so zahraničnými partnerskými univerzitami. Podpísané zmluvy, na ktorých Pedagogická fakulta participuje, zahŕňajú spoluprácu orientovanú najmä na výmenu informácií, mobilitu študentov, mobilitu pedagógov a organizáciu spoločných vedeckých a umeleckých podujatí. V rámci tejto formy priamej medziuniverzitnej spolupráce môže

Pedagogická fakulta KU využívať dohody uzavreté medzi Katolíckou univerzitou a zahraničnými vysokými školami.

Učelia a študenti Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku môžu využívať a využívajú taktiež spoluprácu organizovanú na báze bilaterálnych dohôd podpísaných medzi KU a európskymi univerzitami v rámci programu Socrates/Erasmus, ako aj v rámci programu Leonardo da Vinci.

V rámci mobilit študenti Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku absolvovali študijné pobyty na Katolíckom Univerzitetne w Lublinie (KUL). Zvlášť s touto poľskou univerzitou sa darí rozvíjať aktívne vzťahy, okrem iného aj vďaka tomu, že mnohí naši pedagogickí pracovníci sú jej absolventmi.

Študenti PF KU absolvovali študijné semestrálne pobyty na Fakulte teológie a na Inštitúte muzikológie KUL. Už dva

prednášal v rámci učiteľských mobilit programu Socrates / Erasmus na Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie (Poľská republika).

Na pôdu PF zavítali taktiež zahraniční vyučujúci. V akademickom roku 2003/2004 to bol Univ. prof. Dr. Fritz Haselbeck z University v Passau LS, ktorý svoj pobyt realizoval na základe spolupráce s Katedrou matematiky. V akademickom roku 2004/2005 sa uskutočnili pobyty týchto zahraničných hostí: Prof. RNDr. Jan Melichar, CSc.; Prof. RNDr. Jiří Cihlař, CSc.; Doc. RNDr. Tomáš Zdráhal, CSc. (všetci z UJEP v Ústí nad Labem).

Veda a výskum na fakulte

Popri pedagogickej činnosti medzi hlavné poslanie Pedagogickej fakulty patrí nezávislá vedeckovýskumná a umelecká činnosť. Vedeckovýskumné aktivity na

Pedagógovia katedry ošetrovateľstva

roky prichádzajú študenti tohto inštitútu z Poľska na študijné pobyty na našu fakultu. V spolupráci s touto univerzitou Pedagogická fakulta KU v súčasnosti realizuje doktorandské štúdium v odbore Katolícka teológia – špecializácia Mediálna pastorácia.

Okrem študentských mobilit sa v spolupráci Katolíckim Univerzitetom w Lublinie darí rozvíjať taktiež učiteľské mobility. V akademickom roku 2003/2004 absolvovali na tejto univerzite svoje odborné stáže ThDr. Art. Lic. Rastislav Adamko, PhD. a ThDr. RNDr. ICLic. Jana Moricová, PhD.

Pedagogickí pracovníci fakulty realizovali svoje pobyty aj na iných univerzitách, je potrebné spomenúť pána Paedr. Jána Gunčagu, PhD., ktorý sa zúčastnil v rámci programu KAAD študijného pobytu na Univerzite v Passau. Dekan fakulty Prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.,

Pedagogickej fakulte KU v Ružomberku súvisia so vzdelávaním učiteľov a kvalifikovaných odborníkov. Vyplývajú z výskumného zamerania odborov biológia, geografia, chémia, informatika, matematika, a fyzika, hudobná výchova, náboženská výchova, pedagogika a psychológia, predškolská a elementárna pedagogika, sociálna práca, ošetrovateľstvo a manažment. Snahou fakulty v tejto oblasti je dosiahnuť úroveň uznávanú v národnej aj medzinárodnej akademickej obci. Kvôli dosiahnutiu týchto cieľov si fakulta určila tieto priority:

- mať trvalý záujem o pedagogicky kvalitných a vedecky erudovaných vysokoškolských učiteľov a ich kvalitatívne vysokú kvalifikačnú štruktúru;

- podporovať a mať záujem o vysokú a kvalitnú publikačnú aktivitu všetkých vedecko-pedagogických pracovníkov;

- zvýšiť počet absolventov doktorand-

ského štúdia;

- podporovať účasť vysokoškolských učiteľov na výskumných a umeleckých projektoch na národnej a medzinárodnej úrovni.

Vedeckovýskumný potenciál, ktorý tvoria vedecko-akademickí pracovníci PF KU, vrátane doktorandov a študentov, má primerané vedecké kvality a dlhodobé skúsenosti s výskumom v tematických prioritách a rozvíja dlhoročnú spoluprácu s vysokoškolskými inštitúciami doma a v zahraničí, a preto má predpoklady pre dynamický rozvoj vedy, umenia a výskumu.

Pedagogická fakulta je zapojená do domácich projektov MŠ SR – Kega, Vega a rozvojových projektov, participuje však aj

v medzinárodných projektoch vyhlásených Európskou komisiou – ESF, Leonardo da Vinci, Socrates Erasmus. V akad. roku 2003/2004 bolo podaných 9 rozvojových projektov, z toho schválených 5 projektov. V rámci projektov Vega bol podaný a schválený 1 projekt. Na PF KU vznikol grantový fond na podporu vedy a umenia. Cieľom tohto grantu je okrem iného podporovať edičnú činnosť. Jeho podporou tak mohlo dôjsť k zrealizovaniu 4 projektov.

Dôkazom kreditu dosiahnutých výsledkov našich pracovníkov je aj fakt, že dvaja zamestnanci boli nominovaní a schválení za členov grantovej komisie KEGA, VEGA. Prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc., získal v roku 2003 ocenenie Vedec roka 2003. Vďaka výsledkom vo vede a výskume v ob-

lasti matematiky sa členom Akreditačnej komisie stal doc. RNDr. Roman Frič, CSc., m. prof. KU.

Svedomitým plnením úloh sa Pedagogická fakulta snaží kráčať cestou kvalitných katolíckych vzdelávacích inštitúcií, pokračovať v tradícii Katolíckeho učiteľského inštitútu v Spišskej Kapitule, ale aj aktívne spolupracovať s medzinárodnými univerzitami a vysokými školami. Služiť pravde a vo vedeckej, pedagogickej a tvorivej náročnosti vzdelávať katolícku inteligenciu sú ciele, ale aj výzvy, ktoré si každodenne fakulta kladie.

*prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.
dekan Pedagogickej fakulty KU*

CHARAKTERISTIKA TEOLOGICKEJ FAKULTY KATOLÍCKEJ UNIVERZITY

Úvod

Teologická fakulta sa dynamicky rozvíja v oblasti vedy a početných študijných odborov. Pri ich príprave sme vychádzali z potrieb praxe, sú príbuzné teológii a určene našim laikom.

Štúdium je vždy úžasný proces, prináša radosť a kontempláciu. Astronóm Ján Kepler v diele *Harmonices mundi* ďakuje Stvoriteľovi za šťastie kontemplovať a jasť nad tým, že videl dielo Jeho rúk. Všetko, každá vec, vždy mala a má jediné určenie: zblíženie s Bohom. Kardinál Grocholevský to vyjadruje ako hlboké prenikanie tajomstiev viery do života, jednota vedy a viery, taká potrebná pre profesorov i študentov. Sv. Terézia Avilská hovorí o osobnom vzťahu k Bohu, ktorý je priateľský, častý, príjemne strávený, vieme, že Boh nás miluje. Boh a duša si rozumejú ako dvaja priatelia, ktorí na to, aby si prejavili veľkú lásku, nepotrebujú mnoho slov. To je výrazná motivácia pre štúdium ako prípravu na život a prostriedok posväcovania.

Teologická fakulta vo zväzku Katolíckej univerzity

Katolícke univerzity majú tradične vo svojom zväzku teologickú fakultu. Biskupská konferencia Slovenska a naša univerzita vyvinuli úsilie uskutočniť tento obyčaj. V roku 2003 vznikla Teologická fakulta z dvoch teologických inštitútov v Košiciach a na Spišskej Kapitule.

Teologické vzdelávanie v Košiciach má dávnejšiu tradíciu a nadväzuje na Košickú univerzitu - Academia Casoviensis, ktorú založil jágerský biskup Benedikt Kisdy v roku 1657 spolu s Kňazským seminárom sv. Ladislava. Inštitúcie zanikli v roku 1777. Niekoľko rokov po založení diecézy (1804) vzniká seminár, zrušený komunistickým režimom v roku 1950 a obnovený v roku 1994.

Teologické vzdelávanie a formácia v Košickej diecéze po roku 1994

Po rokovaní s Kongregáciou pre katolícku výchovu, s ministerstvom školstva a financií, s Univerzitou Komenského a s Rím.-kat. Cyrilometodskou bohosloveckou fakultou Univerzity Komenského na jar 1994 výuka a výchova seminaristov bola začlenená do dvoch pracovísk – Teologický inštitút a Kňazský seminár sv. Karola Boromejského. Budovy vyžadovali úplnú generálnu opravu a rekonštrukciu. Tá sa realizuje od roku 1994 po etapách dodnes a s ohľadom na vysoké náklady potrvá ešte možno 2 roky.

Seminár začal nástupom jedného ročníka a postupne sa rozrastal, ostatné ročníky študovali na Spišskej Kapitule. Kňazský seminár potrebuje prítomnosť rehoľníč, ktoré sprítomňujú mariánsky prvok obety a modlitby. Sú to sestry Božského Vykupiteľa, ktoré v seminári boli pred rokom

1950 a s opravdivou obetavosťou pracujú tu podnes.

Počas tejto periódy Kňazský seminár v Košiciach sa rozrastal. Zvyšovali sa nároky na personálne, odborné i materiálne zabezpečenie. V júni 2000 vyšli prví absolventi. V tejto etape sa inštitúcia zveľadila viacerými udalosťami, aktivitami a kontaktmi doma i v zahraničí.

- V roku 1994 sa Teologický inštitút stal sídlom i členom Ekumenického spoločenstva cirkví na území mesta Košice so súhlasom Ordinára a Dekana CMBF.

- 2. 7. 1995 seminár dostal najvzácnejšiu návštevu: Svätý Otec Ján Pavol II. tu obdedoval a pobudol niekoľko hodín. Seminár sa dostal do povedomia na Slovensku i v zahraničí.

- V októbri 1998 začínajú pravidelné semináre v oblasti liturgickej pastorácie a v roku 1999 v oblasti cirkevných dejín, neskôr v ďalších odboroch.

- V roku 2000 bol zriadený Liturgický inštitút Jána Jaloveckého a začal svoju odbornú činnosť.

Kvantitatívny rast bol spojený s kvalitatívnym. Ukázalo sa, že odborný a vedecký potenciál učiteľov umožní otvorenie teologickej fakulty. Od roku 1998 sa viedli rokovania s Univerzitou P. J. Šafárika. Príslušnosť fakulty v Košiciach sa spoločným hľadáním a usmernením samotnej Kongregácie vyvinula smerom ku Katolíckej univerzite. Dôvody sú hlavne dva: historický fakt a všeobecná symbióza týchto inštitúcií a blízkosť špecifik katolíckej univerzity a teologického vzdelávania. Slávnostná inaugurácia sa konala 8. 11. 2003 za prítomnosti akademickej obce univerzity i mesta Košice, predstaviteľov cirkvi, štátnej správy i samosprávy mesta a domácich i zahraničných hostí. Niekoľko dní pred slávnostnou inauguráciou fakulty prostredníctvom Apoštolskej nunciatúry Kongregácia pre katolícku výchovu oznámila schválenie fa-

kulty, jej štatútov, dekana a profesorov.

Na Teologickej fakulte je dnes približne 1000 študentov – teológov a laických študentov v rámci 8 odborov. Splnenie nárokov na vedecký a pedagogický proces vyžaduje mnoho organizačného úsilia. Nezabúdame na tzv. spoločný teologický základ pre neteologické odbory. Zaviedli sme duchovnú formáciu laikov – obnovy, cvičenia. Sú to nové nároky na pedagógov, školu, i študentov. Zákon rastu znamená reagovať na nové poznatky a na globalizáciu v oblasti školstva.

Základnou podmienkou úspechu v pestovaní vedy a v procese výchovy a vzdelania je spolupráca vedenia univerzity, fakúlt, pedagógov, formátorov v seminároch a študentov. V Katolíckej univerzite je špecifikom a základom jednota s biskupmi, menovite s veľkým kancelárom. Takto sa vytvorí jednotná línia, prijateľná pre všetkých.

Povzbudíme sa príkladom nebohého Sv. Otca Jána Pavla II. V knihe Vstaňte, poďme hovoriť: Pri študovaní som sa usiloval vždy harmonicky spájať vieru, myslenie a srdce. Nie sú to samostatné oblasti. Každá preniká do ostatných a oživuje ich.

Mons. prof. ThDr. Ing. Anton Konečný, PhD.
dekan Teologickej fakulty KU

DEJINY VZDELÁVANIA NA SPIŠSKEJ KAPITULE

Tradícia školstva na Spišskej Kapitule siaha hlboko do dejín. Už pri vzniku Spišského prepoštstva bola zriadená Spišsko-kapitulská škola pre výchovu klerikov na prelome 12. a 13. storočia, ktorá vychovala veľa kňazov.

V 16. storočí prešla výchova kňazov do rúk jezuitov. Potom nastala doba generálnych seminárov v Trnave a Bratislave.

Založenie spišského seminára úzko súvisí so vznikom spišského biskupstva, ktoré bolo založené v roku 1776 spolu s biskupstvom rožňavským a bansko-bystrickým.

Podľa predpisov Tridentského koncilu malo mať každé biskupstvo vlastný seminár, aby kňazi boli vychovávaní pre miestne dušpastierske potreby. Založenie seminára úzko súviselo so zriadením kňazského domu pre zaopatrenie starých kňazov. Takýto dom zriadil prvý spišský biskup Karol Salbeck. Po zrušení generálnych seminárov biskup Michal Brigido za podpory diecézneho kňazstva zriadil spišský seminár. Slávnostné otvorenie seminára bolo 11. novembra 1815.

Školský rok sa obyčajne začínal 7. novembra a končil 15. augusta. V roku 1819 bol založený biskupom Ladislavom Pyrkerom Učiteľský ústav, prvý v strednej Európe. Otvorený bol 19. novembra 1819. Tak v symbióze existovali na Spišskej Kapitule

dve výchovno-vzdelávacie inštitúcie: Kňazský seminár pre výchovu kňazov a Učiteľský ústav pre výchovu učiteľstva.

Profesori jednej i druhej inštitúcie boli dobrou zárukou úrovne vzdelávania. Seminaristi mali príležitosť praxe v katechizovaní, keďže v učiteľskom ústave boli tzv. cvičné triedy žiakov pre prax budúcich učiteľov. Jedinou bola skutočnosť, že v oboch ústavoch sa vyučovala slovenčina. Stotridsaťpäť rokov si táto inštitúcia neprerušene plnila svoje poslanie.

V roku 1950 bol kňazský seminár i učiteľská akadémia zlikvidované. Seminaristi boli povolaní na vojenskú službu do PTP. Profesori a predstavení zatknutí, odsúdení spolu s biskupom Jánom Vojtaššákom. Budovy kňazského seminára a Učiteľského ústavu slúžili ministerstvu vnútra ako vzdelávací inštitút a časť ako archív ministerstva vnútra.

Po 40-ročnom násilnom prerušení v roku 1990 prevzal biskup Mons. ThDr. František Tondra budovy a spolu s biskupmi Mons. Alojzom Tkáčom a Mons. Eduardom Kojnokom zriadili Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka pre výchovu a vzdelávanie kňazského dorastu troch východných biskupstiev, dnes už košického arcibiskupstva.

Slávnostné otvorenie seminára bolo 4. októbra 1990. V akademickom roku 1990/91 študovalo 233 študentov, z ktorých 124 prešlo z bratislavského seminára a bohosloveckej fakulty, v roku 1991/92 študovalo 321 študentov, v roku 1992/93 - 359, v roku 1993/94 - 361, 1994/95 - 336.

Od 24. 10. 1991 bol seminár spolu s kňazským seminárom v Nitre a Banskej Bystrici vo zväzku UK ako pracovisko so samostatným princípom hospodárenia. Pedagogický proces bol riadený RKCMBF UK v Bratislave, ku ktorej boli kňazské semináre pripojené ako afiliovane teologické inštitúty.

Akademický rok 2003/2004 priniesol nové zmeny, keď seminár prešiel pod správu Teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Pohľad do histórie spišského seminára

Tridentský koncil v roku 1563 prijal dekrét Quam adolescentium aetas, v ktorom určil každému diecéznemu biskupovi povinnosť založiť vo svojej diecéze kňazský seminár.

Seminárny kostol v Košiciach

Vrch sv. Martina - Mons sancti Martini - bol cirkevným strediskom azda od časov Veľkej Moravy. Neskôr tu na Pažici vznikol kláštor - akiste benediktínsky - čím sa tradícia zachovala. Keď sa v druhej polovici 12. storočia na Spiši začali usadzovať nemeckí kolonisti, patrili s väčšinou Slovenska do Ostrihomskej arcidiecézy. Kolonisti tu dostávali rozsiahle výsady, okrem iného aj slobodnú voľbu farárov. Koncom 12. storočia tu bolo založené Spišské prepoštstvo, ktoré bolo podriadené ostrihómskému arcibiskupovi. Pri prepoštstve vznikla aj kapitula, ktorá mala už v polovici 13. storočia kanonika lektora a kanonika kantora, ktorých povinnosťou bolo aj vyučovať budúcich kňazov. Takže tu bola už v 13. storočí kapitulská škola, ktorá vychovávala aj klerikov. Keď neskôr vznikli v susedných krajinách univerzity, mnohí adepti kňazstva zo Spiša na nich študovali.

Semináre sa po Tridentskom koncile začali formovať podľa vzoru jezuitského Rímskeho kolégia, ktoré žiadalo od svojich klerikov štúdium filozofie i teológie. V Ostrihomskej diecéze vznikol v Trnave prvý seminár už v roku 1566. Po počiatkových problémoch sa zreorganizoval v roku 1590. V roku 1579 vzniklo aj v Ríme Collegium Germanico-Hungaricum, na ktorom študovali aj klerici zo Spiša. Starostlivosť

o kňazský dorast sa prejavila najmä v 17. storočí, a to jednak založením Pazmánea vo Viedni, jednak založením dvoch seminárov v Trnave v rokoch 1632 a 1649 pri Trnavskej univerzite. Napriek tomu Spiš trpel počas reformácie katastrofálnym nedostatkom katolíckych kňazov. Nedostatok sa však najmä vďaka uvedeným seminárom postupne podarilo odstraňovať.

Nová situácia nastala, keď v roku 1776 vzniklo samostatné Spišské biskupstvo, do ktorého patrila nielen časť Spiša, ale aj celý Liptov a celá Orava. Už prvý spišský biskup Karol Salbeck sa snažil o založenie seminára. Podarilo sa mu vytvoriť podmienky na to, že mohol v roku 1780 vzniknúť v bývalej rezidencii jezuitov v Spišskej Kapitule domov pre starých kňazov, ktorý však mal súčasne slúžiť aj ako seminár. Pôvodne sem prichádzali spišskí klerici, ktorí absolvovali štúdiá v Budíne či v Bratislave alebo inde, aby sa pripravovali na vysviacku. Krátko nato však Jozef II. biskupské semináre zrušil a pre výchovu kňazstva zriadil generálne semináre.

Po smrti Jozefa II. sa obnovili snahy o zriadenie biskupského seminára. V rokoch 1810 - 1815 postavil kanonik Juraj Paless na príkaz spišského biskupa Michala Brigida pre seminár budovu, v ktorej začal seminár pôsobiť 12. novembra 1815 podľa

štátutov schválených biskupom. Patrónom seminára sa stal sv. Ján Nepomucký. Seminár počítal s 40 - 50 bohoslovcami. Prešli sem aj spišskí klerici z ostatných seminárov a tak tu študovalo prvý rok 30 klerikov.

Zvláštnosťou Spiša bolo, že okrem seminára tu bol založený v roku 1819 aj ústav pre výchovu učiteľov - kantorov. Biskupi si totiž uvedomovali, že na vzdelanie a kresťanskú výchovu ľudí nestačí len kňaz, ale ten musí mať v každej farnosti svojho pomocníka - učiteľa. Učiteľský ústav mal učiteľov nielen vzdelávať, ale aj duchovne formovať. Tak boli oba ústavy cez celú dobu vzájomne prepojené najmä cez učiteľov a špirituálov.

Seminár mával priemerne 30 - 50 bohoslovcov, čo stačilo na saturovanie úbytku kňazov v diecéze. Kríza nastala počas prvej svetovej vojny. Mnohí z nich narukovali a seminár takmer zanikol. V roku 1918 nastúpili do seminára 10 bohoslovci, z nich však 4 vystúpili. Vtedy sa stal rektorom seminára veličiansky farár Ján Vojtaššák, ktorý vynaložil mnoho úsilia na oživenie seminára aj neskôr ako biskup. V roku 1922 bol v spišskom seminári zavedený jednoročný filozofický kurz na základe požiadaviek nového kódexu kanonického práva, čím sa štúdium predĺžilo z doterajších 4 na 5 rokov. Pre gymnazistov V. - VIII. trie-

dy, ktorí pocítili kňazské povolanie, zriadil biskup malý seminár, najmä prv v Spišskej Kapitule, od roku 1928 v Levoči, kde preň tiež postavil novú budovu a neskôr dal zreštaurovať bývalý kláštor minoritov. Tam zveril starostlivosť o ich výchovu jezuitom.

Komunisti v septembri 1948 poštátnili malý seminár v Levoči. V polovici augusta 1950 bol poštátnený aj veľký seminár v Spišskej Kapitule. Jeho budovu dostala armáda a neskôr ju získalo Ministerstvo vnútra.

V novembri 1989 bola budova seminára takmer prázdna. V susednej budove bývalého učiteľského ústavu bol celoštátny policajný archív. Cirkvi sa podarilo získať 27. januára 1990 obe budovy späť do svojho vlastníctva. Spišský, košický a rožňavský biskup sa dohodli, že tu obnovia kňazský seminár pre všetky tri diecézy. Za jeden rok sa zrenovovala spustená budova bývalého seminára, takže 3. októbra 1990 sa mohlo začať s vyučovaním v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka.

*Mons. doc. ThDr. Jozef Jarab, PhD.
rektor kňazského seminára
(Spracované na základe materiálov
Mons. Š. Sečku a Doc. I. Chalupeckého.)*

AKO TO VIDIA ŠTUDENTI

Na záver priestoru určeného fakultám uvádzame niekoľko názorov absolventov fakúlt KU v Ružomberku.

Na tému *Môj pohľad na vzdelávanie Filozofickej fakulty KU* reagovali absolventi tejto fakulty. Z ich odpovedí vyberáme:

Mgr. Dominika Bašárová:

Klady: veľmi rodinné prostredie, kvalitní odborníci na jednotlivé vedné disciplíny, duchovná formácia. Zápor: viac praktických cvičení, viac priestoru venovať práci s učebnicami, lepšie nás pripravovať do praxe.

Mgr. Martina Boleková:

Som rada, že mnohí prednášajúci boli kapacity po odbornej i ľudskej stránke. Myslím, že škola ma do praxe pripravila. Prežila som v nej krásne chvíle a som za to vďačná.

Mgr. Andrea Buliaková, rod. Slimáková:

Počas môjho štúdia na FF mi imponovala komorná, domáca, priateľská atmosféra na univerzite. Spolupráca a vzťah medzi prednášajúcimi a poslucháčmi. Veľmi si cením nielen vzdelávanie, ale i ľudský a duchovný rozmer na pôde FF.

Mgr. Alena Čepigová, rod. Železná:

Keďže náš ročník bol prvý, ktorý končil na KU, je ťažké to porovnávať s prítomnými podmienkami. Neboli knihy, materiály a doplnková literatúra na štúdium.

Mgr. Zuzana Čuchranová:

Myslím si, že vzdelanie na KU mi dalo mnoho poznatkov. Ale mnoho mi aj nedalo. Napr.: didaktikám by sa malo venovať omnoho viac času a priestoru – a to nie len teoretickým vedomostiam, ale hlavne praktickým zručnostiam. To isté aj na SJ: nepísali sme diktáty, slohy, neučili sme sa ich opravovať. To znamená: vysoké školy sú vlastne len akési predzastávky skutočné-

ho života. Sú na môj pohľad veľmi teoretické – čo nie je dobré. Avšak vzdelanie ako také mi poskytla KU myslím veľmi kvalitne. To podstatné naučí človeka život! Ďakujem!

Mgr. Emília Danišová:

Fakulta ma na moje povolanie pripravila veľmi dobre a kvalitne po stránke vedomostnej. Myslím si, že na túto skutočnosť sa nemôže nikto sťažovať. Dala mi aj dobrý duchovný elán, s ktorým teraz môžem pracovať – som rada, že mám na čom stavať, či je to už modlitba, sviatosti alebo aj medziľudské vzťahy. Naučila ma držať sa v istom nadhľade nad problémami a spoliehať sa na Boha.

Mgr. Mária Janíková:

Po vedomostnej stránke som ako učiteľ SJ a dejepisu pripravená veľmi kvalitne. Podľa môjho názoru a už aj skúsenosti treba budúcich učiteľov pripravovať viac prakticky, viac didaktiky a metodík, viac sa sústreďiť na poruchy detí a prácu s nimi.

Mgr. Monika Kekeliaková:

Osobne hodnotím úroveň vzdelávania na FF KU v odboroch ktoré som vyštudovala (SJL + NV) za veľmi dobrú, v niektorých predmetoch za vysokú. Najmä teologické vzdelanie sa uskutočňovalo na úrovni súčasného a najnovšieho európskeho poznania. Aj ostatné predmety prednášali vysokokvalifikovaní odborníci. Uvítala by som možnosť doktorandského štúdia v literárnych odboroch.

Mgr. Viera Kollárová:

Som veľmi rada, že som mohla študovať na tejto fakulte. Myslím si, že v škole boli na prvom mieste kvalitní učitelia s veľkým srdcom. Škola teda ponúkla vzdelanie, úprimných učiteľov, dobrý duch školy.

Mgr. Silvia Liptáková, rod. Holecová:

Niektoré predmety neboli dostatočne odborne vyučované (história), neefektívnosť a nesystematickosť tejto výuky vyústila do štátnicového fiaska tzv. prvých absolventov. Myslím, že najmä na seminároch jednotlivých predmetov by sa mal dávať väčší

dôraz na prípravu na štátnice. Tiež si myslím, že pravý kresťanský duch a radosť sa uberá iným smerom... čo je pre fakultu škoda.

Mgr. Katarína Račáková, rod. Kubašová:

Vyučovanie prebiehalo celkom v pohode. Najviac mi prekážali postojte niektorých vyučujúcich, hlavne z odboru NV. No napriek tomu spomínam na Vás v dobrom.

Mgr. Silvia Stadničárová:

Odborná úroveň vzdelávania v odbore bola vysoká, no viac by som uvítala praktickejšie študovanie vzhľadom na budúcu prax a našu neskusenosť. Rodinný duch na KU však bol tou hybnou silou, ktorá nás formovala a dala nám viac vedomostí.

Mgr. Jozef Žigo:

Poskytlo mi dynamický rozvoj osobnosti a umožnilo mi rozvíjať odborný rozhľad.

(I. V.)

A takto sa s odstupom času zamysleli nad svojim štúdiom na KU niektorí absolventi Pedagogickej fakulty:

Mgr. Stanislav Dubrovčák

Človeku sa ani nechce veriť, že naša alma mater už bude mať 10 (ako Katolícka univerzita 5) rokov. Zdá sa mi, že sme z nej so slzou v oku odchádzali len pred pár dňami. Ba aj prvé kontakty s univerzitou sú v mojej mysli veľmi živé. Dnes som šťastný, že som kladne odpovedal na oznámenie o prijatí práve tejto univerzity. Spoznal som na nej mnoho úžasných ľudí, na ktorých veľmi rád spomínam. Ani vo sne mi nenapadlo, že na vysokej škole zažijem takúto rodinnú atmosféru.

Ústretovosť pedagogických i nepedagogických zamestnancov často nemala hraníc, čo nám len dodávalo entuziazmus do ďalších aktivít. Dnes sa len čudujem, čomu všetkému (okrem bežných povinností) som sa počas štúdia venoval. Naozaj za mnoho vďačím učiteľom, ktorí vo mne vzbudzovali skutočný záujem o predmet, ktorý vyučovali.

Ďakujem Bohu, že som skoro od samého počiatku mohol byť pri tomto Jeho úžasnom a prospešnom diele. Aj spomienky a ideály, ktoré som si z tejto univerzity odniesol, mi pomáhajú vydržať a angažovať sa v školstve.

Mgr. Slávka Slobodníková

Všetko sa to začalo akoby v neuveriteľnom sne. Bol august 1995 a ja som už uvažovala o príprave na školský rok – ale nie ako študent, ale ako učiteľka. Teda polovičná učiteľka, pretože k úplnosti mi chýbala kvalifikácia. Vtedy sa mi doniesla do uší správa o otvorení Pedagogického inštitútu v Ružomberku a keďže ponúkal štúdium mojej obľúbenej matematiky, rozhodla som sa, že pošlem prihlášku. Druhý predmet v aprobácii bol náboženská výchova a po kratšej úvahe som došla k presvedčeniu, že štúdium náboženstva môže byť zaujímavé a aj užitočné v praxi.

Potom sa už všetko rýchlo zbehlo – pozvánka na prijímacie skúšky, zápis a začiatok prvého semestra. Škola len začínala svoju činnosť, učebne na prednášky a cvičenia boli zatiaľ len provízorne. To ale nepoznamenalo kvalitu nám podávaného učiva. Prišli zápočtové týždne a skúšky a vtedy sme zistili, že hoci naša škola je trochu výnimočná, skúškam sa ani my nevyhneme. Školská knižnica práve začínala svoju činnosť, preto sme si museli pomôcť s dostupným materiálom alebo sa obrátiť inam. Rovnako to bolo aj s prípravou na skúšky, ale tu nám vyšli v ústrety vyučujúci a mnohokrát nám zabezpečili potrebnú literatúru sami.

Dnes už sa mnohí sami venujeme žiakom a odovzdávame im poznatky, ktoré sme počas štúdia nadobudli. Katolícka univerzita nám pomohla nielen získať tie správne vedomosti, ale aj pohľad na svet a spoznať mnoho vynikajúcich ľudí.

Hospodársky vývoj KU za prvých päť rokov jej existencie

Keď 1. júla 2000 začala KU svoju činnosť, bolo vedeniu univerzity jasné, že ak chce uspieť v konkurencii a často nie príliš prajnom prostredí slovenského vysokého školstva, musí popri účelnosti svojej práce – založenej na kvalite výchovnovzdelávacej a vedeckovýskumnej činnosti – zabezpečiť účinnosť svojich operácií tak, aby rástla aj ekonomická sila univerzity.

V prvej fáze podali pomocnú ruku najmä spišské biskupstvo, Konferencia biskupov Slovenska, mesto i farnosť Ružomberok a SCP Ružomberok.

KU začala svoju činnosť v budove spišského biskupstva na Hrabovskej ceste v Ružomberku, kde mal svoje sídlo rektorát, obidve fakulty a kde boli aj prvé študentské domovy. Už v roku 2000 bola schválená základná stratégia budovania infraštruktúry univerzity tak, aby s rozvojom fakúlt a ich študijných programov sa súbežne dotváralo kempusové usporiadanie programových blokov.

Spoločnosť Ježišova ponúkla do dlhodobého prenájmu svoju budovu na Hlinkovom námestí, čím sa vytvoril základ pre nový kempus Pedagogickej fakulty.

Prenájomom, resp. kúpou budov od mesta a VÚC sa od roku 2002 do roku 2004 rozšírili možnosti na vyučovanie, ubytovanie študentov v Ružomberku. Bez realizácie týchto zmien by sa len veľmi ťažko dal uspokojiť čoraz väčší záujem študentov o štúdium na KU. Od roku 2002, keď sa KU stala verejnou vysokou školou, extenzívny rozvoj KU sa riešil aj s pomocou kapitálových dotácií MŠ SR, ktoré rozhodujúcou mierou prispeli na vybudovanie auly, novej budovy rektorátu KU a na dokončovanie kempusu na Hrabovskej ceste v Ružomberku. Od roku 2003 reagovala KU na vysoký dopyt po štúdiu nových programov (ošetrovatelstvo, sociálna práca, manažment) a infraštruktúra univerzity bola dotváraná aj v iných mestách severného Slovenska. Využila sa výhodná ponuka farnosti a mesta Poprad na otvorenie štúdia v Poprade a ponuka spišského biskupstva na rozvoj činnosti v Levoči. Prístupným teologickej fakulty do zväzku KU sa od roku 2003 začala rozvíjať jej činnosť za veľkorysej pomoci košického arcibiskupstva, resp. spišského biskupstva v priestoroch týchto cirkevných inštitúcií.

Súbežne s tvorbou priestorového usporiadania KU vznikli vysoké požiadavky na vybavenie priestorov najmä informačnými technológiami ako najvážnejším technologickým faktorom rozvoja univerzity. Zabezpečenie tejto priority sa realizovalo tak z rozvojových programov dotovaných MŠ SR, ako aj z vlastných zdrojov.

Všetky tieto zmeny pozitívne ovplyvnili vývoj aktív KU. V roku 2000 začínala univerzita s aktívami vo výške 1 839 tis. Sk, v nasledujúcich rokoch bol vývoj aktív (v tis. Sk) nasledovný:

Rok (stav)	Stále aktíva - majetok	Obežný majetok	Aktíva celkom
31. 12. 2001	45 753	2 403	48 156
31. 12. 2002	42 441	23 267	65 708
31. 12. 2003	57 678	38 272	95 950
31. 12. 2004	101 082	63 171	164 253

Za posledné tri roky len dve verejné vysoké školy na Slovensku dosiahli každý rok kladný výsledok hospodárenia a Katolícka univerzita v Ružomberku je jednou z nich. Tento výsledok sa podarilo dosiahnuť napriek mnohým rezervám, ktoré v hospodárení sú ako napr. menšie výnosy z vedeckej činnosti, z projektov EÚ a od sponzorov a donátorov, vysoká energetická náročnosť v niektorých starších nezrekonštruovaných budovách...

Za krátke obdobie piatich rokov sa KU prepracovala z najmenšej medzi ekonomicky stredne silné slovenské verejné vysoké školy, a to aj napriek tomu, že kapitálový príspevok od štátu nebol za toto obdobie ani zďaleka porovnateľný s príspevkom pre ostatné verejné vysoké školy.

Ing. Pavol Budaj, kvestor KU

PRIESTOR PRE PROREKTOROV

prof. ThDr. Dr. Eubomír Stanček, PhD.
prorektor KU pre vzdelávanie a výchovu

Čo je to päť rokov?

Päťročné dieťa si začína uvedomovať život okolo seba. Zriedka päťročný strom začína rodiť ovocie. Päťročné víno si začínajú vážiť gurmáni. Päť rokov znamená aj niečo iné. Mení sa móda, odchádzajú idoly a hviezdy z oblasti športu, kultúry. Ináč sa pozeráme na rodinu s piatimi deťmi ako na rodinu s jedným dieťaťom.

Naša Katolícka univerzita oslavuje päť rokov svojej existencie. Čo pre nás, čo na nej študujeme, v nej pracujeme, znamená týchto päť rokov? Je pravdou, že Katolícku univerzitu nie je správne prirovnávať k univerzitám, ktoré už majú desaťročia svoju tradíciu. Náš pohľad máme upriamiť na tých päť rokov za nami, čo bolo, ako sme to zvládli. Už môžeme čo-to povedať o našej Katolíckej univerzite. Náš pohľad musíme mať upriamený na budúcnosť.

Čo by sme popriali Katolíckej univerzite, a teda aj sami sebe? Iste len to najlepšie, veď je to naša ALMA MATER. Najdôležitejšie je žiť v realite. Čo bolo už nemôžeme zmeniť, iba vylepšovať, alebo napraviť. Čo bude, nesmieme podceňovať. Múdry človek žije múdro svoju prítomnosť.

Čo teda vidíme dnes na našej Katolíckej univerzite?

Záujem o štúdium na fakultách KU vyjadruje počet registrovaných prihlášok. Rastie nielen počet prihlásených študentov, ale aj počet zapísaných a končiacich štúdiom. Od roku 2003 KU prešla na kreditový systém a usiluje sa o zvyšovanie vzdelávacieho procesu. Systém vzdelávania si vyžaduje na všetkých stupňoch zvyšovanie kvality. Dôraz sa nekladie len na pedagogickú činnosť, vnútorné hodnotenie, ale aj na zvyšovanie náročnosti a zodpovednosti vo všetkých oblastiach výchovy, vzdelávania a umeleckej činnosti.

KU sa v posledných rokoch rozrástla čo do počtu študentov i pedagógov. V budúcnosti počet študentov bude závisieť aj od náročnosti kritérií riadenia, vedy, vzdelávania a ostatných podstatných kritérií, ktoré si KU uvedomuje a ktorým v predstihu chce venovať pozornosť. Región, v ktorom sa KU nachádza, začína evidovať zníženú populáciu. Vstup do EÚ a možnosť výberu štúdií sa odrazí aj v oblasti výberu študentov. Rozširuje sa ponuka o bakalárske štúdiá a následne i magisterské. Rast KU by sa mal odraziť aj v doktorskom a doktorandskom stupni. Narastajúci počet doktorandov a študijných odborov si vyžaduje rovnako narastajúci počet vyučujúcich, školiteľov a pedagógov vo všetkých akademických hodnostiach. Pri svojej vzdelávacej a výchovnej činnosti si KU uvedomuje aj otázku finančných prostriedkov. Vedenie univerzity má snahu za pomoci vedenia fakúlt, ekonomického úseku a taktiež študentov kvalitatívne zviditeľňovať svoju činnosť.

Hovorí sa o človeku a môžeme to povedať aj o našej Katolíckej univerzite, že natoľko je mladý, nakoľko sa cíti. Univerzita zостаť mladá, ako sú mladí tvoji študenti. Kolegovia, zostaňte mladí, aj keď našej univerzite bude pribúdať rokov. Ako je Cirkev vždy mladá v svojich členoch, tak nech je aj naša univerzita mladá, ale zároveň vedomá si zodpovednosti za vedu, za jej odbornú budúcnosť, za zodpovedných ľudí, ktorí budú univerzite robiť dobré

meno, česť a ktorí budú hrdí, že študovali na Katolíckej univerzite, keď ona sa rozbiehala zo štartovacej čiary.

prof. Ing. Ján Kurucz, PhD.
prorektor KU pre vedu a rozvoj

Vedeckovýskumná činnosť na univerzite

Neoddeliteľnou súčasťou činnosti Katolíckej univerzity, ktorá vyplýva zo zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov je napĺňanie svojho poslania rozvíjaním, uchovávaním a šírením poznania prostredníctvom výskumnej, vývojovej alebo umeleckej činnosti.

Vedeckovýskumná činnosť sa v podmienkach KU realizuje na základe dokumentu „Dlhodobý zámer vedeckovýskumnej činnosti na obdobie 2005-2009“, ktorý bol prerokovaný a prijatý Vedeckou radou KU 7. marca 2004.

Uvedený koncepčný materiál výstižne charakterizuje celospoločenské súvislosti vedeckovýskumnej činnosti, a to i na úrovni európskeho výskumného priestoru. Konštatuje sa, že: „Európske krajiny v rámci transformačného procesu výrazne smerujú do jednotnej Európy, to sa týka aj vzdelávania, najmä univerzitného, rovnako aj univerzitnej vedy a výskumu.“ Táto skutočnosť musí limitovať naše snahy a plne akceptovať skutočnosť, že sa postupne začína formovať aj jednotný európsky výskumný priestor.

Tak, ako celá naša spoločnosť, slovenské univerzity, ktoré v súčasnosti prechádzajú a ktoré ďalej budú prechádzať zložitým transformačným procesom, tak aj naša univerzita zaznamenáva dynamický proces zmien. Za obdobie posledných piatich rokov je to dynamika neobyčajne veľká, ktorá vyžaduje premenu prístupov vo všetkých sférach univerzitného života.

Výraznejšia liberalizácia výskumného priestoru na slovenských univerzitách, a teda aj na KU, sa kultivuje len veľmi diferencovane a pomerne namáhavo. Našou neustálou snahou by mala byť uvedomená realizácia aktivít vo vedeckovýskumnej činnosti v rámci vymedzeného priestoru.

V kontexte postavenie KU v slovenskom ako aj európskom výskumnom priestore je treba zásadne postúpiť:

- v systematickom rozvíjaní univerzitnej vedy,
- v prenikaní vedeckých poznatkov do výchovno-vzdelávacieho procesu,
- v systematickej a uvedomelej orientácii na rozširovanie a skvalitňovanie vedeckovýskumnej práce na všetkých pracoviskách našej univerzity.

V súčasnom období je vedeckovýskumná činnosť na KU priamo aj nepriamo zameraná predovšetkým na rozvoj jednotlivých vedných disciplín v závislosti od uskutočňovaných študijných programov, na rozvoj študijných odborov a študijných programov vychádzajúcich z celospoločenských požiadaviek, na zabezpečenie úloh odborného radu vedecko-pedagogických pracovníkov.

Vedeckovýskumná činnosť musí patriť medzi základné aktivity pedagógov našej univerzity, pedagógovia totiž nie sú len sprostredkovateľmi vedeckých či technických poznatkov, ale aj

ich aktívnymi spoluvotormi, sú zároveň pracovníkmi, ktorí sa aktívne podieľajú na rozvoji vlastnej vednej špecializácie či vedného odboru a sprostredkovávajú svetové poznatky, samozrejme podľa potrieb študijného programu, svojim študentom, cez optiku vlastného vedeckého poznania.

Súčasne si veľmi uvedomujeme, že vedeckovýskumná činnosť musí ešte výraznejšie ovplyvňovať kvalifikačný rast pracovníkov KU, ktorý pozitívne posúva úroveň kvalifikačnej štruktúry jednotlivých katedier, ústavov. Významným nástrojom na zvyšovanie kvalifikačnej úrovne je doktorandské štúdium. Naše skúsenosti ukazujú, že kvalita plnenia študijnej a vedeckej časti programu záleží predovšetkým na samotnom doktorandovi, no v nemalej miere aj na jeho školiteľovi z našich radov. Úspešnosť vedeckovýskumnej práce doktoranda sa prejavuje najmä v jeho účasti na riešení projektov a vo výstupoch vo forme publikačnej činnosti.

Pri formovaní koncepcných zámerov vedeckovýskumnej činnosti je potrebné nadviazať na dosiahnutý stav fakúlt, katedier a ústavov univerzity. Treba však, uvedomujúc si všetky väčšie či menšie nedostatky, pokračovať v pozitívnych tendenciách, v poznatkoch a skúsenostiach, ale i tradíciách, ktoré sa na jednotlivých pracoviskách dosiahli, a cieľavedomo sa orientovať na zvyšovanie kvality a náročnosti vedeckovýskumnej činnosti.

Neustále však máme na zreteli i požiadavku dnešných dní – požiadavku cieľavedomého začleňovania výsledkov vlastnej vedeckovýskumnej práce do obsahu, foriem a metód vzdelávania v akreditovaných študijných programoch.

Medzi strategické rozvojové smery vedeckovýskumnej činnosti možno definovať tieto nosné smery rozvoja:

- oblasť výchovy a vzdelávania,
- výskum v prírodných, humanitných, sociálnych vedách,
- oblasť informatiky,
- zdravotnícke vedy a ošetrovateľstvo,
- teologické vedy,
- výskum vo vedách o umení (hudobné a výtvarné vedy),
- žurnalistický a masmediálny výskum,
- výskum v oblasti kanonického práva.

Vedeckovýskumná činnosť na KU bola zabezpečovaná predovšetkým tvorivými osobnosťami, ktoré dlhodobo dosahujú výborné výsledky: prof. RNDr. Pavol Kluvánek, CSc., doc. RNDr. Roman Frič, DrSc., prof. PhDr. Jozef Mlacek, CSc., doc. PhDr. Peter Volek, PhD., Mons. prof. ThDr. Ing. Anton Konečný, PhD., doc. ThDr. Peter Zubko, PhD., ale aj ďalší.

Všetkým menovaným, ale i ďalším ostatným vyslovujem uznanie za ich vklad a podiel do vedeckovýskumnej činnosti Katolíckej univerzity v Ružomberku.

PhDr. Dalibor Mikuláš **prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility**

Zahraníčné vzťahy a mobility na univerzite

Vysoké školstvo na Slovensku v poslednom období zaznamenáva vážne zmeny, ktoré sú v európskom kontexte spojené aj s posilňovaním Lisabonskej stratégie, prijatej Európskou úniou v roku 2000 s cieľom sústrediť sa na obnovenie a rast konkurencieschopnosti, zvýšenie potenciálu a premenu znalosti na pridanú hodnotu. Pre akademickú obec tak spomínané zmeny zdôrazňujú predovšetkým systém americkej vysokej školy existujúcej, pôsobiacej a

spolupracujúcej v konkrétnej komunite, respektíve geopriestore a nie v nejakom vákuu, či izolovanom priestore bez priameho kontaktu so svojím najbližším a vzdialenejším okolím. Koncept európskej vysokoškolskej inštitúcie má teda pred sebou ďalšiu etapu svojho vývoja.

Za uplynulých päť rokov svojej existencie Katolícka univerzita v Ružomberku ako verejná vysoká škola konfesijného charakteru v tomto kontexte sústredila pozornosť v oblasti zahraničných vzťahov najmä na medzinárodnú spoluprácu s univerzitami podobného charakteru. Po prvej fáze nadviazovania kontaktov v medzinárodnom priestore nastala fáza etablovania sa v medzinárodnom priestore, spojená s plnohodnotným zapojením sa do štruktúr Federácie európskych katolíckych univerzít /FUCE/. Navyše sa na základe podpísanej dohody EÚ s USA a programov multinárodných partnerstiev pre spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania javia rozvíjajúce sa kontakty univerzity s inštitúciami v Spojených štátoch, ako napríklad Notre Dame University, Florida Gulf Coast University, Ave Maria University a pod., ako veľmi perspektívne. Posilňovať naďalej mobilitu študentov a učiteľov, ktorá je tiež koncepcným cieľom EÚ a Bolonského procesu je jednou z prioritných úloh univerzity v rámci zahraničnej spolupráce s priamou konzekvenciou pre rozvoj vedeckovýskumnej činnosti. Mobilná aktivita na našej univerzite má v takomto priestore progresívny trend. Je však nutné dodať, že v prebiehajúcom akademickom roku 2004/2005 oddelenie zahraničných vzťahov a mobilit, aj na základe svojho zriadenia a vymedzenia, zásadným spôsobom venuje zvýšenú pozornosť systému a koncepcnosti manažmentu práce i problémovým oblastiam pri reciprocite mobilit, ako aj práci reflektujúcej čiastočne, prípadne úplne odstránenie existujúcej jazykovej bariéry najmä v prípade učiteľských mobilit.

Medzinárodná spolupráca Katolíckej univerzity v Ružomberku, realizujúca sa na základe bilaterálnych dohôd Socrates/Erasmus v rámci európskeho priestoru, ale aj v rámci priamych dohôd, ktoré vznikli prostredníctvom ďalších iniciatív, v súčasnosti reflektuje priestor vymedzený nasledujúcimi zahraničnými vysokoškolskými inštitúciami:

- Katholische Universität Eichstätt – Ingolstadt
- LUMSA University of Rome
- Katolicki Uniwersytet Lubelski
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Maďarsko
- Katholieke Universiteit Leuven
- Universität PASSAU
- Karlova Univerzita v Prahe
- Akademia Pedagogiczna w Krakowie
- Uniwersytet Śląski w Katowicach
- Akademia im. Jana Długosza w Czeszochowie
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Západočeská univerzita v Plzni
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
- Universität für Musik und darstellende Kunst GRAZ
- Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lubline
- Wydział Teologii Papieżskiej Akademii Teologicznej w Krakowie
- Technická univerzita v Liberci, ČR
- Florida Gulf Coast University, Fort Myers, USA

ZAHRANIČNÉ VZŤAHY KU V ROKU 2005

Vyvrcholením piateho roku existencie Katolíckej univerzity v Ružomberku sú aj aktuality reflektujúce snahy v roku 2005 o zintenzívnenie zahraničných vzťahov v rámci Európskej únie, ale aj v zámorí. Na úrovni rektorátu KU v Ružomberku došlo k nasledovným oficiálnym rokovaniam, ktoré načrtávajú kontúry ďalšieho vývoja Katolíckej univerzity v Ružomberku vo vedeckovýskumnom a vzdelávacom kontexte.

Katolícka univerzita v Ružomberku mala svoje zastúpenie na dvoch dôležitých pracovných cestách v Spojených štátoch. V dňoch 16. 3. - 24. 3. 2005 to bola účasť prorektora KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobility a primátora mesta Ružomberok na konferencii Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone /SVU/ v North Miami na Floride. Po konferencii pokračovali rokovania vo Fort Myers a Naples. Išlo najmä o akademickú spoluprácu s dôrazom na možnosti štúdia a semestrálne pobyty pre študentov KU v Ružomberku. Pri každej návšteve vysokoškolského areálu Florida Gulf Coast University in Fort Myers a Ave Maria University in Naples, Florida bolo pozoruhodným zážitkom vidieť realizáciu konceptu univerzity ako multifunkčného centra poskytujúceho nielen vzdelanie, ale aj široké možnosti spoločenského, kultúrneho, športového a iného charakteru. Vznik univerzity na Floride znamená prítomnosť akademického mesta so svojou vlastnou infraštruktúrou, rozrastajúceho sa však do plne integrovaného systému slúžiaceho obyvateľom regiónu. Fenomén prítomnosti univerzity veľmi zásadným a priamym spôsobom vplýva na rozvoj regiónu, na úroveň výšky nezamestnanosti. Regionálna vláda pripravuje pre nových absolventov konkrétne pracovné možnosti a podporu, aby tak zamedzila ich odchodu z regiónu a využila ich potenciál pre rozvoj domácej komunity. Samotná univerzita pracuje prostredníctvom návštevných exkurzií a výchovných projektov na tom, aby venovala pozornosť deťom z materských a základných škôl a stredoškolským študentom, ktorí sa v budúcnosti budú môcť rozhodnúť na základe vlastnej skúsenosti, či chcú študovať na univerzite im už známej. Jedným z najvýznamnejších faktorov fungovania takéhoto konceptu /ktoré si univerzita vysoko váži a oceňuje/ je filantropický rozmer občianskej angažovanosti v rámci priamej finančnej podpory pre rozvoj univerzity, ako aj finančná a materiálna podpora subjektov, ktorá je tiež pre ne súčasťou ich ziskového podnikateľského, obchodného a iného zámeru.

Účasť prorektora pre zahraničné vzťahy a mobility a prodekana pre vedu, umenie a doktorandské štúdium FF KU v Ružomberku, Dr. Mariána Kunu, na sympóziu Catholic Higher Education in Eastern Europe and the United States: Opportunities and Challenges, organizovanom v dňoch 4. - 10. 4. 2005 prostredníctvom profesora Jamesa McAdamsa, riaditeľa The Nanovic Institute for European Studies, Notre Dame University, South Bend, Indiana, USA, bola ďalšou významnou udalosťou v oblasti rozvoja Katolíckej univerzity. Konferencie sa zúčastnili prorektor, filozofi a pozvaní zástupcovia jednotlivých katolíckych univerzít strednej a východnej Európy, menovite KU Maďarska, KU Slovenska, KU Poľska, KU Ukrajiny a rodiacej sa KU Chorvátska. Títo zástupcovia venovali svoju pozornosť predovšetkým možnostiam spolupráce v kontexte USA - stredná a východná Európa, ale tiež i rozvoju medzinárodnej spolupráce medzi samotnými katolíckymi univerzitami v už špecifikovanej európskej oblasti. Čo sa týka prednáškovej činnosti, bol blok prednášok sympózia rozdelený do troch častí. Prorektor KU v Ružomberku odprezentoval príspevok v rámci druhého panelu prezentácií pod názvom Akademické poslanie katolíckej univerzity. Druhú fázu sympózia tvorili diskusie a negóciácie týkajúce sa konkrétnych krokov spolupráce medzi vysokoškolskými inštitúciami, napríklad:

- podpora účasti spomínaných európskych inštitúcií na konferenciách, sympóziách, seminároch, stážach najmä v oblasti akade-

mickej spolupráce, disciplín filozofia a teológia s dôrazom na úplnú jazykovú pripravenosť účastníkov /anglický jazyk/;

- príprava druhého sympózia, ktoré sa má uskutočniť v mesiaci október 2005 v Ostrihome, s emfázou na riešenie aktuálnych výziev a problémov v medzinárodnom i vnútornom kontexte katolíckej univerzity vo všeobecnosti, zabezpečovaného organizačným prípravným výborom v zložení rektor KU v Budapešti, prorektor KU v Ružomberku a riaditeľ The Nanovic Institute in Notre Dame;

- príprava učiteľských mobilít v americko-európskom geopriestore.

Sympóziu, ktoré sa uskutočnilo na pôde univerzity v Notre Dame, poskytlo významnú príležitosť pre spoluprácu katolíckych univerzít nielen na oboch stranách Atlantiku, ale aj pre živšiu spoluprácu katolíckych univerzít na starom kontinente. Takýmto spôsobom sa vytvára vhodná situácia na užšiu spoluprácu tak na úrovni konkrétnych vedných disciplín, ako aj v kontexte integrovanej akademickej spolupráce v katolíckej konfesijnom vysokom školstve vo všeobecnosti.

27. - 28. apríla 2005 sa v Poľsku uskutočnilo jedno z ďalších významných rokovaní o vzájomnej spolupráci a príprave rámcovej zmluvy s Katolíckou univerzitou v Lubline ako priama konzekvencia predchádzajúcej udalosti. Zahraničná pracovná cesta sa uskutočnila na najvyššej úrovni reprezentovanej rektormi oboch univerzít a ich prorektormi. Rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku, doc. Boris Banáry, vymedzil základnú osnovu nasledovnými bodmi:

- spolupráca v rámci mobilít Erasmus/Socrates a jej posilnenie,
- spoločná participácia na publikačnej a vedeckovýskumnej činnosti,
- partnerská účasť na medzinárodných vedeckých projektoch,
- podpora užšej spolupráce medzi filozofickou, pedagogickou a teologickou fakultou Katolíckej univerzity v Ružomberku a Katolíckej univerzity v Lubline,
- spoločné plánovanie spolupráce a aktivít v rámci FUCE.

Program stretnutia koordinoval a viedol prof. Miroslaw Kalinowski, prorektor pre výskum a zahraničné vzťahy Katolíckej univerzity v Lubline, v spolupráci s prodekanou PF KU v Ružomberku Dr. Janou Móricovou.

Európsky koncept vysokoškolského vzdelávania doplnili dve vážne stretnutia, ktoré sa uskutočnili v tom istom dni 5. mája 2005. Kým rektor KU v Ružomberku sa stretol s Dr. Jánom Figeľom, komisárom Európskej únie, pri príležitosti prednášky Európsky priestor vysokoškolského vzdelávania na Univerzite Komenského v Bratislave, v Ružomberku prorektor KU prof. Stanček a Dr. Mikuláš v spolupráci s primátorom mesta Ružomberok Dr. Čechom prijali poslanca Európskeho parlamentu Dr. Miroslava Mikolášika. Pracovné rokovania boli zamerané na možnosti participácie KU v Ružomberku v štruktúre EÚ v oblasti vedy, výskumu, vzdelávania a zahraničných vzťahov, ale aj na možnosti spolupráce mesta Ružomberok s inštitúciami EÚ v oblasti regionálneho rozvoja za aktívnej pomoci univerzity. Konkrétnym výstupom rokovaní bolo naplánovanie a spoločná príprava medzinárodnej vedeckej konferencie na aktuálne témy EÚ s dôrazom na otázky etiky a bioetiky. Nemenej významnou udalosťou bude i zahraničná cesta rektora KU a primátora mesta do Bruselu, ktorá sa má uskutočniť v mesiaci jún práve na základe osobného pozvania poslancu Európskeho parlamentu Dr. Miroslava Mikolášika.

*PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility*

Prijatie poslancu EP Dr. Mikolášika na rektoráte KU

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku
Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok
tel. (fax): 044 / 43 16 111 (207)
kurier@ku.sk, www.ku.sk

„Drahí mladí priatelia, vy ste nádejou
Cirkvi i spoločnosti“

(Ján Pavol II., B. Bystrica, september 2003)

Milí študenti, vážené kolegyně a kolegovia!

Dovoľte mi, aby som Vás čo najsrdečnejšie privítal po krásnych dvojmesačných letných prázdninách na Katolíckej univerzite v Ružomberku pri príležitosti otvorenia nového akademického roku 2005/06. Zvlášť vítam tých, ktorí sú medzi nami prvýkrát – študentov prvého ročníka. Verím, že počas zaslúženého oddychu od vysokoškolských povinností ste načerpali dostatok fyzických i duševných síl do ďalšej spoločnej práce, pri nadobúdaní nových vedomostí a schopností.

prof. Boris Banáry
rektor KU

Vítam Vás všetkých na univerzite a prajem Vám, aby ste sa v nej počas celého akademického roka cítili dobre – či už v laviciach alebo za katedrou. Oslovujem Vás v čase vyvrcholenia III. slovenského eucharistického kongresu, ktorý sme preživali veľmi intenzívne. Vieme, že Cirkev, rodina i človek žijú z eucharistie. Motto kongresu – „Poďte ku mne všetci“ je a bude pre nás aktuálne.

Katolícka univerzita v Ružomberku stojí na začiatku akademického roku – roku 2005/2006 a súčasne vstupuje do druhého „päťročia“ svojej existencie. Prvých päť rokov sme zavŕšili slávnostnými promóciami na všetkých troch fakultách – filozofickej, teologickej i pedagogickej, druhých päť rokov začíname otvorením novej, v poradí už štvrtej – Fakulty zdravotníctva KU.

Po roku sme opäť bohatší. Ale nielen o novú fakultu, ale predovšetkým o nových študentov a absolventov, o nové študijné programy. Záujem o štúdium na našej univerzite je stále väčší. Je to dôkaz, že univerzita sa vyprofilovala ako verejná vysoká škola so stabilnými a akreditovanými študijnými programami bakalárskeho a magisterského stupňa, vo viacerých odboroch aj stupňa doktorandského. Na Slovensku máme 26 vysokých škôl a univerzít, ktoré sa venujú výdobytkom vedy, techniky a umeniu, ktoré prinášajú vzdelanostný rast, poznanie. Katolícka univerzita v Ružomberku chce okrem spomenutého prinášať aj hľadanie zmyslu života, mravné, duchovné a náboženské perspektívy.

Snahou vedenia univerzity je usilovať sa o ďalší, kontinuálny a komplexný rozvoj osobnosti, o rozvoj výchovy a vzdelávania, o rozvoj univerzitnej vedy a jej úzke prepojenie s pedagogickým procesom. Predpoklady sú pomerne dobré. Bude našou úlohou rozvíjať všetky dostupné formy pestovania vedy, vrátane vedecko-výskumnej spolupráce s partnerskými inštitúciami v zahraničí.

Katolícka univerzita v Ružomberku sa v súlade s potrebami jej fakúlt, ako aj požiadavkami doby zaoberá celým radom úloh. V súvislosti s priestorovým budovaním univerzity sa sústreďuje predovšetkým na dobudovanie univerzitnej knižnice, fakultných knižníc, študentských domovov, ale aj ďalších objektov pre potreby všetkých jej fakúlt. Aj novovzniknutá Fakulta zdravotníctva požaduje ďalšie objekty potrebné pre svoj rozvoj. V tomto akademickom roku sa uskutočňuje prestavba učebňového traktu v objekte Filozofickej fakulty, čím sa výrazne zlepšia a rozšíria výchovno-vzdelávacie podmienky.

Pôsobenie Katolíckej univerzity v Ružomberku a jej štyroch fakúlt v dvoch rozličných regiónoch, ako aj pôsobenie externých pracovísk na ostatnom území Slovenska bude významnou mierou ovplyvňovať pripravované medzinárodné hodnotenie kvality v roku 2006. Výsledok hodnotenia ovplyvní postavenie univerzity vo vysokoškolskom priestore, a to v zmysle národnom i európskom, ovplyvní systém jej hospodárenia, prinesie závažné zmeny v organizácii, v riadení a hospodárení univerzity, čo sa odzrkadlí aj v novej sústave vnútorných predpisov.

Vážení študenti, kolegyně a kolegovia!

Úlohu na fakultách je veľa! Verím, že s Božou pomocou ich splníme. Chceme byť dobrou a kvalitnou univerzitou. Proces skvalitňovania vzdelávania je v súčasnom vysokoškolskom priestore témou dňa. Nevyrieši sa bez toho, aby sme sa ho nezúčastnili všetci – vysokoškolskí učitelia aj študenti.

Dovoľte mi, aby som Vám do nového akademického roku zaželel veľa študijných, ale aj osobných úspechov. Prvákom prajem veľa húževnatosti a usilovnosti pri študijných povinnostiach, s ktorými sa stretnú a ktoré sú súčasťou vysokoškolského štúdia.

Vám, vážení akademickí funkcionári a spolupracovníci na fakultách, dekanátoch a katedrách, želim veľa tvorivých síl a trpezlivosti pri plnení úloh v novom akademickom roku 2005/2006.

Nech Všemohúci požehná naše budúce kroky a obdarí nás pokojom.

prof. PhDr. Boris Banáry, CSc.
rektor Katolíckej univerzity

Prvý dekan PF KU sa dožíva sedemdesiat rokov

Prvý dekan Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku doc. RNDr. Viliam Chvál, CSc., sa v septembri dožil vzácneho životného jubilea.

» Čítajte na 4. strane

Vznik novej fakulty KU

Otvorením nového akademického roka 2005/2006 k filozofickej, pedagogickej a teologickej fakulte pribudla fakulta zdravotníctva.

» Čítajte na 7. strane

KONFERENCIE NA KU

Výchova k hodnotám v škole a v rodine

Ústav pedagogických vied PF KU

Rudolf Dilong: Básnik magickej príťažlivosti

Vedecký ústav Ladislava Hanusa FF KU

Matematika v škole dnes a zajtra

Katedra matematiky a fyziky PF KU

Odborná didaktika pri príprave učiteľa materinského a cudzieho jazyka

Katedra slovenského jazyka a literatúry FF KU

Kabinetu pedagogickej prípravy FF KU

Katedry germanistiky FF KU

Philosophische Fakultät der Universität Passau

» Viac čítajte na 4. a 5. strane

Z REKTOROVHO DIÁRA

25. mája 2005 - slávnostné zasadnutie Vedeckej rady KU spojené s odovzdávaním čestných doktorátov Dr. h. c. a čestných titulov profesor emeritus, slávnosť 5. výročia založenia KU

26. mája 2005 - stretnutie s pani Ceciliou Rokusek z USA a pánom Dr. Robertom Petrikom, honorárnym konzulom SR v USA

1. júna 2005 - účasť na výjazdovom zasadnutí Akreditačnej komisie v Maďarsku

8. júna 2005 - účasť na promóciách Pedagogickej fakulty KU

10. – 11. júna 2005 - účasť na promóciách Teologickej fakulty v Košiciach a v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojaššáka v Spišskom Podhradí

14. júna 2005 - účasť na zasadnutí SRK a na stretnutí jej členov s premiérom Mikulášom Dzurindom v Bratislave

14. júla 2005 - pracovné stretnutie s Jurajom Čechom, primátorom mesta Ružomberok

7. augusta 2005 - pracovné stretnutie s ministrom školstva Martinom Froncom v Ružomberku

24. augusta 2005 - pracovné stretnutie s predstaviteľmi Mondí Business Paper SCP

5. septembra 2005 - účasť na slávnostnom otvorení školského roka Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku

8. septembra 2005 - účasť na vernisáži výstavy Trialóg (Pavol Rusko, Witold Jasykóv, Zoltán Csemniczky) v Dolnom Kubíne

13. septembra 2005 - účasť na odbornom seminári „Procesy zabezpečenia kvality v Európskom vysokoškolskom priestore“ v Bratislave

17. septembra 2005 - účasť na slávnostnom otvorení akademického roka a promóciách v Kňazskom seminári v Spišskom Podhradí

19. septembra 2005 - slávnostné otvorenie akademického roka Filozofickej fakulty KU

20. septembra 2005 - pracovné rokovanie o problematike priestorového riešenia univerzít v Košiciach

22. septembra 2005 - pracovné stretnutie členov Akreditačnej komisie s predstaviteľmi KU v Spišskom Podhradí

24. septembra 2005 - účasť na otvorení Katolíckeho pedagogického a katechetického centra v Spišskej Novej Vsi

27. septembra 2005 - prijatie rakúskeho biskupa Mons. Kapellariho a pani Trugerovej

30. septembra 2005 - účasť na medzinárodnom seminári v Ostrihome The Position and Challenge of the Central-Eastern European Catholic Universities a prednesenie referátu

Slovo veľkého kancelára KU

Študenti, na Vás sa obraciam na začiatku akademického roka. Študujete predmety potrebné pre svoju budúcu profesiu, získavate vedomosti na pôde Katolíckej univerzity. Váš postoj k duchovným hodnotám môže byť rozličný. Mám nádej a predpokladám, že zväčša pozitívny, ale vyskytne sa i neutrálny, nevyhranený či dokonca negatívny. Podobný postoj je viditeľný i k Cirkvi, ku katolíckej Cirkvi. V súčasnosti sme totiž svedkami častejších negatívnych postojov, dokonca postojov nepriateľských voči Cirkvi. Tak je to teraz, a počítajme, že tak to bude aj v budúcnosti. A tu treba mať základné poznanie o Cirkvi: Cirkev sme my všetci pokrstení, ale pre vieru svojich rodičov aj tí najmenší. S týmto faktom má byť spojené zdravé kresťanské, katolícke sebavedomie: nehanbím sa, že som kresťan-katolík, ba viac: som na to skromne hrdý. Napomáhajú tomu pekné kamarátske, priateľské vzťahy tu na akademickej pôde, ako aj v rozličných spoločenstvách, ktoré Cirkev schvaľuje a doporučuje. Študujte, získavajte informácie o živote Cirkvi – o tomto Božom spoločenstve. Lebo následkom nevedomosti a neinformovanosti je neistota, zmätok nás veriacich, čo je potom len na našu škodu.

Ďalšia skutočnosť: pred niekoľkými dňami som sa opýtal na kvalitu morálky, správania sa študentov Katolíckej univerzity. Je ich morálka vyššia, správanie slušnejšie, inteligentnejšie než študentov iných univerzít a vysokých škôl? Áno, je vyššia. Predpokladal som to. To je vlastne aj zmysel, aspoň vo veľkej miere, existencie Katolíckej univerzity a jej fakúlt.

Univerzity a fakulty zostávajú desaťročia i storočia a vytvárajú hodnoty, ktoré formujú súčasnú generáciu a majú vplyv na osobný život, na rodiny i rozsiahle regióny.

Na začiatku akademického roka na Katolíckej univerzite prosíme o dary Ducha Svätého. Otvorme srdcia jeho vnuknutiam, nech náš rozum ním osvietený a vôľa ním posilnená prinesú bohatú úrodu pre našu Alma Mater i pre našu milú vlasť – Slovensko.

Alojz Tkáč
arcibiskup – metropolita
veľký kancelár KU

Dozrievať vo vzájomnom vnímaní sa

26. septembra 16 študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku zavřili 2-ročný formačný animátorský kurz prijatím osvedčení a preukazov animátorov. Počas 12 víkendov sa na fare vo Valaskej Dubovej prostredníctvom prednášok a aktivít z oblasti pedagogiky, psychológie a spirituality, moderovanými lektormi z celého Slovenska, vytvorilo veľmi zaujímavé a inšpiračné spoločenstvo. Spoločenstvo, ktoré napriek rôznorodosti pováh a štýlov komunikácie i duchovného života malo výraznú snahu o jednotu, vyplývajúcu zo zjednocujúceho motívu – vnímať seba aj druhých ako Boží dar, ktorý môže a má pomôcť druhým k prekvipujúcejmu životu.

Spoločenstvo sa stalo prototypom a výzvou k tomu, aby sme si viac uvedomili, ako je potrebné na našej dynamicky sa rozvíjajúcej univerzite usmerňovať jej rôznorodé zložky. Na svetových dňoch mládeže v nemeckom Kolíne nad Rýnom s mottom „Prišli sme sa mu pokloniť“ sa zúčastnila asi 12-členná skupina kaplánov a študentov našej univerzity, ktorá tu zažila rôznorodosť cirkvi ako obhateň a inšpiráciu a priniesla na univerzitu sériu plagátov, ktoré pripomínajú vyjadrenia Jána Pavla II. o Eucharistii.

Odkazy osobnosti Jána Pavla II. – zvlášť pre mladých – budú motívom rôznorodých aktivít počas celého nastávajúceho akademického roka, ktoré vyvrcholia koncom apríla medzinárodnou konferenciou „Ján Pavol II. a mládež“ na našej univerzite.

Nech sú teda nastávajúce dni, týždne a mesiace nového akademického roka na našej Katolíckej univerzite šancou a výzvou dozrievať vo vzájomnom vnímaní a prijímaní sa. A práve sa rozbiehajúca celoslovenská evanjelizačná kampaň Modlitby za školy nás pobáda, aby sme sa o také svedectvo usilovali spolu s Pánom – s jeho požehnaním, v jeho moci a láske.

ThLic. Ondrej Šmidriak
univerzitný kaplán KU

Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku nápomocná „Ceste UNESCO na Slovensku“

V najnavštevovanejšom meste sveta v Paríži sa 16. novembra 1972 odohrala zaujímavá udalosť. Na 17. zasadnutí Generálnej

Na privítaní knihy *Slovensko v klenotnici UNESCO* boli členmi promočného kolégia: zľava – Juraj Čech, primátor mesta Ružomberok, v popredí Imrich Vaško, dekan Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku, František Tóth, minister kultúry SR, Mária Majdová, poslankyňa NR SR, Martin Fronc, minister školstva SR a Zuzana Martináková, poslankyňa NR SR.

konferencie UNESCO bol prijatý Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Ľudstvo si uvedomilo hodnotu mu zverenú zhora a aj vytvorenú sebou samým.

Slovensko, ktoré bolo motorom podpísania dohovoru aj v rámci Česko-Slovenska, predložilo viacero projektov na zápis lokalít do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Zatiaľ v ňom figuruje Ružomberok – Vlkolíne, Spišský hrad a sústava pamiatok jeho okolia (MPR Spišská Kapitula, PZ Spišské Podhradie, Kostol sv. Ducha v Žehre), Banská Štiavnica s okolitými technickými pamiatkami, Bardejov a Jaskyne Slovenského krasu a Aggteleškého krasu (Slovensko – Maďarsko). Pripravené sú ďalšie projekty, z ktorých, dúfajme, niektoré budú zaradené do tohto vzácneho spoločenstva.

Slovenská republika i samotné lokality sa snažia v súčasnosti výraznejšie spropagovať svoje bohatstvo. K tomu prispela aj aktivita pracovníkov Mestského úradu v Ružomberku, Petra Svrčka, vedúceho podnikateľského oddelenia, a jeho zástupcu Pavla Scheera. Prišli s nápadom s pomocou európskych fondov vydať reprezentačnú publikáciu určenú pre cestovný ruch „Slovensko v klenotnici UNESCO“. Myšlienkou oslovili nielen primátora Ružomberka, ale aj primátorov ďalších lokalít svetového kultúrneho dedičstva u nás: Banskej Štiavnice, Spišského Podhradia i Bardejova. Knižka po namáhavej práci celého kolektívu ľudí, medzi ktorými nechýbali ani zástupcovia Filozofickej fakulty KU v Ružomberku za účasti dekana fakulty doc. PhDr. Imricha Vašku, tajomníka fakulty Ing. Radislava Kenderu, Mgr. art. Heleny Šiškovéj, Dr. Antona Laučeka, PhD., doc. ak. mal. Pavla Ruska (FF-PF) a Univerzitného pastoračného centra KU, reprezentovaného Mgr. Štefanom Halienom, uzrela svetlo sveta a dňa 7. augusta 2005 v rámci tradičného podujatia Nedeľa vo Vlkolínci sa uskutočnila jej promócia. Išlo o celodennú akciu začínajúcu sv. omšou v Rím.-kat. kostole navštívenia Panny Márie v Ružomberku – Vlkolínci. Potom paralelne prebiehal kultúrny program v pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry Vlkolíne a na Mestskom úrade v Ružomberku seminár Slovensko a UNESCO. V rámci neho bol predstavený projekt korešpondujúci s knihou *Slovensko – cesta UNESCO*. V rámci seminára vystúpilo viacero odborníkov, medzi ktorými nechýbal ani Jozef Klinda, generálny riaditeľ sekcie environmentálnych koncepcií a práva

Ministerstva životného prostredia SR a zakladateľ, podprededa slovenskej komisie UNESCO. Samotný akt privítania knihy sa uskutočnil priamo v kráľovstve Vlkolínskych dreveníc, kde prítomných pozdravil primátor Ružomberka Juraj Čech. Promóciu viedol a knihu *Slovensko v klenotnici UNESCO* predstavil dekan Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku Imrich Vaško a promotormi boli minister školstva SR Martin Fronc, ako aj minister kultúry SR František Tóth, za asistencie poslankyň NR SR Márie Majdovej a Zuzany Martinákovovej. Účastníkmi tejto milej slávnosti boli aj zástupcovia lokalít UNESCO zo Slovenska na čele s primátormi, poslanci VÚC Žilinského kraja, hostia z Čiech, Poľska, mnohé kultúrne osobnosti atď. V rámci programu minister kultúry otvoril dlhodobú expozíciu výtvarnej skupiny LUNETÁ (obrazy, sochy, fotografie) v jednom z drevených objektov vo Vlkolínci, ktorá svoju tvorbu viaže na motívy z tohto dreveného klenotu. Nedeľa vo Vlkolínci ďalej pokračovala kultúrnym programom v amfiteátri.

Znak svetového dedičstva (kosoštvorec – dielo človeka v kruhu – symbol prírody) sa usídlil aj na obálke spomínanej knihy ojedinelej v rámci krajín V4 (vyšli aj jazykové mutácie v angličtine, nemčine, francúzštine, a poľštine), aby tak tým, ktorým sa táto kniha dostane do rúk, pripomenul úctu k hodnotám, ktoré reprezentuje.

Ing. Radislav Kendera
tajomník FF KU

Doplňujúce voľby do Akademického senátu FF KU

Predsedníctvo Akademického senátu Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity (AS FF KU) na základe Zásad volieb do AS FF KU v Ružomberku vyhlásilo na začiatku akademického roka (pondelok 19. septembra 2005) doplňujúce voľby do akademického senátu.

Ako informuje oznam o doplňujúcich voľbách, voľby sa uskutočnia 12. októbra od 9:00 do 15:00 hodiny na druhom poschodí v budove FF KU pred dekanátom.

Hlavným dôvodom na vyhlásenie doplňujúcich volieb je nedostatočný počet členov AS FF KU. Vo volebnej komisii sú zastúpení dvaja zástupcovia z pedagogickej a dvaja zo študentskej časti akademickojej obce. S Mgr. Dipl. Swiss. Michaelou Kováčovou a Mgr. Danou Mojžišovou z pedagogickej časti sú v komisii aj Michaela Brosmanová a Veronika Lieskovská (študentská časť).

Podľa zásad volieb do AS FF KU v Ružomberku volí členov senátu akademická obec fakulty. Študenti si volia svojich zástupcov zo študentskej časti a učitelia, vedeckí a odborní pracovníci si volia svojich zástupcov zo zamestnaneckej časti akademickojej obce. Obe strany si vyberajú z navrhnutých kandidátov fakulty.

Urny na podávanie návrhov kandidatúry za pedagogickú časť akademickojej obce do AS FF KU sa nachádzajú v kancelárii sekretariátu dekana a za študentskú časť na vrátnici FF KU.

Václav Bobáň

Dialóg vedy a náboženstva

V dňoch 4. – 8. júna 2005 sa doc. PhDr. Peter Volek, PhD. a Mgr. Pavol Labuda z FF KU zúčastnili na 5. výročnej konferencii miestnych skupín dialógu medzi vedou a vierou (Local Societies Initiative – LSI) vo Filadelfii, USA s názvom *Veda a náboženstvo: Globálne perspektívy*, organizovaný Inštitútom Metanexus, Filadelfia, USA. Doc. PhDr. Peter Volek, PhD., sa zúčastnil ako vedúci LSI *Dialóg medzi vedou a náboženstvom a kritické myslenie* na KU v Ružomberku, ktorej vznik bol podporený vedeckým grantom z Metanexu v hodnote 15.000 \$ na roky 2004 – 2007.

doc. PhDr. Peter Volek, PhD., m. prof. KU
vedúci katedry filozofie FF KU

Prvý dekan PF KU sa dožíva sedemdesiat rokov

Pokračovanie z 1. strany

doc. RNDr. V. Chvál, CSc.
prvý dekan PF KU

Viliam Chvál sa narodil 8. 9. 1935 v Moravskom Svätom Jáne. Gymnázium absolvoval v Malackách a po maturite v roku 1953 študoval odbor matematická analýza na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po promócií v roku 1958 nastúpil ako stredoškolský profesor na Gymnázium v Šamoríne. V rokoch 1959 – 1962 pôsobil ako asistent na Katedre matematiky Pedagogického inštitútu v Martine. V roku 1963 prechádza na Katedru matematiky Prírodovedeckej fakulty v Košiciach. V roku 1968 vykonal rigoróznú skúšku na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach. Vedeckú hodnosť kandidáta matematických vied získal v roku 1969 na Karlovej univerzite v Prahe. V tomto roku absolvoval ročný pobyt u popredného odborníka na incidenčné štruktúry prof. Bartolliho na univerzite v Perugii v Taliansku. V Perugii, okrem vedeckej práce, aj prednášal algebraické disciplíny pre študentov magisterského štúdia. V roku 1971 sa habilitoval v odbore matematika na PF UPJŠ v Košiciach. V rokoch 1976 – 1985 bol vedúcim Katedry matematiky na Ekonomickej fakulte v Košiciach, ktorá bola detašovaným pracoviskom VŠE v Bratislave. V roku 1985 preberá vedenie Katedry informatiky na PF UPJŠ v Košiciach. V roku 1992 sa stáva prvým dekanom novozaloženej Podnikovo-hospodárskej fakulty VŠE v Košiciach, kde pôsobil do roku 1996. Od roku 1996 pracoval ako vedúci Katedry matematiky Katechetickej fakulty sv. Ondreja Žilinskej univerzity v Ružomberku. Keď 1. júla 2000 vznikla Pedagogická fakulta novokoncepcovanej Katolíckej univerzity v Ružomberku, doc. Chvál bol zvolený za jej prvého dekana.

Ťažiskom práce jubilanta bolo vyučovanie matematiky. Okrem základných kurzov matematiky vyučoval najmä algebraické disciplíny. Bol výborným prednášateľom, ktorý aj náročné kapitoly podal zrozumiteľne. Doc. Chvál je popredný odborník pracujúci v algebraickej geometrii. Napísal viacero vedeckých prác o konečných geometriách, ktoré boli publikované v popredných zahraničných časopisoch. S doc. Melicharom Kopasom sa venovali technickým aplikáciám matematiky. Spolu napísali viac ako 10 prác o matematických problémoch, ktoré súvisia s problematikou oceľových lán. Bol aktívnym riešiteľom grantových projektov v tejto oblasti.

Jubilant má veľký podiel na tom, že Pedagogická fakulta KU sa stala uznávaným pracoviskom na výchovu novej katolíckej učiteľskej inteligencie.

Pracovníci univerzity sú vďační docentovi Chválovi za jeho prínos v celej šírke akademických činností. Želáme nášmu jubilantovi veľa ďalších požehnaných rokov plodnej práce a pokoja v rodinnom kruhu.

pracovníci KMF PF KU
vedenie PF KU

KONFERENCIE NA KU

Výchova k hodnotám v škole a v rodine

Ústav pedagogických vied Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku zorganizoval pri príležitosti 5. výročia založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku a 10. výročia založenia Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou Výchova k hodnotám v škole a v rodine. Konferencia sa konala 24. mája 2005 v priestoroch budovy PF KU.

Pozvanie na konferenciu prijalo takmer 50 účastníkov, medzi ktorými bolo 17 zahraničných hostí z Poľska – Varšavy, Jaroslavy, Lublinu a Katowic. Na konferencii sa zúčastnili aj študenti Pedagogickej a Filozofickej fakulty KU.

Záštitu nad celým podujatím prijal rektor Katolíckej univerzity doc. PhDr. Boris Banáry, CSc., mim. prof. KU a dekan PF KU prof. ThDr. PhDr. Amantius Akimjak, PhD. V zastúpení rektora KU otvoril konferenciu slávnostným príhovorom prorektor KU prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD. Vznik Pedagogickej fakulty KU, jej vývoj, odborné zameranie a postavenie v súčasnom vysokom školstve prezentoval vo svojom vystúpení dekan PF KU prof. ThDr. PhDr. Amantius Akimjak, PhD. Pozvanie prijal aj primátor mesta JUDr. Juraj Čech, ktorý vo svojom vystúpení zdôraznil doterajšiu participáciu a podporu mesta pri rozvoji katolíckeho vysokého školstva v Ružomberku.

Predpoludňajšie plenárne rokovanie pokračovalo prednesením príspevkov riaditeľky Ústavu pedagogických vied PF KU prof. PaedDr. Ireny Lokšovej, PhD., ktorá vo svojom vystúpení s názvom Výchova k hodnotám ako hodnotový základ obsahu modernej edukácie zdôraznila potrebu výchovy k hodnotám s cieľom kultivácie ducha, humanizácie osobnosti a medziľudských vzťahov, ktoré sú v súčasnej spoločnosti, ktorú charakterizuje globálna kríza hodnôt, kategorickým imperatívom interdisciplinárneho prístupu spočen-

ských vied v školskej i rodinnej výchove.

Dekan Teologickej fakulty Katolíckej univerzity Mons. Prof. ThDr. Ing. Anton Konečný, PhD., predniesol príspevok Eucharistia ako prostriedok výchovy, formácie a sprevádzania na ceste jednotlivca i spoločnosti. V príhovore zdôraznil, že v procese edukácie stačí žiť evanjelium, žiť, čo prednášame a čo študujeme, a dať sa formovať Bohu. To je proces, zasahujúci intelekt, vôľu i srdce, je to vlastná permanentná formácia a to je aj podmienka, východisko a záruka úspešne a účinne vychovávať.

Prof. Dr. hab. Zenon Jasinski s príspevkom Świat wartości młodzięzy a procesy eurointegracji – zdôraznil aký hodnotový svet vyznáva mládež v eurointegracnom procese.

Popoludňajší blok otvoril prof. PhDr. PaedDr. Martin Žilínek, PhD., z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Vo svojom príspevku Axio-logicko-etická pozícia v procese výchovy analyzoval podstatu autonómneho, morálno-kreatívneho procesu; zdôraznil v ňom funkciu svedomia ako duchovnej antropologickej konštanty a ako určujúceho regulátora dynamiky morálneho rozhodovacieho procesu. Mons. prof. ThDr. ICDr. Anton Fabian, PhD., z Teologickej fakulty Katolíckej univerzity vo svojom príhovore

Organizačný tím konferencie

s názvom Ľudské vzťahy ako hodnota vo výchove poukázal na potrebu ľudskej vzájomnosti, ktorá je nevyhnutnou a fundamentálnou hodnotou vo výchove. Doc. PhDr. Mária Potočárová, PhD., z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v príspevku s názvom Zrelé prežívanie hodnôt v rodine a ich úloha vo výchove reflektovala úlohu rodiny pri formovaní zrelej osobnosti. V príhovore zdôraznila hodnotový základ výchovy v rodine, ktorá začína naplnením základných životných potrieb dieťaťa a usmernením jeho postojov. Prof. Dr. hab. Krystyna Chalas, PhD., z Katolíckej univerzity v Lubline predniesla príspevok s názvom Teorie wartości a proces dydaktyczny, v ktorom analyzovala problematiku hodnôt v didaktickom procese.

Konferencia vyvrcholila slávnostným večerom, ktorý bol priestorom na vytváranie nových kontaktov medzi účastníkmi.

Tomáš Jablonský

Rudolf Dilong Básnik magickej príťažlivosti

Prvý augustový deň uplynulo sto rokov od narodenia predstaviteľa katolíckej moderny, básnika 20. storočia – Rudolfa Dilonga. Toto výročie si v čase od 7. 9. do 9. 9. 2005 pripomenula aj Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, pod záštitou predsedu NR SR JUDr. Pavla Hrušovského celoslovenskou konferenciou o živote a diele tohto významného spisovateľa.

Po slávnostnom otvorení JUDr. P. Hrušovským, prof. ThDr. I. Kútňym, PhD., doc. PhDr. I. Vaškom a odovzdaní cien víťazom Celoslo-

venskej literárnovednej súťaže usporiadanej na počesť R. Dilonga, bol uvedený dokumentárny film o „básnikovi stratenej slovenskej slobody“. Medzi významných hostí, ktorí poctili svojou účasťou a básnickými pozdravmi túto konferenciu, patrili básnici T. Križka, Teofil Klas a jeho verný priateľ S. Veigl. Počas prestávok sa viedli diskusie na rôzne témy, ako Dilongova poézia na križovatkách spirituality a nadrealizmu, Imidžotvorné aspekty interpretácie na tvorbe R. Dilonga, R. Dilong ako inšpirátor básnikov novej modernej slovenskej poézie, Svetonázor ako tvorivé východisko v dráme Valin od R. Dilonga a i. V druhý deň konferencie odzneli prednášky doc. PhDr. I. Vaška Dilongova rodná Orava, Mgr. P. Cabadaja o Dilongovi ako humoristovi a satirikovi. Počas záverečného dňa konferencie PhDr. P. Holeštiak pripomenul, že R. Dilong patrila medzi obhajcov slovenskej nezávislosti. Zaslúžil sa o založenie viacerých literárnych časopisov, ako Postup, ktorý bol pre kresťansky orientovaných ľudí, a mesačníka Prameň. Na záver konferencie bola básnikovi odhalená pamätná tabuľa v Trstenej na Orave.

Jana Guzmanová
študentka FF KU

Matematika v škole dnes a zajtra

Rok 2000 – svetový rok matematiky bol výzvou pre matematickú obec, aby upozornila verejnosť na úlohu a miesto matematiky v pesternej mozaike svetovej kultúry a jej úlohy v pokroku ľudstva. Symbolicky práve v tomto roku vznikla na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity tradícia organizovať konferenciu zaoberajúcu sa týmito otázkami.

V dňoch 12. – 14. septembra 2005 usporiadala Katedra matematiky a fyziky Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku v poradí už 6. konferenciu s názvom Ma-

tematika v škole dnes a zajtra, ktorej podstatná časť bola financovaná zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu. Prednášky a tvorivé dielne sa uskutočnili v priestoroch Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. Súbežne s touto konferenciou sa uskutočnili podobné akcie z informatiky a biológie.

Na konferencii sa zúčastnilo 98 učiteľov rôznych typov škôl a vedeckých pracovísk zameraných na didaktiku matematiky. Okrem účastníkov zo Slovenska sa na konferencii zúčastnili aj kolegovia zo zahraničia – prof. Jan Kopka z Univerzity Jana Evangelistu Purkyně v Ústí nad Labem; prof. M. Hejný a Dr. L. Ilucova z Univerzity Karlovej v Prahe; doc E. Fuchs a Dr. J. Novotná z Masarykovej univerzity v Brne; Dr. J. Laitochová z Univerzity Palackého v Olomouci; Dr. S. Domoradzki, prof. A. Plocki, Dr. J. Majorová, Dr. M. Major, a Dr. Z. Powaska, všetci z Akadémie Pedagogickej v Krakove.

V rámci konferencie odznelo 55 prednášok a uskutočnili sa 3 tvorivé dielne, pričom rokovanie v niektorých častiach sa uskutočňovalo až v troch sekciách.

Ako súčasť konferencie sa uskutočnilo viacero sprievodných akcií, organizovaných spolu s kolegami z Katedry informatiky a Katedry biológie. V utorok 13. 09. 2005 sa uskutočnila exkurzia do Vlkolínca, návšteva miestneho múzea, organový koncert v budove rektorátu a spoločenský večer v átriu kultúrneho domu Kultúra.

Po dohode účastníkov konferencie sa organizátori rozhodli usporiadať 7. ročník v dňoch 11. – 13. septembra 2006, ktorý bude zameraný na učiteľov matematiky katolíckych škôl.

Skúšanie takýchto nových ciest je neraz komplikované, na mnohé otázky sa nenašla odpoveď, mnohých otázok sme sa ešte nedotkli, no berieme to ako výzvu pre organizáciu ďalších ročníkov tejto konferencie.

doc. RNDr. Marián Trenkler, CSc.
vedúci KMF PF KU

Odborná didaktika pri príprave učiteľa materinského a cudzieho jazyka

Pri príležitosti 5. výročia založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku sa od začiatku roka 2005 na akademickej pôde tejto inštitúcie konalo už viacero vedeckých podujatí. Jedným z nich bola aj dvojdná (13. – 14. september) medzinárodná konferencia Odborná didaktika pri príprave učiteľa materinského a cudzieho jazyka pod gesciou Katedry slovenského jazyka a literatúry, Kabinetu pedagogickej prípravy, Katedry germanistiky Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity a Philosophische Fakultät der Universität Passau.

Na konferencii vystúpilo s príspevkom viac ako 50 účastníkov z vedeckých, resp. vedecko-pedagogických pracovísk – vysokých škôl a vedeckých ústavov – slovenských (Banská Bystrica, Bratislava, Nitra, Prešov, Trnava, Žilina), českých (Brno, Olomouc, Ostrava, Praha, Ústí nad Labem) i z Passau.

Cieľom konferencie a jej hlavného garanta doc. PaedDr. Milana Ligoša, CSc., mim. prof. KU, bolo otvoriť základné problémy profilácie učiteľa a vyučovania materinského i cudzieho jazyka v kontexte transformácie učiteľského vzdelávania a školy v európskom priestore.

Z rokovania vyplynuli zaujímavé námety a závery, napr. strategický význam odborovej didaktiky pri profilácii učiteľa materinského a cudzieho jazyka v pregraduálnom štúdiu, nevyhnutnosť kooperácie najmä lingvistov, literárnych vedcov, pedagógov a psychológov (ale aj odborníkov z ďalších oblastí – médií, komunikácie a pod.) s didaktikmi príslušných vedných disciplín, a to na úrovni teórie vyučovania, ako aj pri koncipovaní základných dokumentov pre pedagogickú prax atď. Konferencia zároveň potvrdila tézu o „spoločných problémoch“ v „spoločnej Európe“ a z toho vyplývajúce konzekvencie pre zainteresovaných – možnosť či skôr nevyhnutnosť medzinárodnej spolupráce v záujme ich efektívneho riešenia.

Na základe prejavenej záujmu zo strany redakcie časopisu Slovenský jazyk a literatúra v škole (a jej zástupcov na podujatí) budú niektoré príspevky so súhlasom autorov postupne publikované aj

Zľava: doc. PaedDr. M. Ligoš, CSc.; doc. PhDr. M. Germušková, CSc.; prof. Dr. N. Seibert; prof. Dr. G. Pollak

v tomto odbornom periodiku. Komplexne sa však odborníci v tejto vednej oblasti (a nielen) môžu s referátmi, ktoré odzneli v pléne či v jednotlivých sekciách, oboznámiť v recenzovanom zborníku pravdepodobne už začiatkom roka 2006.

Odbornú komunikáciu, priateľský dialóg a pozitívnu atmosféru podujatia umocnil v závere prvého dňa rokovania svojím vystúpením súbor Liptov, vďaka ktorému si účastníci konferencie odniesli so sebou v podobe umenia aj „kúsok“ – podľa reakcií zahraničných hostí skôr poriadne kusisko – regiónu.

PhDr. Dana Baláková
vedúca KSJL FF KU

POSTREHY ŠTUDENTOV**Postrehy začínajúceho doktoranda PF KU**

Ludská skúsenosť nás učí, že čokoľvek začíname, prináša to so sebou veľa rôznych počiatočných prekážok.

Podobne aj začiatok doktorandského štúdia so sebou prináša prekážky rôznej veľkosti a druhu, vhodné na prelezenie, podlezenie, prekročenie i obídenie.

Na začiatku si každý hľadá svoje „miesto pod slnkom“. Identifikuje sa s pojmom a podstatou tretieho stupňa štúdia na vysokej škole. Je to zvláštny, bližšie ťažko špecifikovateľný pocit nepatria nikam. Dynamické napätie, medzi „už nie som študent“ a „ešte mám študentské povinnosti“, v súčinnosti s napätím medzi „ešte nie som vysokoškolský pedagóg, zamestnanec“ a „už učím a som zamestnaný“, je determinujúce pre prvé chvíle.

Po (ne)riešení tohto problému prichádzajú radosti bežného „študentsko-pedagogicko-zamestnaneckého“ života. Produkcia vedy, predstava, že niekto známy a dôležitý si prečíta môj názor a povie si: „Asi na tom niečo bude“, robí doktoranda neveriteľne aktívnym.

Schopnosť povzniesť sa nad problémy pramení v pocite, že možno tri roky predsa len robíme to, čo nás baví, čo sme túžili robiť. Koniec-koncov, my sami sme sa rozhodli, bez ohľadu na okolnosti, že chceme pôsobiť na akademickej pôde.

Hoci máme pred sebou ešte veľa polien a polienok na „ceste tvorenia vedy“, napriek tomu sme odhodlaní so vztyčenou hlavou vyraziť vpred s heslom na perách: „Tras sa, veda! Prichádza nová generácia odhodlaných doktorandov dobiť tvoje zákutia, prekonať tvoje méty a pomôcť ti rásť do šírky, výšky, hĺbky, no hlavne tým najdôležitejším smerom...!“

Viera Hubová

Len Ružomberok?

Fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku reprezentujú prítomnosť katolíckej Cirkvi v živote ľudí dneška. Rozvíjajú v pozitívnom zmysle mravnú osobnosť študentov, komunikáciu medzi náboženstvami. Cieľom Katolíckej univerzity je pripraviť odborníkov v oblastiach učiteľstva, posilňovať vieru v spoločnosti, budovať vzťahy kresťanskej lásky a poskytovať všestranné vzdelanie.

Fakulta filozofická, pedagogická a fakulta zdravotníctva sú v Ružomberku. Málokrtoý občan však vie, že Katolícka univerzita má teologickú fakultu, ktorej činnosť je sústredená v Košiciach a v Spišskej Kapitule. Kňazské semináre, nachádzajúce sa na týchto miestach, zastupujú pozície výchovných a pedagogických cirkevných inštitúcií. Štúdijný program

katolícka teológia je určený pre laikov i kandidátov kňazstva.

V teologickom inštitúte v Košiciach sa konajú pravidelné stretnutia Ekumeny – Ekumenické spoločenstvo cirkví na území mesta Košice. Dobrovoľné, neformálne spoločenstvo zahŕňa subjekty: Apoštolská cirkev, Bratská jednota baptistov, Cirkev bratská, Československá cirkev husitská, Evanjelická cirkev a. v., Gréckokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Reformovaná kresť. cirkev a Rímskokatolícka cirkev. Židovská náboženská obec, ako jediné nekresťanské spoločenstvo, je členom spoločenstva, má štatút pozorovateľa a zúčastňuje sa na jeho aktivitách primerane obsahu svojej viery. Spoločenstvo Ekumena je živým dôkazom komunikácie medzi náboženstvami.

Michaela Tomčíková

Vynovené priestory na FF KU

Katolícka univerzita v Ružomberku začala nový akademický rok. Vráťane študentov denného štúdia privítala spolu okolo šesťtisíc poslucháčov. Z toho asi 1250 na Filozofickej fakulte KU. Počet študentov sa oproti minulému roku zvýšil približne o 300. Z tohto dôvodu sa fakulta na nový školský rok pripravila viacerými rekonštrukciami.

Vo vestibule pribudlo 12 nových počítačov s pripojením na internet, ktoré sú voľne prístupné pre študentov. Na prvom poschodí filozofickej fakulty bolo vybudované zdrojové centrum. Tu je tiež možný bezplatný prístup na internet, k databáze knižničných fondov ako aj k samotnému fondu knižnice.

Aula, vybudovaná v roku 2003, bola premenovaná na Aulu Jána Pavla II. – na počesť predošlého pápeža.

Na rovnakom poschodí sa nachádzajú dve vynovené učebne. Ide o učebne Antona Neuwirtha a Ladislava Hanusa. J. Ex. MUDr. Anton Neuwirth bol významný lekár, výskumník a pedagóg. Profesor PhDr. ThDr. Ladislav Hanus, Dr. h. c., získal uznanie ako filozof a teológ. Títo ako vôbec prví získali čestný doktorát na Katolíckej univerzite v Ružomberku. V nových učebniach si môže prednášku vypočuť až 100 poslucháčov. V každej sa nachádza dataprojektor, meotar, premietacie plátno, diaprojektor, televízia s videorekordérom. Miestnosti sú kompletne ozvúčené.

Eva Brezovská

Štúdium v zahraničí

Katolícka univerzita rok čo rok ponúka svojim študentom možnosť štúdia v zahraničí s cieľom získať nové poznatky, skúsenosti a vedomosti zo štúdia na zahraničnej vysokej škole, ktoré uplatnia v živote

nielen na národnej, ale predovšetkým na medzinárodnej úrovni. V rámci zahraničnej spolupráce sa činnosť KU orientuje na mobilitu študentov, ale nezanedbateľnou súčasťou je aj mobilita pedagógov.

Veľký význam má medzinárodná zmluva so Slovenskou akademickou informačnou agentúrou (SAIA), ktorá ponúka na základe medzinárodných bilaterálnych dohôd v školskom roku 2005/2006 prehľad štipendií poskytovaných SR. Okrem iného existujú aj medziuniverzitné dohody, uzavreté medzi Katolíckou univerzitou a zahraničnými vysokými školami v Maďarsku, Českej republike, Poľskej republike, Nemecku, Rakúsku, Taliansku, Belgicku. Zmluvy podpísané Katolíckou univerzitou zahŕňajú spoluprácu orientovanú najmä na výmenu informácií, mobilitu študentov, mobilitu pedagógov a organizáciu spoločných vedeckých a umeleckých podujatí. Učiteľia a študenti KU v Ružomberku môžu využívať a využívať taktiež spoluprácu organizovanú na báze bilaterálnych dohôd, podpísovaných medzi KU a európskymi univerzitami v rámci programu Socrates/Erasmus.

Eva Jánošíková

Knižnice v budove FF KU

Študentov KU čakali po nástupe do školy namiesto starej známej knižnice, knižnice dve.

V centrálnej univerzitnej knižnici na prízemí sa nachádzajú publikácie z odborov, ktoré sú spoločné pre filozofickú i pedagogickú fakultu (psychológia, náboženstvo, pedagogika). Študovala prof. Karla Muhleka sa nezmenila. K centrálnej knižnici pribudla ešte filozofická knižnica na prvom poschodí, kde sa nachádzajú publikácie z odborov, ktoré sa študujú iba na filozofickej fakulte. Do filozofickej knižnice, okrem kníh z centrálnej knižnice, pribudli i knihy z katedrových knižníc. Novootvorená knižnica je neustále k dispozícii od 8.00 – 21.30, vrátane obedňajšej prestávky.

Knižnica poskytuje pre svojich študentov viacero služieb. Poskytuje novinový archív a samozrejmosťou je naštudovanie materiálov priamo v knižnici. Okrem nových kníh pribudli i nové počítače. Univerzita vyšla v ústrety i zrakovo znevýhodneným študentom, a tak je pre nich pripravený i samostatný počítač. Do budúcnosti (pravdepodobne na prelome rokov 2005 – 2006) plánuje knižnica prejsť na nový knižničný systém KIS3G, ktorým by sa Katolícka univerzita mala zapojiť do celoslovenského knižničného systému. Študenti budú mať on-line prístupy ku knižniciam, ktoré sú v projekte zapojené.

Monika Kenderová

Vznik novej fakulty KU

Pokračovanie z 1. strany

Na základe rozhodnutia Akreditačnej komisie vlády SR, po prerokovaní v Kolégiu rektora a schválení Akademickým senátom KU, rektor KU dňom 1. 7. 2005 zriadil Fakultu zdravotníctva so sídlom v Ružomberku. Tá sa stala nástupníčkou organizáciou pôvodného Ústavu zdravotníctva a sociálnej práce.

Prvé kontakty medzi vedením Katolíckej univerzity a Ústrednou vojenskou nemocnicou v Ružomberku sa začali v roku 2002, keď Katolícka univerzita požiadala o akreditáciu bakalárskeho štúdia v odbore ošetrovateľstvo a sociálna práca.

Ústredná vojenská nemocnica bola vyzvaná na prevzatie funkcie garanta výučby ošetrovateľských a medicínskych blokov. Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku vytvorila podmienky pre vznik Ústavu zdravotníctva a sociálnej práce. Ministerstvo školstva SR po vyjadrení Akreditačnej komisie priznalo dňom 1. 8. 2002 právo PF KU v Ružomberku konať štátne skúšky v študijnom odbore bakalárske štúdium ošetrovateľstva a sociálnej práce. V krátkom čase sa prejavil záujem ďalších regiónov Slovenska o možnosť zapojiť sa do výučbového procesu, a tak vznikli detašované pracoviská v Levoči, Poprade a Košiciach. Klinikými výučbovými pracoviskami sú Ústredná vojenská nemocnica v Ružomberku, Fakultná nemocnica L. Pasteura v Košiciach, Letecká vojenská nemocnica v Košiciach, Detská fakultná nemocnica v Košiciach, Vysokošpecializovaný odborný Ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach, Nemocnica s poliklinikou v Poprade, Nemocnica s poliklinikou v Levoči, Spišská katolícka charita v Spišskej Kapitule, Arcidiecézna charita v Košiciach, Farská katolícka charita v Ružomberku, v Poprade, v Levoči, v Spišskej Novej Vsi, ambulancie praktického lekára, ambulancie pre deti a dorast, ADOS.

K prvému stupňu vysokoškolského štúdia v odbore ošetrovateľstvo pribudol v tomto roku druhý stupeň – magisterské štúdium. Okrem magisterského štúdia fakulta zdravotníctva má priznané právo na rigorózne pokračovanie a právo udelovať akademický titul „doktor filozofie“. Fakulte bola priznaná akreditácia v odbore pôrodná asistancia na prvý stupeň vysokoškolského štúdia. Vzhľadom na dlhodobý zámer KU, na špecifické podmienky štúdia ošetrovateľstva, súčasne i na vzrastajúci počet študentov ošetrovateľstva a vôbec na náročnú koncepčnú spoluprácu s nemocnicami sa ukázala nutnosť vzniku samostatnej fakulty zdravotníctva.

Fakulta zdravotníctva musí predovšetkým rozvíjať vzdelávanie a vedecko-výskumnú činnosť v akreditovaných študijných odboroch. Študijný program jednotlivých študijných zameraní je moderný a kompatibilný so zahraničnými programami podobných smerov. Fakulta zdravotníctva má ideovú a obsahovú náplň stanovenú tak, aby absolventov pripravila na zdravotnícku prácu v modernej spoločnosti.

Personálne obsadenie novej fakulty

Celkovo na FZ pôsobí 22 profesorov, 30 docentov, 160 odborných asistentov. Vedenie fakulty má troch prodekanov, nimi sú h. doc. Ing. Karel Komárek, PhD., – prodekan pre vedu a výskum, h. doc. PaedDr. PhDr. Jozef Jurina, PhD., – prodekan pre zahraničné vzťahy, PhDr. Helena Kadučáková – prodekan pre študijné záležitosti. Za predsedu Akademického senátu FZ bol zvolený MUDr. Jozef Domenik, MPH, PhD. Fakulta má šesť katedier, a to katedru ošetrovateľstva – vedúci prof. MUDr. Josef Květenký, CSc., katedru pôrodnej asistencie – vedúci prof. MUDr. Aleš Roztočil, CSc., katedru medicínskych vied – vedúci h.doc. MUDr. Oto Osina, PhD., katedru verejného zdravotníctva – vedúci MUDr. Jozef Domenik, MPH, PhD., katedru urgentnej medicíny a vojenského zdravotníctva – vedúci doc. MUDr. Bohuš Renker, CSc., katedru pastorálnej medicíny – vedúci PhDr. Vladimír Littva, PhD. Tajomníkom fakulty je Ing. Janka Husarčíková. Sekretariát dekana vedie Mgr. Mária Ilenčíková (sr. Carmel), študijné oddelenie Mgr. Jaroslava Horváthová, personálne oddelenie Mgr. Monika Olosová, sekretariát katedier Naďa Mastišová, informatiku Ing. Peter Kaman. Detašované pracoviská sú v Košiciach – koordinátor PhDr. PaedDr. Viera Simočkova, v Poprade – koordinátor PhDr. Zuzana Hudáková, v Levoči – koordinátor MUDr. Anna Remecká. Fakulta má 2350 študentov v dennej i externej forme štúdia.

doc. MUDr. Anton Lacko, CSc.
dekan Fakulty zdravotníctva KU

Otvorenie akademického roka 2005/2006 na FF KU

Po výrazných adaptačných prácach počas letných prázdnin a administratívno-organizačnej príprave sa 19. septembra 2005 uskutočnilo slávnostné otvorenie nového akademického roka 2005/2006 na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Veni Sancte a slávenie svätej omše začalo o 9,00 hod. v Univerzitnom kostole sv. Rodiny v Ružomberku – Rybárpoli. Hlavným celebrantom bola známa osobnosť zo susedného Poľska, náš učiteľ na katedre žurnalistiky a rektor Lublinskej školy biznisu prof. Dr. Tadeusz Zasepa. O 11,00 hod. pokračoval program zhromaždením akademickej obce a imatrikulácia študentov prvého ročníka. Imatrikuláčnemu kolégiu predsedali rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku doc. PhDr. Boris Banáry, CSc., m. prof. KU, a dekan Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc., m. prof. KU, ktorí sa prihovorili prítomným. Moderátorom stretnutia bol prodekan pre vedu, umenie a doktorandské štúdium Marian Kuna, M. A., MPhil., PhD., a moderátorom imatrikulácie bol prodekan pre vzdelávanie, výchovu a rozvoj doc. ThDr. Peter Olekšák, PhD. V pracovnom predsedníctve svojou prítomnosťou umocnili dôležitosť chvíle prof. Dr. Tadeusz Zasepa, prorektor KU prof. ThDr. Dr. Lubomír Stanček, PhD., a PhDr. Dalibor Mikuláš, predseda AS FF KU doc. PhDr. Peter Volek, PhD., m. prof. KU, dekan Pedagogickej fakulty KU prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD., a dekan Fakulty zdravotníctva KU doc. MUDr. Anton Lacko, CSc., m. prof. KU, rektor Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule Mons. prof. doc. ThDr. Jozef Jarab, PhD., a prodekan pre zahraničné vzťahy a mobility na FF KU Mgr. Pavol Labuda. Medzi čestnými hosťami nechýbali predseda Žilinského samosprávneho kraja PaedDr. Jozef Tarčák, primátor mesta Ružomberok JUDr. Juraj Čech či prezident Združenia katolíckych škôl Slovenska PaedDr. Stanislav Bella. Imatrikulovaných bolo 455 prijatých a zapísaných študentov prvého ročníka bakalárskeho, magisterského a doktorandského štúdia (na štúdium do prvého ročníka akademického roka 2005/2006 sa prihlásilo 855 záujemcov). Po zhromaždení akademickej obce sa uskutočnilo posvätenie a oficiálne schválenie používania názvov učebni. Aula KU nesie názov Aula Jána Pavla II. a novozrekonštruované a vybavené učebne 103 a 104 dostali pomenovanie poslucháreň Ladislava Hanusa a poslucháreň Antona Neuwirtha. Súčasne bolo posvätené aj Zdrojové centrum FF KU.

Ako nóvum v rámci otvorenia akademického roka sa o 13,00 hod. uskutočnilo stretnutie prvákov s vedením FF KU v Aule Jána Pavla II. Ukázalo sa, že ide o osožné stretnutie a v založenej tradícii chce FF KU pokračovať.

Ing. Radislav Kendera
tajomník FF KU

Ubytovanie a stravovanie na KU*Možnosti ubytovania*

Študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku majú možnosť byť ubytovaní v troch vlastných a v troch prenajatých internátoch. V tomto akademickom roku bolo ubytovanie pridelené približne 830 študentom. Žiadosť o ubytovanie podalo 880 prvákov a 612 študentov 2. až 5. ročníka. Riaditeľka ubytovacích zariadení Ing. Moresová k tejto problematike uviedla: „Oproti vlaňajšku sme zaregistrovali väčší záujem o internátne ubytovanie. Kým v minulom roku o ubytovanie žiadalo 600 študentov nastupujúcich do 1. ročníka, v novom akademickom roku sa ich počet zvýšil takmer o tretinu.“

Od septembra našlo viac ako 60 vysokoškolákov podnájom aj v penzióně Nova na Žilinskej ceste, kde mesačné nájomné dosahuje výšku 1 400 Sk.

V ostatných študentských domovoch KU platia ubytovaní mesačne tieto sumy nájomného:

MG	4. posteľová izba	1 200,-
	2. posteľová izba	1 300,-
Ruža	4. posteľová izba	1 200,-
	2. posteľová izba	1 300,-
C-blok		1 200,-
Texicom		1 400,-
D-blok		1 450,-

Rozdelenie študentov jednotlivých internátov je nasledovné:

MG	prevažne dievčatá 1. ročníka
Ruža	výlučne chlapi 1. až 5. ročníka
D-blok	doktorandi a zamestnanci KU
C-blok	výlučne dievčatá 1. až 5. ročníka
Texicom	výlučne chlapi 2. až 5. ročníka
Ikar	výlučne dievčatá 2. až 5. ročníka
Nova	výlučne dievčatá 2. až 5. ročníka
Ranč	dievčatá, s možnosťou využitia ubytovania iba na niektoré dni v týždni

Z dôvodu nedostatočnej kapacity ubytovacích priestorov sa uvažuje o rekonštrukcii a nákupe nového zariadenia.

Lepšie stravovanie?

Jedáleň na FF KU má od tohto akademického roka nového prevádzkovateľa. Na základe výberového konania sa ním stala firma Konzek, s.r.o., sídliaca v Liptovskom Mikuláši. Zodpovedný vedúci firmy Konzek, pán Urban, nám poskytol zopár užitočných informácií, týkajúcich sa stravovacieho systému.

Všimli sme si, že máme krajšiu, ale zároveň menšiu jedáleň. Prečo tá zmena?

Čo sa týka veľkosti, tak tento stav by mal byť prechodný. Učebňa, ktorá je teraz v jedálni, sa po novom roku premiestni do nových priestorov, ktoré sú momentálne v rekonštrukcii. Naša firma má preto v pláne vyhovieť študentom a zriadiť v priestoroch terajšej jedálne študentskú reštauráciu.

Akú máte predstavu?

Chceli by sme zmeniť interiér. Máme v záujme zakúpiť sediace boxy a s nimi samozrejme, aj barový pult.

Aký sortiment chcete ponúkať?

V prvom rade teplé a studené nápoje a ak sa nám to podarí vybažiť, tak by nemalo chýbať ani pivo.

To znie zaujímavo, a čo sa týka otváracích hodín?

V tomto smere chceme maximálne vyhovieť študentom. Chceli by sme to docieľiť na základe dotazníkov, kde študenti môžu vyjadriť svoje názory a, samozrejme, aj požiadavky. Tie sa môžu týkať aj jedálneho lístka.

Už aj nezainteresovaný si všimne tú veľkú zmenu týkajúcu sa aj pestrého výberu jedla. Ako často budete meniť jedálny lístok?

Každý deň je na výber 6 druhov jedál plus polievka, ktorú si môžu študenti nábrať aj viackrát. Raz mesačne sa mení celé menu.

Kde jedlo pripravujete?

Máme svoju vlastnú kuchyňu v priestoroch Tehelne na Bystrickej ceste. Odtiaľ stravu pripravujeme v thermoportoch, ktoré udržia

teplotu jedla 8,5 hodiny.

Aká je súčasná cena lístka?

Celková cena je 65 Sk, z toho 20 Sk dotuje štát, zvyšnú sumu 45 Sk si platia študenti sami.

Neplánujete cenu znížiť?

Možno sa vám tá cena zdá vysoká, ale jej zníženie by bolo na úkor kvality, a to nechceme. Do ceny je započítané aj pečivo a malé predjedlo /chrumky/. Budeme sa snažiť dodržiavať aj pitný režim. Zatiaľ ponúkame čaj, no v krátkom čase chceme začať strieďať rôzne minerálky. Ak budú mať študenti záujem, sme ochotní ponúkať aj teplé večere, samozrejme za nižšiu cenu.

Zmenil sa systém objednávania obedov?

Možnosti objednávania sú viaceré.

- prvá je klasická, deň vopred si študenti môžu vybrať z menu a opečiatkovať stravný lístok,
- druhá možnosť je telefonická objednávka; Najneskorší termín objednávky je 8.00 hod. daného dňa na tel. č. 044/435 3824.

A. M., J. H., K. M., Z. P.

Investičné akcie realizované KU v roku 2005

Pre rok 2005 sa vedenie KU v Ružomberku pri zostavovaní plánu investičných akcií a potrieb s plnou vážnosťou zaoberalo problematikou a možnosťami zabezpečiť pre pedagogický proces všetkých fakúlt KU primerané technické zázemie a pre ubytovanie študentov zvýšiť nedostatočnú ubytovaciu kapacitu ŠD KU.

1/ Ukončenie I. etapy rekonštrukcie budovy rektorátu KU na Námestí Andreja Hlinku. Druhá etapa rekonštrukcie objektu, t. j. rekonštrukcia podkrovia by mala byť realizovaná v prípade zabezpečenia finančných zdrojov podľa spracovanej projektovej dokumentácie v zimných mesiacoch roku 2005 do jari 2006.

2/ Výstavba auly TF KU v Košiciach. Cieľom akcie je výstavba viacúčelovej veľkokapacitnej učebne s kapacitou cca 250 miest pre fakultu, na ktorej v súčasnosti študuje už viac ako 1 000 študentov. Výstavba bola v roku 2004 zaradená do strednodobého plánu rozvoja MŠ SR.

3/ Rekonštrukcia podkrovia kláštora SJ – PF KU 2. a 3. etapa. Predstavovala komplexnú prestavbu nevyužitých podkrovných priestorov. Rekonštrukciou boli vytvorené administratívne priestory pre pedagógov PF KU s vlastnou plynovou kotolňou a sociálnymi zariadeniami. Celkovo bolo rekonštruovaných vybudovaných 13 kabinetov.

4/ Rekonštrukcia bloku F na učebňový trakt FF KU. Komplexnou rekonštrukciou objektu bývalej ZŠOS /bývalej DOŠ/ získa FF KU dôstojné priestory pre zabezpečenie pedagogického procesu a pracovného prostredia zamestnancom FF KU. Prístavbou k objektu budú vytvorené 3 garáže pre osobné autá a osobný výťah pre bezbariérový prístup na všetky podlažia.

5/ Rekonštrukcia budovy Katedry výtvarných umení PF KU. Predmetom boli stavebné úpravy interiéru objektu podľa požiadavky katedier výtvarného umenia, fyziky a biológie, cieľom ktorých bolo zriadiť ateliéry, učebne, ako i kabinety s primeraným technickým zázemím, sociálnymi zariadeniami, elektroinštaláciou počítačovou sieťou.

6/ Plynifikácia auly KU na Hrabovskej ceste. Zriadením samostatného plynového vykurovacieho systému sa zabezpečí počas vykurovacieho obdobia dostatočná teplota v aule.

7/ Rekonštrukcia časti ŠD blok C. V bloku C sa podstatne zvýši úroveň bývania vybudovaním jednoposteľových izieb s vlastným sociálnym zariadením a kuchynkou, prispôbené na celoročné bývanie predovšetkým zahraničným študentom KU.

8/ Prestavba vstupu do ŠD RUŽA. Boli realizované nevyhnutné stavebné úpravy vstupu do objektu ŠD RUŽA s cieľom znížiť tepelné straty prízemnia budovy a odstrániť riziko poškodenia zdravia, prípadne majetku KU deformovanou sklenenou stenou vo vestibule budovy.

Ing. Ján Chachalák
vedúci prevádzkovo-technického odboru KU

Ekonomický odbor KU informuje

Na ekonomickom odbore Katolíckej univerzity v Ružomberku (ďalej KU) v súčasnosti pracujú 4 pracovníčky. Organizačne je odbor začlenený pod úsek kvestora KU.

Ekonomický odbor zabezpečuje neviditeľnú, ale pre hospodársky chod univerzity dôležitú agendu. Počas 5 rokov existencie KU nedošlo k meškaniu výplat miezd zamestnancom a iných platieb.

Činnosť ekonomického odboru zahŕňa:

1. komplexné zabezpečovanie účtovnej agendy – účtovanie dodávateľských faktúr, vystavovanie a účtovanie odberateľských faktúr, komplexné vedenie pokladničnej agendy (hotovosti finančných prostriedkov), likvidácia cestovných účtov, zúčtovanie poskytnutých preddavkov...
2. komplexnú evidenciu hnutelného a nehnuteľného majetku KU, evidovanie jeho prírastkov a úbytkov, inventarizácia majetku...
3. komplexné zabezpečenie prác súvisiacich s realizáciou Štátnej pokladnice (realizácia platobného styku, finančné plánovanie výdavkov KU, úhrady miezd zamestnancom KU na ich osobné účty, úhrady štipendií študentom...

4. vypracovanie štatistických a ekonomických výkazov, daňových priznaní a hlásení za KU ako celok predovšetkým na Ministerstvo školstva SR, Štatistický úrad, Daňový úrad, Štátnu pokladnicu...

5. metodickú a odbornú pomoc organizačným zložkám KU.

Veľmi dôležitá sa javí aj kontrolná činnosť – odborní ekonomickí pracovníci na fakultách nesmú byť pod iným vplyvom, než je odborný, zákonom stanovený postup.

Činnosť ekonomického odboru bola ovplyvnená výraznými legislatívnymi zmenami, ktorými KU prechádzala a ktoré mali dopad na organizáciu práce tohto odboru:

1. v roku 2002 prijatím nového vysokoškolského zákona, keď sa KU stala verejnou vysokou školou;
2. v roku 2004 prechod na systém Štátnej pokladnice.

V roku 2006 nás čaká ďalšia podstatná zmena, keď KU prejde na nový ekonomický software „SOFIA“, ktorý zavádza MŠ SR priebežne na väčšinu vysokých škôl.

*Ing. Anna Jurčová
vedúca ekonomického odboru KU*

Verejné obstarávanie v každodennej praxi KU

Katolícka univerzita v Ružomberku ako konfesijná verejná vysoká škola je povinná pri svojej činnosti postupovať podľa osobitne stanovených postupov pri obstarávaní tovarov, uskutočňovaní stavebných prác alebo zabezpečovaní poskytovania služieb pre univerzitu. Tieto postupy podrobne ustanovuje Zákon č. 523/2003 o verejnom obstarávaní. Pri procese obstarávania sme povinní v zmysle uvedeného zákona uplatňovať princípy priehľadnosti pri výbere dodávateľov, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie záujemcov v súťažiach a princípy hospodárskej súťaže pri dodržaní zásad maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní finančných prostriedkov. Všetky tieto skutočnosti podliehajú veľmi podrobnej a nekompromisnej kontrole, ktorú je oprávnený vykonávať centrálny Úrad pre verejné obstarávanie.

V každodennej praxi to znamená veľmi operatívne a rýchle rozhodnutia pri jednotlivých obstaraniach tovarov, prác alebo služieb, ktoré je nutné riešiť obyčajne vo veľmi krátkych časových intervaloch. Verejné obstarávanie na univerzite je realizované činnosťou osôb, ktoré vykonaním skúšky získali odbornú spôsobilosť na túto činnosť.

Postup verejného obstarávania na našej univerzite je určený vnútornou smernicou rektora č. 42/20/2005 z 1. 6. 2005, kde sú podrobne stanovené právomoci jednotlivých organizačných zložiek pri obstarávaní. Celkový proces obstarávania prebieha pri vzájomnej súčinnosti rektorátu a kvestorátu univerzity s jednotlivými organizačnými zložkami univerzity. Pri obstarávaní tovarov, prác alebo služieb menšieho rozsahu túto činnosť realizujú pracovníci denno-denne po vzájomných konzultáciách pri postupoch a pri výbere dodávateľov. Pri tovaroch a službách nad 500 000 Sk a prácach nad 2 000 000 Sk (cena bez DPH) sme povinní obstarávanie realizovať prostredníctvom odborne spôsobilých osôb vo Vestníku verejného obstarávania, podľa vzorov stanovených Vyhláškou Úradu pre verejné obstarávanie. Pri tomto spôsobe obstarávania musíme postupovať dostatočne predvídavo a v značnom časovom predstihu, keďže tento postup je administratívne a časovo – vzhľadom na pevne stanovené termíny pri jednotlivých úkonoch – veľmi náročný.

*Ing. Katarína Slašťanová
referát verejného obstarávania KU*

Viem, čo je to personálne oddelenie?

Základom názvu tohto oddelenia tvorí persona, teda osoba. Starostlivosť o osoby, resp. zamestnancov tvorí hlavnú pracovnú náplň personálneho oddelenia. Je to starostlivosť od nástupu zamestnanca do pracovného pomeru až po jeho výstup: od založenia jeho osobného spisu až po splnenie poslednej povinnosti, ktorou je úhrada poslednej mzdy...

S personálnym oddelením prichádzajú do styku zamestnanci ešte pred nástupom do zamestnania, pri prejavení svojej vôle pracovať v našej organizácii, a to podaním svojej žiadosti o prijatie. Mnohí tak robia osobne. Preto komunikácia s potenciálnymi zamestnancami, či už ústna alebo písomná je každodennou záležitosťou tohto oddelenia.

Personálne oddelenie je zodpovedné aj za zverejnenie výberového konania v prípade jeho vypísania, za jeho realizáciu a priebeh. Od vystavenia pozvánok až po odoslanie oznámenia o výsledku.

Na personálnom oddelení prebieha aj spracovanie miezd zamestnancov. Z toho vyplýva plnenie zákonných povinností v zmysle platnej legislatívy voči iným organizáciám. Sú to napríklad úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, daňové úrady, sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, štatistické úrady, ministerstvo školstva. Styk s týmito inštitúciami prebieha osobne, písomne alebo elektronicky, a to podľa druhu a účelu odovzdaných informácií a taktiež podľa platných zákonných predpisov.

Tak ako univerzita rastie, s pribúdaním nových fakúlt, katedier a pracovísk, narastajú aj pracovné povinnosti tohto oddelenia. Pretože počet zamestnancov je priamoúmerný práci tohto oddelenia.

*Bc. Iveta Bajčiová
vedúca personálneho oddelenia KU*

**V mesiacoch júl, august a september
oslávili životné jubileá:**

prof. ThDr. František Dluhoš, PhD. (PF KU)

Mgr. Peter Dvorský (knižnica KU)

Anna Graciková (kvestorát KU)

Ing. Katarína Hýravá (PF KU)

prof. ThDr. Ľubomír Stanček, PhD. (rektorát KU)

SRDEČNE BLAHOŽELÁME !

ZAHRANIČNÉ VZŤAHY NA ZAČIATKU NOVÉHO AKADEMICKÉHO ROKA**Prví študenti KU na štúdiu aj v USA**

Katolícka univerzita v Ružomberku vstúpila do ďalšieho akademického roka i v oblasti zahraničných vzťahov a mobilit s úsilím o ich prehĺbenie a zintenzívnenie. V predchádzajúcom akademickom roku sa v rámci programu Socrates/Erasmus uchádzalo o mobilitu 11 študentov, z ktorých ôsmi napokon mobilitu realizovali na nasledovných univerzitách:

- 4 študenti na Universität Passau,
- 2 študenti na Katholische Universität Eichstätt – Ingolstadt,
- 2 študenti na LUMSA University of ROME.

Na učiteľskej mobilite sa v akademickom roku 2004/2005 zúčastnili štyria naši pedagógovia na nasledovných univerzitách: LUMSA University of Rome, Universität Passau, Religionspädagogische Akademie der Diözese Graz a Akademia im. Jana Długosza w Czestochowie.

Pre akademický rok 2005/2006 pripravilo oddelenie pre zahraničné vzťahy plán, podľa ktorého dôjde k závažnému navýšeniu počtu mobilit tak pre oblasť odchádzajúcich, ako aj pre oblasť prichádzajúcich študentov a učiteľov. Na vycestovanie za štúdiom do zahraničných krajín sa pripravuje 14 – 16 študentov a viac ako dvadsať pedagógov našej univerzity. Porovnateľný je i očakávaný počet prichádzajúcich zahraničných študentov a učiteľov na KU v Ružomberku. V ZS 2005/2006 sú na mobilite na PF štyri študentky z UJEP v Ústí nad Labem. V letnom semestri sa už zabezpečuje príchod jedenástich študentov na našu FF a PF z KU v Lubline. Takémuto nárastu bola v predchádzajúcom období podriadená i intenzita vytvárania zahraničných bilaterálnych dohôd, ale aj zahraničných pracovných ciest. Prioritnou témou sa v tomto kontexte stala spolupráca s krajinami V4, kde čo sa týka jazykovej kompetentnosti a vzájomnej príbuznosti, sú podmienky na medzinárodnú spoluprácu najvhodnejšie.

Zahraničné vzťahy KU v Ružomberku s univerzitami v USA dosiahli v tomto kalendárnom roku ďalší rozmer. Okrem akademickej spolupráce reprezentovanej akademickými funkcionármi univerzity, taktiež okrem vedecko-výskumných projektov a aktivít /Katedra filozofie FF/, účasti na konferenciách a stážach /Katedra anglického jazyka a literatúry FF/, oddelenie pre zahraničné vzťahy vytvorilo priestor pre jednosemestrálne štúdiu dvoch našich študentov Veroniky Tužinskej /FF/ a Juraja

Študenti KU medzi krajanmi v Česko-slovenskom klube na Floride

Gregora /PF/ na Florida Gulf Coast University vo Fort Mayers na Floride. Mobilita tohto typu je však organizačne veľmi náročná – najmä s ohľadom na jej finančné zabezpečenie, ktoré je v USA satureované predovšetkým z povinného školného. I v tomto momente je nutné vyjadriť poďakovanie priateľom, ktorých má naša Katolícka univerzita v zámorí v osobách Dr. Petrika a prof. Rokusek.

Najdôležitejšou udalosťou začínajúceho sa akademického roka 2005/2006 bola účasť rektora KU v Ružomberku, mim. prof. Borisa Banáryho, prorektorov prof. Stančeka, Dr. Mikuláša

a prodekana FF Dr. Kunu na medzinárodnom sympóziu katolíckych univerzít, ktoré sa uskutočnilo na prelome mesiacov september a október 2005 v Ostrihome v Maďarsku pod názvom The Position and Challenge of the Central-Eastern European Catholic Universities. Prednášky rektora univerzity prof. Banáryho a prof. Stančeka Spiritual and Pastoral Care at the Catholic University in Ružomberok a Dr. Mikuláša The Role of Internationalization and the Catholic University in Ružomberok participovali na zvýraznení formujúcej sa štruktúry katolíckych univerzít vo vertikále Lublin – Ružomberok – Budapešť, ku ktorým sa postupne pridávajú katolícke vysokoškolské inštitúcie Chorvátska a Ukrajiny. Jedna z takzvaných „veľkých“ univerzít v USA, University of Notre Dame, Ind. mala na tomto sympóziu tiež svoje zastúpenie najmä prostredníctvom prof. McAdamsa, ale aj ďalších vedecko-výskumných pracovníkov.

Jedným z priamych výsledkov rozvíjajúcich sa zahraničných vzťahov na KU v Ružomberku je aj medzinárodná konferencia Bioethics Challenges of the Present Times, ktorá sa uskutoční 11. novembra za účasti hostí zo Spojených štátov, EU – Bruselu, ale aj niektorých zástupcov z už spomínaných katolíckych univerzít strednej Európy /viac informácií na www.ku.sk/.

*PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobilitu*

Aktuality Erasmus/Socrates

V akademickom roku 2005/2006 sa na programe Sokrates/Erasmus podieľa 20 verejných vysokých škôl. V stratégii rozvoja mobility v porovnaní s predošlými rokmi nenastali významnejšie zmeny. Mobilita študentov a učiteľov patrí k decentralizovaným aktivitám, ktoré spravuje Národná kancelária programu Sokrates.

Mobilita sa môže realizovať v období platnosti zmluvy, podpísanej v júli 2005 medzi Národnou kanceláriou v Bratislave a Katolíckou univerzitou v Ružomberku. Aktivity v jej rámci – mobilita študentov, mobilita učiteľov a organizácia mobilit tým spadá do obdobia 1. 7. 2005 – 30. 9. 2006.

Katolíckej univerzite v Ružomberku v rámci Sokrates/Erasmus bol pre akademický rok 2005/2006 pridelený finančný obnos, ktorým pokryje náklady na semestrálne študijné pobyty pre 14 študentov, z toho 3 sú na mobilite už v ZS 2005/2006, a to dvaja na KU Lublin a jeden na Religionspädagogische Akademie der Diözese Graz. Ostatní mobilitu zrealizujú v LS 2005/2006 na nasledovných univerzitách: Katolícki Uniwersytet Lubelski, Akademia im. Jana Długosza w Czestochowie, Karlova univerzita v Prahe, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Ostravská univerzita v Ostrave, Jihočeská univerzita v Českých Budějovičích, Katholische Universität Eichstätt – Ingolstadt, Universität Passau, Katholieke Universiteit Leuven, Lumsa University of Rome.

Najväčší záujem našich študentov o štúdium je už tradične na univerzite v Passau, Katholische Universität Eichstätt, ale aj na UJEP v Ústí nad Labem a na uvedených poľských univerzitách.

V ZS 2005/2006 sú u nás na mobilite (na PF KU) 4 študentky z UJEP v Ústí nad Labem.

Mobilita učiteľov v akademickom roku 2005/2006 sa uskutočnila na Univerzite Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Ostravskej univerzite, Univerzite M. C. Sklodovskej v Lubline, na KU Lublin, Akademii Pedagogicznej v Krakove, Akademii im. Jana Długosza w Czestochowie, Universität Passau a Lumsa University of Rome. O mobilitu prejavilo záujem 22 vyučujúcich. Našou snahou je umožniť vycestovať všetkým prihláseným, a preto bol grant na MU rozdelený tak, aby sa jej títo mohli zúčastniť.

*Dominika Surová
referát pre zahraničné vzťahy*

Končí rok eucharistie a začína nový školský rok

Otvárame nový školský rok a to sa deje v závere roka Eucharistie. Tým je smerovanie našich myšlienok pre túto chvíľu i nasledujúce mesiace upriamené a orientované. Eucharistická úcta zahŕňa najskromnejšie slávenia až po národné a svetové eucharistické kongresy. Eucharistické kongresy poriada Cirkev na univerzálnej a národnej i miestnej úrovni. Pozostávajú z prípravy, slávenia samotného kongresu a z pokongresového obdobia užívaného záverov. Kongres je teda kontinuálnym podujatím cirkvi univerzálnej a miestnych cirkví. Rok Eucharistie sa pomaly ukončí Synodou biskupov v októbri t. r. Pozvanie „sláviť, adorovať a kontemplanovať veľké tajomstvo eucharistie“ však ostáva. Dať sa Kristovi bez výhrady. Eucharistická zbožnosť je prijímanie milosti pre život skrze Krista, s Kristom a v Kristovi.

Denne zasadáme k stolu Eucharistie. Pohľad Kristov na nás, do očí je zblíženie s ním. A od tohto stola spolu s Kristom všimáme si všetkých, ktorí tam sú (okruh pôsobiska – profesori, študenti, zamestnanci, okruh príbuzenstva, okruhy ďalšie... všetky), ba i tých, ktorí tam nie sú, i s ľudstvom na globálnej i miestnej úrovni. Slovo Božie, život počúvaného Evanjelia a prijatá Eucharistia nás menia. A On je Ten, ktorý mení svet k lepšiemu.

Môžeme si dať otázku: rok Eucharistie, Eucharistia, teda prijímanie Krista, má dostatočný vplyv na naše univerzitné spoločenstvo? Na naše vzťahy, na vedecký a pedagogický proces, na riadenie, na štúdium, na ekonomiku? O tom je rok Eucharistie na akademickú úroveň.

Ježiš v Eucharistii, nevýslovné tajomstvo lásky, trpezlivo vyčkáva v chrámoch, povoláva a upevňuje v našej povinnosti. Tak sa život a práca stávajú posvätnými.

Osobná a pracovná úroveň. Vzťah s Ježišom prenikne každé slovo, čin a každý poryv citu. Človek sa stane originálne odvážny, aj keď toľkí s presvedčivou ľahostajnosťou podrobujú sa niveliizačnému trendu.

Príklad: Domenico Del Rio napísal knihu Karol Veľký. Opisuje pápeža, ktorý „sa ponára do Boha“, „do modlitby“ a „celé hodiny zostáva nehybný a stratený v rozjímaní“, ktorý „túži po Bohu“. Jeho myšlienky sú odlišné od myšlienok väčšiny súčasníkov, sú väčšie“. Prvý zvolal predstaviteľov náboženstiev do Asisi k modlitbám za svetový mier.

V jubilejnom roku 2000 prosil o odpustenie hriechov a zločinov, ktorých sa v predchádzajúcich storočiach kresťania dopustili. V Koloseu pripomenul bolesť obetí svedkov viery minulého storočia. So svojím fyzickým utrpením cestoval po svete účastný nielen na bolesti ľudí, ale i na ich vykúpení.

Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť.

(Jn 6, 35)

Spolupráca, spoločenstvo, akademický svet katolíckej univerzity

V súvislosti s Bolognským procesom integrácie vysokoškolských štúdií Svätá stolica dostala pozitívne hodnotenie na štyri úlohy – prehodnotenie mechanizmov kontroly kvality; správne používanie kreditového systému; vytvorenie centrálnej databázy a aktívnu participáciu študentov na tomto procese. Odporúča implementáciu trojcyklového štúdia bez výnimky. Priorita akademického výskumu, zvlášť pri štúdiu tretieho cyklu (doktorát); mobility študentov ako aj akademických a iných zamestnancov.

Kongregácia žiada od každej fakulty už v akademickom roku 2005 – 2006: vytvoriť efektívne pravidlá a procedúry potrebné na garanciu kvality, prvá zodpovednosť je na samotnej fakulte, ktorá

má mať smernice a procedúry na pravidelnú kontrolu (akademické programy, počet učiteľov, hodnotenie vyučovania, veľkosť a používanie knižnice, zápisy, vnútorné vzťahy atď.), vytvoriť komisiu na naštartovanie procesu sebahodnotenia. Preto pripravila niekoľko smerníc pre interné sebahodnotenie cirkevnej fakulty. Dôvody: získať podrobné objektívne poznanie účinnosti svojej práce, a pripraviť databázu pre vznik hodnotiacej agentúry

Smernice pre interné hodnotenie:

a) Treba zriadiť komisiu, ktorej šéf a členovia budú menova-

ní rektorom univerzity alebo dekanom fakulty. Je na ich zodpovednosti, aby sa uistili, že na tejto činnosti budú mať účasť aj zástupcovia študentov. Výsledky sebahodnotenia majú byť zverejnené.

- b) Hlavné oblasti hodnotenia: študijné a výskumné programy; učelia; študenti; vedenie a administrácia; komunikácia.
- c) Upríamiť pozornosť na štúdium a výskum jednotlivcov, skupín a potom na fakulty resp. univerzitu ako celok; zvlášť to, čo sa publikuje v monografiách, spoločných dielach, článkoch v špecializovaných časopisoch, ako aj na prednáškach na kongresoch a seminároch.
- d) Hodnotiť aj profil každej akademicko-disciplíny. Pravidelne sa majú hodnotiť učelia, kvalita prípravy a profesionálny rast. Normy pre riadenie fakulty musia byť presné, známe a kontrolované pravidelne.
- e) Knižnica je veľmi dôležitá, a preto má byť pravidelne hodnotený rast jej zbierok, dostupnosť a používanie.
- f) Formácia študentov je centrálnym komponentom sebahodnotenia.
- g) Úroveň služieb iným cirkevným inštitúciám
- h) Zozbierané informácie a výsledky majú byť publikované v správe, ktorá má byť pravidelne poskytnutá všetkým zainteresovaným stranám. Má byť tiež zaslaná kongregácii.

Nové veci nemôže robiť iný, iba ten, kto je vždy nový, a tu je naša spirituálna zanietenosť predpokladom odborného rastu kvality. Kto je vedený novou, potrebnou milosťou, má na nové nebezpečie a zlo nové lieky, vyplývajúce z nemenného zdroja, ktorým je Evanjelium.

Právom sa teda očakáva nová škola, nové umenie, nová politika, nová ekonomika, nová spoločnosť. Škola začína narodením a trvá do smrti. A ak sme sa naučili, že študovať treba neustále, možno vieme to najdôležitejšie. Všetci sa učíme modliť a potom pracovať, hlavne na sebe, a byť novým človekom. A tu i učiteľ i študent sme v jednej lavici a chceme prispievať, aby škola, umenie, ekonomia, politika a každá oblasť života šírili príjemnú vôňu na Božiu slávu.

*prof. ThDr. Ing. Anton Konečný, PhD.
dekan Teologickej fakulty KU*

Duchovné vlastníctvo

V Bruseli už tristo rokov ľudia mohli vidieť a obdivujú aj dnes 53 centimetrov vysokú sochu „cikajúceho chlapca“ (na obr.). Manneken Pis – ako ho volajú – toho za tie roky nacikal dosť, ale aj tak nenarástol. Je to normálne, pretože každý vie, že socha nerastie.

Ale keď 46-ročná Madonna povie, že až teraz prvý raz v živote vie, čo je to dávať na prvé miesto iného než seba (to myslela na svoju rodinu), to normálne nie je.

Neobjavujeme už objavené, aby sme zakryli svoju nečinnosť a nechceme poďakovať. Po filmoch sa na plátne objavujú titulky. Sú potrebné nielen pre informáciu diváka o jeho protagonistoch a technike, ale aj pre zachovanie autorského práva.

Autorský zákon platí aj v akademickej oblasti. Hoci tu za použité myšlienky nikto neplatí, platí povinnosť pri ich použití uviesť autora a zdroj. Autori kvalifikačných prác vedia o tom svoje. Aj tak autorské právo niekoľko rokov po smrti autora zaniká. Duchovné vlastníctvo sa stáva spoločným.

Nikto však nemôže vymazať a poprieť fakt, že aj na spoločnom duchovnom vlastníctve stavajú nástupcovia tých, ktorí posunuli svojou prácou a dielom poznanie a umenie vpred. Preto komicky vyznie chovanie sa člena akademickej obce, ktoré budí dojem, že Pytagorovu vetu vymyslel práve on cestou do práce. Nielen komicky, ale aj tragicky. Pri snahe o skutočnú pokoru študenta alebo učiteľa necestujeme do antiky. Aj za mladou desaťročnou univerzitou ako je naša, je dosť obiet, práce, potu a profesionality, na ktorej my ostatní stavíme podobne ako matematici na Pytagorovi. Je nesprávne, ak sa na slávnostiach univerzity zabudne na ľudí, ktorých práca sa stala vlastníctvom ich nástupcov. Ak aj nepatríme do pozývacích výborov, aspoň si neprivlastňujeme výsledky iných. Začiatok tohto akademickeho roka tiež začína žiť na hodinách štúdia a práce všetkých v minulosti. Toto si vážme. V snahe urobiť niečo lepším sa netvárame ako objavitelia a dobyvatelia, ale načúvame iným. Tak prekonáme samých seba a porastieme. Neostaňme na úrovni „cikajúceho chlapca“ a ostenatívnej speváčky.

ThDr. Juraj Spuchľák
prodekan Teologickej fakulty KU

Prvé obhajoby dizertačných prác na PF KU

Dňa 29. 09. 2005 sa na pôde Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnili prvé obhajoby dizertačných prác. PaedDr. Miriam Matejová a PaDr. Mgr. art. Zuzana Zahradníková zavŕšili 3-ročné doktorandské štúdium v študijnom programe didaktika hudby študijného odboru odborová didaktika.

Pani PaedDr. Miriam Matejová predstavila svoju dizertačnú prácu Jozef Chládek a jeho klavírne skladby z pohľadu ich využitia v pedagogickom procese na KU. Školiteľom pani Matejovej bol doc. PhDr. Boris Banáry, CSc., m. prof. KU, rektor KU.

Pani PaedDr. Zuzana Zahradníková prezentovala dizertačnú prácu Organové symfónie v tvorbe C. Francka, A. Guilmannta, Ch. M. Widora a L. Vierna, ktorú začala písať pod vedením prof. zaslúžilého umelca Ivana Sokola. Po smrti prof. Sokola bol odborovou komisiou schválený nový školiteľ prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.

Na obhajobách dizertačných prác sa zúčastnili poprední odborníci hudobnej vedy na Slovensku – prof. PhDr. Jozef Raninec, CSc.; prof. Mgr. art. Felix Belo, CSc.; prof. PhDr. Eleonóra Baranová, CSc.; doc. PhDr. Boris Banáry, CSc., m. prof. KU; prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD.; doc. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc.; doc. Mgr. art. Irena Medňanská, CSc.; doc. Mgr. art. Ludmila Kojanova, ArtD.; h. doc. ThDr. ArtLic. Rastislav Adamko, PhD.

Obom úspešným doktorandkám srdečne blahoželáme!

MOST – dialógom k spoločenstvu

V novom akademickom roku sa Univerzitné pastoračné centrum Jána Vojtáššáka (UPaC) rozhodlo obnoviť vydávanie časopisu MOST. Úlohou tohto dvojtýždenníka je prehĺbiť informovanosť o činnosti UPaC a jeho novozriadených a tradičných pravidelne organizovaných duchovných, kultúrnych, športových a spoločenských podujatiach.

Časopis nechce šíriť len informáciu, ale aj formáciu. Chce nám i vám umožniť aktívne sa zapájať do spoločenstva mladých na našej univerzite. Aby v nás mohli dozrievať hodnoty, potrebujeme rásť v dialógu. Obraciamy sa na vás – prvákov i starších študentov i pedagógov a pozývame vás k spolupráci dialógom. Svoje príspevky a články môžete poslať na našu mailovú adresu upc@ku.sk alebo priniesť osobne do kancelárie UPaC v budove Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity. Vyjadrite svoje postrehy a nápady! Každá konštruktívna kritika je vítaná. Pomôžte nám rásť. Vytvárajme MOSTY.

Katarína Nadřová

Práca ÚIKT KU

V polovici minulého roku vznikol na KU Ústav informačných a komunikačných technológií (ÚIKT). Jeho cieľom je metodicky riadiť pracovisko pre knižničné a komunikačné činnosti, zabezpečovať údržbu a prevádzku služieb informačných a komunikačných technológií na KU a metodicky usmerňovať oddelenia IKT na jednotlivých fakultách. V súčasnosti má 3 zamestnancov. Sú to: ThLic. Ing. Anton Babják, Mgr. Peter Servanský a Ing. Karol Vorek.

ThLic. Ing. Anton Babják, riaditeľ ÚIKT

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: ThDr. Ľubomír Stanček, Ing. Radislav Kendera,

Mgr. Peter Gazda, Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak

Povolanie znamená vzrast a šťastie

Vzdelávanie a výchova človeka i spoločnosti k stále novej a vyššej kvalite je celoživotný proces (pre jednotlivca) a dejinný proces (pre spoločnosť). Zjavenie hovorí, že sme stvorení na Boží obraz, na obraz Trojice. Tým je o výchove a vzdelávaní povedané maximum. „Personalistickým základom“ je však osobné povolanie každého človeka byť obrazom Božím.

Povolanie je výzva Otca, ktorý na nás zhladal od večnosti. Od Osoby a osobne je každý povolaný. Potom prišiel okamžik, keď sme sa narodili. Máme povolanie individuálne, teda osobné, originálne a jedinečné. Povolanie je dialogické – vyžaduje neustálu konfrontáciu a odpoveď. Povolanie je i vyznačením a nutne prináša zodpovednosť. V čom pozostáva? Že som si vybral študijný odbor, zložil prijímacie pohovory a študujem, alebo prednášam, že som slobodný, alebo zasvätený v manželstve či v celibáte? Oženiť a vydať sa znamená získať partnera, deti a rodinu a stratiť stav „slobodný“, a to s radosťou. Stať sa kňazom podobne – získať Boha, cirkev, duše a stratiť stav „slobodný“ – s radosťou. Slobodne neznamená, že robím, čo mi vyhovuje. Slobodne je slobodne od seba samého, od domnienok, ktoré som si urobil, programov, čo som si sám naplánoval, a od tých „kabátov“, čo som ušil na iných... Neraz primnoho pracujeme, inokedy primálo počúvame, niektorí priveľa vyžadujeme alebo nadmerne očakávame. Ak sa človek pri vývoji nekontroluje – zaostáva a nie je šťastný. Aká potreba oslobodiť sa od seba samého, od vlastného ja! Potom prichádza pokoj a človek rastie.

Pokračovanie na 2. strane »

Vážená akademická obec,

je advent – obdobie prípravy slávenia Narodenia Pána, obdobie, v ktorom si pripomíname príchod Božieho Syna medzi nás.

Čakajme s nádejou, že príchod Dieťaťa narodeného v jasličkách nás naplní radosťou a požehnaním.

Viem, že aj Katolícka univerzita v Ružomberku, jej študenti i pedagógovia, chce prežiť toto obdobie v modlitbe, chce rásť vo viere a svoju vieru prenášať na svojich nasledovníkov i potomkov. Poslaním univerzity je prispievať k rastúcemu bohatstvu ľudského poznania vo svetle katolíckej viery, vychovávať vzdelaného a súčasne mravného odborníka. Na túto úlohu sme sa pripravovali pred piatimi rokmi, keď sme boli plní ideálov, optimizmu a nadšenia. V započatí diele sa treba neustále povzbudzovať.

Duchovne bohatý advent, radostné Vianoce a šťastný Nový rok 2006 žela

Váš rektor

Bioethics Challenges of the Present Times

Fotky z konferencie nájdete na 6. – 7. strane.

Prorektor KU prof. Lubomír Stanček zapaluje sviečku na adventnom venci v budove rektorátu počas jeho slávnostného posvätenia

Z REKTOROVHO DIÁRA

3. októbra 2005 – účasť na slávnostnom otvorení akademického roka na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici

4. októbra 2005 – účasť na slávnostnom otvorení akademického roka v Czestochowej, Poľská republika – Akademia im. Jana Długosza

7. októbra 2005 – účasť na slávnostnom otvorení akademického roka Univerzity v Rzeszowe, Poľská republika

8. októbra 2005 – vyučovanie na detašovanom pracovisku v Levoči

10. októbra 2005 – pracovné stretnutie zástupcov UPaC s vedením univerzity

10. októbra 2005 – účasť na slávnostnom Veni Sancte v Košiciach – ekumenická bohoslužba

17. – 19. októbra 2005 – účasť na Muzikologickej konferencii v Ústí nad Labem, Česká republika

20. októbra 2005 – účasť na slávnostnom otvorení nového sídla Žilinského samosprávneho kraja v Žiline

25. októbra 2005 – člen habilitačnej komisie – habilitačné konanie PaedDr. Režný, PhD., UMB Banská Bystrica

25. októbra 2005 – pracovné stretnutie zástupcov vedenia KU so zástupcami Mondí Business Paper

27. októbra 2005 – zasadnutie Slovenskej rektorskej konferencie

27. októbra 2005 – pozvanie veľvyslanca Slovenskej republiky v Maďarsku a Jeleny Migašovej pri príležitosti významného životného jubilea doc. PhDr. Istvána Käfera, PhD., vedúceho Ústavu slavistiky Pázmanyho univerzity a člena Akreditačnej komisie SR

31. októbra 2005 – slávnostné prevzatie profesorského dekrétu od prezidenta Českej republiky Václava Klauša vo veľkej aule Karolina Univerzity Karlovej v Prahe

1. novembra 2005 – účasť na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Univerzity Karlovej v Prahe

9. novembra 2005 – prednáška v rámci Týždňa vedy na KU „Hudba a jej interdisciplinárnosť“

10. novembra 2005 – účasť na odbornom seminári „Európska charta výskumných pracovníkov a Kódex správania pre nábor výskumných pracovníkov a ich aplikácia v slovenskej republike“, slávnostné podpísanie Vyhlásenia o záväzku rektorov slovenských vysokých škôl o prijatí princípov „Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov“ pod záštitou prof. Ing. Vladimíra Báleša, DrSc., prezidenta SRK

11. novembra 2005 – slávnostná imatrikulácia študentov 1. ročníka v Poprade

13. novembra 2005 – pozvanie na slávnostné odovzdávanie cien GRAND PRIX ĽUDOVEJ BANKY za vzdelanosť vynikajúcim absolventom vysokých škôl SR. Za Katolícku univerzitu bol ocenený absolvent Teologickej fakulty v Košiciach Mgr. Andrej Krivda.

14. novembra 2005 – zasadnutie Akademického senátu KU

15. novembra 2005 – zasadnutie Nadácie na podporu Katolíckej univerzity v Bratislave

18. novembra 2005 – pozvanie na oslavy 677. výročia mesta Kremnica a 240. výročia od začatia výstavby stĺpa sv. Trojice spojené so slávnostným požehnaním stĺpa

23. novembra 2005 – zasadnutie Kolégia rektora

26. novembra 2005 – vyučovanie na detašovanom pracovisku v Levoči

29. novembra 2005 – účasť na zasadnutí komisie pre obhajobu dizertačnej práce na PF KU

31. októbra 2005 prezident Českej republiky

Václav Klaus vymenoval

91 nových profesorov vysokých škôl.

Medzi nimi aj rektora

Katolíckej univerzity v Ružomberku

Borisa BANÁRYHO.

BLAHOŽELÁME PÁN PROFESOR!

Povolanie znamená vzrast a šťastie

» *Dokončenie z 1. strany*

Povolanie spočíva v spoznaní a v slobodnom plnení pravidiel na ceste, kde nás Boh povoláva. Povolanie zahŕňa plnosť a celkovú harmóniu osobnosti človeka, akého ho chce Boh, pre koho ho chce a tak, ako ho chce. Hlavným znakom je zameranie na lásku, lebo Boh je Láska. Potom človek je nutne šťastný a zviditeľňuje Božiu prítomnosť skutkami a slovami. A skutky sú nielen dekalóg, ale i cirkev a jej dokumenty (napríklad pre cirkevné fakulty a univerzity). Sú to i stanovy, vyhlášky a zámery vedenia školy v práve aktuálnej naliehavosti (dnes je to zvyšovanie kvality vedeckého a pedagogického procesu i na našej univerzite, aby sme jednotlivo i spoločne obstáli v blížiacom sa procese medzinárodnej akreditácie). Je to i osobná harmonicky vyvážená cesta v individuálnej slobode. Tu je dôležitý zvolený a osobný denný režim a týždenný, mesačný a ročný program. Tu vyvstáva i osobná a potom kolektívna zodpovednosť za Božie záujmy, za Cirkev, za spoločnosť. Ak niekto necíti zodpovednosť za seba a za svoje osobné i profesionálne poslanie, tak nie je veriacim v pravom zmysle slova. Ak áno, tak duc in altum – zatiahni na hlbinu. Božie nároky na nás treba uznať, aj keď sa máme dobre a darí sa nám. To je vzdať sa aj legitímnych túžob, či nárokov, keď svedomie radí uprednostniť Boží nárok väčšej lásky. Človek vo svojej pýche odmieta podriaďiť sa Bohu aj v úspechoch aj v ťažkostiach. No pravá, plná a slobodná láska nepozostáva iba v prijatí nevyhnutnosti, ale v slobodnej voľbe Boha. Uprednostňuje ho pred ľuďmi, pred ich názormi, pred majetkom a vlastnením, pred mocou, pred pohodlnosťou. I v osobnom strácaní, v obete, v spoločenstve, v spolupráci. To znamená prinášať Boha do sveta a premieňať ho na opátstvo. Celý svet je náš, celá cirkev je naša, nič tu nie je, čo nám nepatrí.

Ján Pavol II. predostiera náročný program „Zatiahni na hlbinu“. Nie je to nejaký nový program. Ale poznať Krista, milovať ho, nasledovať, aby sme mohli žiť trojičným životom a pretvárať s ním dejiny až do ich zavŕšenia v nebeskom Jeruzaleme. Ide o „vysoko postavenú latku“. Program je jednoduchý. Uveriť v Kristovu lásku – prijať ho – žiť a vytvárať spoločenstvo tam, kde sme. Duc in altum je nadchnúť sa krásou a zapojiť do iniciatívy lásky Boha. Koľko nadšenia má každý človek, najmä každý mladý človek! Zapojiť sa do plánu svojho povolania, to je aj plán Kristov!

Byť pokrsteným znamená aj hľadať svoje povolanie. To je „naučiť sa Ježiša“. Pozerať, milovať, myslieť, trpieť a žiť ako on a spolu s ním. Dať ožiť Ježišovi v nás tak, ako si to praje, ako nás povoláva. Náš život a práca sa tak stáva dielom Boha a nášho počúvania a uskutočňovania Božieho slova.

Jestvuje priliehavé prirovnanie: Hudba je ako med, ostáva ti na duši. Tak je to s každým slovom, ktoré hovoríme i počujeme, tým viac s rozhovorom, ktorý vedíme, a činom, ktorý vykonáme, alebo sledujeme v živote, alebo na obrazovke. Dovoľte mi na záver želanie pre nás, študentov i učiteľov: Nech činohra nášho života je dobrá, krásna a šťastná s Bohom obdarúvame svet.

*prof. ThDr. Ing. Anton Konečný, PhD.
dekan TF KU*

KARDINÁL JOZEF TOMKO V KOŠICIACH

Východoslovenskú metropolu navštívil vzácný hosť. Kardinál Jozef Tomko prišiel do Kňazského seminára sv. Karola Boromejského pri Teologickej fakulte Katolíckej univerzity, kde od 22. do 25. novembra viedol duchovné cvičenia bohoslovcov. Počas návštevy sa stretol i s vedúcimi predstaviteľmi a zamestnancami fakulty. V sobotu 26. novembra v Dóme sv. Alžbety celebrol slávnostnú svätú omšu zo sviatku sv. Ondreja, patróna Košickej arcidiecézy. Prítomný bol aj miestny arcibiskup Mons. Alojz Tkáč, pomocný biskup Mons. Bernard Bober a vyše stopäťdesiat kňazov, ktorí sa zišli na každoročných diecéznych rekolekciách. Počas slávnosti bolo košickému presbyteriu predstavených desať nových kandidátov na službu diakonátu a kňazstvo. Kardinál si vo svojom príhovore spomenul na Zelený štvrtok roku 1989, keď na tomto mieste slúžil omšu pred vtedajším spoločenstvom kňazov, a vyzval k väčšej úcte k Eucharistii.

Peter Fogaš

Foto: Tomáš Kormaník

Nádej a láska v našom živote

Každodenný život mnohých z nás často prináša apatiu, pohodlnosť, ku ktorej má človek bližšie ako k životu plnému krásy a pohybu. Pokiaľ sa rozhlíadame okolo seba, pozorujeme ľudí na ulici, ktorí okolo nás prechádzajú, u väčšiny z nich vidíme zamračené, ustarané tváre, vidíme osoby, ktoré prepadli apatii a podľahli problémom svojho života. Chcel by som sa pokúsiť touto úvahou dať nádej na činnorodý a plný život.

Človek v dnešnom uponáhľanom svete hľadá pokoj. Hľadáme miesta, kde by sme mohli nerušene odpočívať a načerpať silu do ďalšej práce i chuť do života. Stretávame ľudí v odlahých kútoch prírody, hľadáme miesta, kde by sme mohli byť aspoň chvíľu sami. Rastie záujem o návštevu kostolov, pútnických miest a nastáva čas tzv. „hľadania ticha“.

Pokiaľ sa hlbšie zamyslíme nad „hľadaním ticha“, poznáme, že po čase nebudeme hľadať ticho vonkajšie, v ktorom sa môžeme načas uvoľniť od svojich problémov, zbaviť starostí a strachu, ale začíname hľadať ticho vo svojom vnútri. Zistíme, že každé slovo, ktoré pôsobí z vnútra, nás obohacuje a dvíha. A my začíname hľadať pomoc v tejto vnútornej sile.

Sú ľudia, z ktorých radostných a uvoľnených tvári k nám vyžaruje spokojnosť, vedia, že sú a budú stále potrební. Sú ľudia, ku ktorým cítime dôveru, otvorenosť už len tým, že nás vypočujú. Sme radi v ich prítomnosti. Nazval by som ich „ľudské vrby“. Po rozhovore s nimi sa cítime uspokojení, vitálnejší, sme plní optimizmu do ďalšieho života. V zhone dnešnej doby vidím, že veľa ľudí nosí svoje problémy a starosti niekde hlboko vo svojom vnútri a nedovolí nikomu ani poodhrnúť túto oponu. Tak sa uzatvoria len do seba, a tým sa aj odlúčia od svojho okolia. Tento typ ľudí prenáša do okolia nepokoj, v ich prítomnosti sa necítime dobre.

Preto by v našom živote mala mať miesto nádej, viera a láska. Nádej v lepší život, viera v sebarealizáciu, vo svoje schopnosti a láska k ľuďom. Naučiť sa nezištne rozdávať. Niekedy stačí len pár povzbudivých slov, malá pozornosť, inokedy úsmev. Tak sa naučíme tolerantnosti, stávame sa príjemnými ľuďmi a v našom najbližšom okolí nás budú mať radi.

Poznám ľudí, ktorí sa len vlastnou pevnou vôľou dokázali preniesť cez ťažkú chorobu, neuzatvárali sa do ústrania, ale naopak, boli veľmi činnorodí. Bolo úžasné vidieť postihnutého chlapca (s týmito ľuďmi sa často stretávam), ktorý sedel na invalidnom vozíku a usmieval sa. Keď som sa na neho bližšie pozrel, zistil som, že dokáže pohybovať iba jednou rukou. „Prečo si taký šťastný?“ pýtam sa ho. „Viem maľovať, naučil som sa to.“ Pri jeho druhej návšteve som videl, ako maľuje obrazy, alebo vypaľuje do dreva. Do pravej ruky, ktorú mohol trochu dvíhať, zbral štetec a pokračoval na obraze, ktorý možno pred pár dňami začal maľovať. Kreslil krajinky, portréty i obrázky pre deti. „Maľujem len tak, pre radosť a potešenie druhých,“ povedal a venoval mi jeden zo svojich obrazov, ktoré tvorili krásnu domácu zbierku. A tak som pochopil jeho šťastný výraz i povzbudivé pohľady a slová jeho známych a kamarátov. Mal ich veľa. Pre každého mal obrázok a povzbudivé slovo.

V školských laviciach sme spoznali veľa učiteľov, niektorí získali naše sympatie viacej, iní menej. Spoznal som veľa učiteľov a vážil som si ich prácu aj obetavosť, najmä na vysokej škole. Vážil som si tých, ktorí dokázali svoje dlhoročné a ťažko získavané poznanie predať svojim žiakom. Ich práca bola venovaná našej mladej generácii. Mnohoročná oblasť bádania a výskumu neprišla slávu a ovocie autorovi, vytvoril niečo nové, nový aparát, alebo nový pracovný postup. Skromnosť, ktorá myslím si, je v každej oblasti vedeckého bádania dôležitá, ukázala pravý podstatu poznania. Teda nie slávu, ale predanie svojej práce, svojho dlhoročného úsilia a skúseností počas pár hodín, dní, štúdia tak, aby sme sa mohli o poznané už oprieť a z neho smerovať svoje kroky ďalej. Takým učiteľom vďačíme za to, čo ma naučili. Viem,

že čo i len samotná myšlienka na nich dodáva silu do ďalšej práce. Je to i istá forma povzbudenia do života.

Nádej vždy býva cestičkou k láske, väčšinou ťažkou, neschodnou, ale vždy sprevádzanou poznaním niečoho lepšieho, z čoho sa možno tešiť. Tešíme sa z lásky. Každý z nás dostal do daru semiačko lásky, to je zasiaté v nás a treba ho rozvíjať. A tak „plamienok“, ktorý je daný našim zrodením, nemôže uhasnúť. Nádej a láska sú pevne začlenené do nášho života, stali sa jeho súčasťou.

Nie je prejavom lásky, že myslím len sám na seba, budem len prijímať a nedávať nič. Takáto sebaláska je prejavom egoizmu.

Naproti tomu láska, ktorá je rozdávaná nášmu okoliu nezištne, len s túžbou pomôcť druhému, nám zasa ukazuje „priestor lásky“, ktorý ovplyvňuje nás všetkých a naplnia naše srdcia. Srdce je symbolom lásky a veľká nádej, že láska, ktorá je zmyslom života, nás pevne drží v okruhu lásky. Človek nemôže žiť bez lásky. Existuje aj láska z vyššieho poňatia, a to je láska k Bohu. V tom je nádej všetkých dobrých ľudí. Láska znamená jednotu.

Harmóniou a hybnou silou celého vesmíru je láska a kto ju spoznal, stal sa radostným a šťastným, pretože sa naučil milovať. Miluje aj ten, kto verí a má nádej v lepší život. Od nádeje je už len krôčik k láske. Je to harmónia, súlad, spojenie v jeden pozitívny celok. Preto láska by mala byť zmyslom nášho života. A to znamená nie len o nej hovoriť, ale prežívať ju každý svojím životom.

Existuje láska fyzická, ktorá spája dvoch ľudí, muža a ženu. A z veľkej lásky by mal vzniknúť nový život. Už počatie by malo začínať láskou, mnohokrát je to iba vášeň. V časnom tehotenstve, keď plod začína cítiť dianie okolo seba, čaká lásku a trepezlivosť, s akou sa má čakať na jeho príchod. Preto i maličké, ktoré by malo byť vždy očakávané a chcené, túži po láske a ňou je formovaný jeho budúci život. Je známe, že sa často prenášajú pocity i povaha ženy na plod a to maličké v nás plače. Že to nevnímame? Samozrejme, že my muži nie, ale žena, ktorá maličké nosí, cíti jeho „slzy“, počuje jeho plač. To maličké by mohlo povedať, ale ja som sa narodilo z lásky, prečo nemôžem mať lásku? A tak na malom praktickom príklade môžeme spoznať hodnotu lásky.

Existuje ale aj láska duchovná, v ktorej sa človek zrieka všetkého okolo seba, materiálnych hodnôt, moci a za to prežíva i spoznáva všetko. Ďaleko viac, než čoho sa zrieka.

Takíto ľudia nežijú svetským životom, ale dali sa do služieb lásky najvyššej – Božej. Milujú a sú milovaní.

Nádej nám ukazuje možnosť cesty k láske, tá cesta je pre nás neustále otvorená. Vlastne sa celý život učíme láske a po smrti (fyzickej) nebudeme posudzovaní podľa našich hriechov, ale podľa stupňa našej lásky.

Ten, kto dokáže nezištne rozdávať radosť a lásku, dokáže prijať i kríž života, bolesť a utrpenie. Stotožní sa s láskou, znamená pochopiť jej hodnotu. Keď sa pozrieme okolo seba, vidíme, ale hlavne cítime, že okolo nás je nedostatok lásky. Prevažila ju hodnota peňazí, majetku a zahalenej mysle. Myseľ se zahalila do panciera z peňazí, moci a slávy. Vytvorila tak silnú stenu a za ňou nový svet. Svet hanby a zahaleného srdca. Láska k duchovným hodnotám sa zmenila na lásku k majetku a k tým ľuďom, ktorí si vytvorili podobný svet. A tak plače láska, pretože je spútaná a pošliapaná.

Ak nemáme lásku, stratil zmysel i náš život. Ale nádej, ktorá nás učí, nám hovorí: ale nie každý dokáže túto formu lásky uniešť. Najvyšším stupňom lásky je utrpenie, obetovanie sa pre lásku. I smrť Kristova na kríži bola prejavom lásky. Veľkej a nekonečnej lásky. Môžeme povedať, že láska v sebaobetovaní nemá rozmer. Tým sa pre nás stáva nádejou. Nádejou v tom, že sa budeme učiť žiť v láske a láskou naplníme celý náš život. Tak sa naplnia slová: „Zrodení sme boli pre lásku.“

*Ing. Karel Komárek, PhD.
prodekan pre vedu a výskum FZ KU*

NÁVRATY K TÝŽDŇU VEDY NA FF A PF

Pri príležitosti týždňa európskej vedy (7. – 11. novembra) sa aj na fakultách Katolíckej univerzity uskutočnili viaceré podujatia. Takto týždeň vedy stručne zhodnotili na dvoch fakultách univerzity.

Na pôde **Filozofickej fakulte KU** sa v týždni od 7. do 11. novembra 2005 uskutočnilo niekoľko zaujímavých akcií a hodnotných podujatí, ktoré jednotlivé katedry usporiadali v rámci Týždňa vedy EÚ.

Kabinet pedagogickej prípravy v spolupráci s vydavateľstvom Portál otvoril týždeň vedy v pondelok 7. 11. 2005 prezentáciou najnovších publikácií a odborných príručiek, spojenou s predajom.

V utorok 8. 11. 2005 sa prezentovali hneď štyri katedry. Katedra anglického jazyka a literatúry pod vedením PaedDr. Jána Kozoňa a PaedDr. Alexandry Bagiovej pripravila prednášku na tému *Úroveň jazykovej kompetencie na Slovensku*. Na podujatí organizovanom katedrou histórie vystúpili so svojimi prednáškami na tému *Aktuálne otázky moderných slovenských dejín v kontexte európskeho vývinu* PhDr. Marek Havrila, PhD., a prof. PhDr. Michal Otčenáš, CSc. Katedra germanistiky usporiadala odbornú prednášku doc. Dagmar Košťálovej na tému *Načo germanistika*. V utorok sa uskutočnila ešte jedna akcia, ktorú zorganizovala katedra filozofie. Pozvanie prijal a so svojou prednáškou na tému *Pojem a definícia v rámci transparentnej intenzionálnej logiky* vystúpil prof. PhDr. Pavel Materna, CSc., z Masarykovej univerzity v Brne.

Deň otvorených dverí, ktorý bol 9. novembra 2005, sa začal sv. omšou a pokračoval stretnutím s dekanom a prodekanmi fakulty v aule Jána Pavla II. V rámci dňa otvorených dverí jednotlivé katedry prezentovali verejnosti aktuálne informácie o obsahu, forme a zameraní ich výučby.

Štvrtok bol podobne ako utorok bohatý na akcie a podujatia. Katedra teológie sa venovala téme *Miesto Panny Márie v teológii*. S hlavnou prednáškou na tému *Utrpenie Panny Márie podľa Jána Pavla II.* vystúpila doc. RNDr. ThDr. ICLic. Jana Moricová, PhD.

Vedecký ústav Ladislava Hanusa zorganizoval druhé literárno-vedné popoludnie, na ktorom so svojou prednáškou *Pavol Ušák Oliva – kňaz a básnik* vystúpil prof. PhDr. Jozef Šimončíč, CSc. Kabinet pedagogickej prípravy okrem výstavy kníh pripravil aj prednášku na tému UNICEF – práva dieťaťa.

Medzinárodná vedecká konferencia *Vedecké dimenzie žurnalistickej komunikácie*, usporiadaná katedrou žurnalistiky, bola posledným podujatím fakulty v rámci Týždňa vedy EÚ. Na konferencii, ktorá sa uskutočnila v piatok 11. 11. 2005, sa zúčastnili aj dvaja rakúski spoluriešitelia príslušného projektu, viacerí poprední teoretici žurnalistiky z bratislavskej a trnavskej fakulty.

Materiály z konferencie budú publikované v osobitnom vedeckom zborníku.

*Alena Chylová
referentka oddelenia pre vedu, umenie
a doktorandské štúdium FF KU*

V dňoch 7.– 11. 11. 2005 sa aj na **Pedagogickej fakulte KU** uskutočnili prednášky a podujatia, ktoré súviseli s týždňom európskej vedy a dňom otvorených dverí. V rámci tohto týždňa odznelo spolu 46 prednášok na rôzne témy, ktoré sa snažili priniesť nové pohľady na rôzne oblasti súvisiace s predmetmi prednášanými na PF. Okrem už spomínaných prednášok sa katedry prezentovali aj inými podujatiami.

Katedra katechetiky a praktickej teológie sa zamerala na katechézu a v dňoch 7. – 9. 11. prezentovali jej členovia vzorovú katechetickú miestnosť, ktorá by mala zohľadniť začiatok

21. storočia. Preto sme sa v tejto miestnosti mohli stretnúť s modernými didaktickými prostriedkami a pomôckami. Ďalším zaujímavým podujatím bol koncert pedagógov Katedry hudobného umenia PF v stredu 9. 11. 2005, na ktorom odzneli diela G. F. Händla, R. Shumana, A. Stradellu, W. A. Mozarta a G. F. Telemanna. Utorok 8. 11. 2005 patril prezentácii katedry biológie, ktorá sa zamerala na environmentálnu problematiku, ako aj na iné špecifické oblasti, akými sú prevencia rakoviny, kmeňové bunky a iné. Svoju pozornosť na aktuálnu tému zneužitia chemických látok ako nástroja na uskutočnenie teroristického útoku sústredila katedra chémie na prednáškach, ktoré odzneli v stredu 9. 11. 2005 v organovej sieni rektorátu KU. Katedra matematiky a fyziky sa sústredila na fenomény, akými sú napr. hra SUDOKU a aktuálna otázka zdrojov energie pre ľudstvo. Aktuálne výsledky výskumov v sociálnych vedách prezentovali členovia katedry sociálnej práce vo svojich príspevkoch o nezamestnanosti, o kvalite života seniorov a iných, pričom sa špecificky zamerali práve na oblasť Ružomberka. Ústav pedagogických vied a autorský kolektív združenia Virtuálna kolaborácia pripravili prezentáciu využitia IKT v tvorivom vyučovaní prírodovedných predmetov.

Prezentácie ako aj sprievodné podujatia jasne akcentovali fakt, že Pedagogická fakulta KU, ako aj celá Katolícka univerzita môže ponúknuť atraktívne študijné odbory. No nielen to. Je potrebné zdôrazniť, že sa poukázalo na vedecký a výskumný rozmer, ktorý sa začína úspešne rozvíjať aj na našej alma mater.

*Mgr. František Stanček
PF KU*

Návšteva univerzity v Bologni

Dňa 12. 11. 2005 sa prodekani PF a FZ pre zahraničné vzťahy a mobility, prof. Anton Fabián a h. doc. Jozef Jurina, zúčastnili na slávnostnom otvorení akademického roku 2005/06 na univerzite v Bologni, ktorá je jedným z najvýznamnejších centier vyššieho vzdelávania v Európe. Návšteva bola zameraná na nadviazanie nových kontaktov s najstaršou univerzitou v Európe (1088).

Pobyt v Bologni začal v piatok (11. 11. 2005) slávnostnou večerou, ktorú pripravilo vedenie univerzity. Medzi pozvanými hosťami bol aj Ján Figel', komisár EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a multilingvizmus. Okrem iného sa hovorilo o možnosti podpísania zmluvy medzi Katolíckou univerzitou v Ružomberku a Bolonskou univerzitou a tiež aj o bilaterálnych zmluvách medzi pedagogickými fakultami a fakultami zdravotníctva.

Slávnostná inaugurácia nového akademického roku začala v Aula Magna Santa Lucia v sobotu 12. novembra 2005 o 9.00 hod. Zúčastnení hostia boli svedkami nezabudnuteľných a veľmi zaujímavých chvíľ. Slova sa ujal rektor bolonskej univerzity prof. Pier Ugo Calzolari, ktorý hovoril o úspechoch vo vedeckom výskume a výučbe, o aktivitách študentov, o internacionalizácii a nových prognózach univerzity. Zaujímavým momentom otvorenia bola aktivita študentov – asi stovka ich prišla oblečená v dobových kostýmoch a hlučne prerušovali slávnostný akt. Nezainteresovaný divák sa mohol domnievať, že ide o nejakú demonštráciu, ale tento akt patrí prirodzene k inaugurácii už dlhé desaťročia. Záverečné slovo mal Ján Figel', ktorý poukázal na význam bolonskej univerzity v dejinách európskej kultúry.

Na slávnostnom obede pri príležitosti otvorenia akademického roka sa zúčastnili spolu s vedením bolonskej univerzity aj Ján Figel' a Romano Prodi, bývalý šéf Európskeho parlamentu. V neformálnych rozhovoroch vyjadril záujem o rozvoj vysokého školstva v Slovenskej republike.

*h. doc. PhDr. PaedDr. Jozef JURINA, PhD.
prodekan pre zahraničné vzťahy a mobility FZ KU*

BIOETICKÉ VÝZVY SÚČASNOSTI Medzinárodná konferencia na pôde KU

Dňa 11. novembra 2005 sa na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnila medzinárodná konferencia Bioethics Challenges of the Present Times (Bioetické výzvy súčasnosti). Konferencii predchádzala o 8.00 hod. svätá omša v Jezuitskom kostole na Námestí Andreja Hlinku v Ružomberku. Potom sa už účastníci konferencie presunuli do susediacej budovy rektorátu KU, kde samotná konferencia prebiehala v anglickom jazyku, zabezpečená simultánnym tlmočením. Patronát nad konferenciou prevzal podpredseda výboru Európskeho parlamentu pre bioetiku Dr. Miroslav Míkolášik, člen EPP – ED (European People`s Party and European Democrats) a Fakulta zdravotníctva KU v Ružomberku. Po skončení konferencie sa v popoludňajších hodinách uskutočnila v hoteli Kultúra v Ružomberku tlačová konferencia.

Konferenciu svojim príhovorom otvoril prorektor KU – PhDr. Dalibor Mikuláš, ktorý tiež predstavil prednášajúcich.

Rektor KU, prof. Boris Banáry, privítal účastníkov konferencie a vyjadril svoju radosť nad tým, že na pôde univerzity prebieha takéto významné medzinárodné podujatie.

Ako prvý vystúpil Dr. Mikolášik (*New Ethic Challenges in Europe*), ktorý zároveň moderoval celú konferenciu.

Ďalším rečníkom bol prof. David Solomon (*Cultural Situation of Medical Ethics in the USA; Its Recent History, Central Conflicts, Methods and Outstanding Problems at the Moment*), riaditeľ Centra pre etiku a kultúru na Univerzite Notre Dame v USA.

Po ňom sa predstavil Dr. Peter Liese (*Europe Needs Committee Defenders of Human Dignity*), predseda pracovnej skupiny Európskeho parlamentu pre bioetiku.

Ako predposledný vystúpil so svojím príspevkom Dr. Włodzimierz Wiczonek (*Moral Aspects of the Cloning of Human Beings*) z Katolíckej univerzity v poľskom Lubline.

Po krátkej prestávke konferencia pokračovala prednáškou Dr. Michaely Moravčíkovej (*Comparing with God through the Creation of a Man; Jewish Mystic Ritual of the Creation of Golem*), riaditeľky Inštitútu pre vzťah štátu a cirkvi v SR.

Na záver predniesol svoj príspevok prof. Balázs Mezei (*The Concept of Person in the Thought of Karol Wojtyła*), riaditeľ Filozofického inštitútu na Univerzite Petra Pázmányho v Maďarsku.

KU v Ružomberku reprezentoval na konferencii vedúci Katedry filozofie Filozofickej fakulty doc. Peter Volek, mim. prof. KU (*On the Ontological Status of the Human Embryo*).

Atmosféru konferencie o bioetike doplnili svojimi gospelovými vstupmi súrodenci Jendruchovcí. Finálnym výstupom celej konferencie je zborník, na príprave ktorého sa v súčasnosti pracuje. Ďalšie informácie sú dostupné na www.ku.sk/konferencia.

UDALOSTI**Poľskí pedagógovia na KVV**

Akademickú pôdu Katolíckej univerzity v Ružomberku v dňoch 17. – 27. 10. 2005, konkrétne Katedru výtvarného umenia Pedagogickej fakulty, navštívili majstri výtvarného umenia prof. Werner Lubos a adi. Marek Milcarek. Sú to pedagógovia z Wyzszej Szkoły Pedagogicznej w Czestochowie a v rámci výmenných pobytov a mobilít oboch univerzít spolupracovali s našimi pedagógmi a študentmi v pracovných dielňach – ateliéroch. Teoretické a praktické poznatky boli základom odborných prednášok so zameraním na maliarstvo a sochárstvo, ktorým sa obaja profesne venujú. Špecificky sa prednášajúci prof. Lubos venoval maliarstvu so sakrálnou tematikou, adi. Milcarek viedol cvičenia v oblasti komornej plastiky a priestoru.

Pôsobenie týchto pedagógov obohatilo študentov, ale i vyučujúcich o množstvo cenných vedomostí a podnetov, ktoré môžu prispieť k neustálemu rastu tvorivého potenciálu.

Jozef Zentko

Organárstvo v strednej Európe

V dňoch 20. – 21. októbra 2005 usporiadala Katedra hudobného umenia (PF KU) a Bachova spoločnosť na Slovensku organologickú konferenciu s medzinárodnou účasťou pod názvom *Organárstvo v strednej Európe*. Konferencia sa uskutočnila v spolupráci s Culture Ireland, Rakúskym kultúrnym fórom, Českým centrom, Poľským inštitútom a kultúrnym inštitútom Maďarskej republiky. Pozvanie prijali odborníci v danej oblasti z takmer celej strednej Európy: prof. Johann Trummer (Rakúsko), doc. Dr. Pál Enyedi, Dr. Ing. Gyula Kormos, Dr. István Dávid (Maďarsko), prof. Martin Hobi (Švajčiarsko), prof. Jiří Sehnal, Dr. Petr Koukal (Česká republika), Dr. Dalibor Miklavčič (Slovensko), Dr. Ireneusz Wyrwa (Poľsko), prof. Gerard Gillen (Írsko). Slovensko zastupovali Dr. Marián Mayer a Mgr. art. Stanislav Šurin.

Vo svojich príspevkoch oboznámili publikum s aktuálnym stavom organo-

v jednotlivých krajinách, so spôsobom ochrany a starostlivosti o historické nástroje, ako aj s uplatnením organu pri liturgických sláveniach. Súčasťou konferencie bola i exkurzia historických nástrojov vo východoslovenskom meste Kežmarok, a to konkrétne v starom artikulórnem evanjelickom chráme a v rímsko-katolíckom farskom kostole. Na obidvoch organoch mali zahraniční hostia možnosť si zahrať a oboznámiť sa tak s nástrojmi patriacimi medzi najstaršie na Slovensku.

Sprievodným podujatím bol organový koncert v Organovej sieni rektorátu Katolíckej univerzity (21. 10.), na ktorom sa predstavil prof. Gerard Gillen (vedúci Hudobného oddelenia na Národnej univerzite v Maynooth a titulárny organista dublinskej Pro-katedrály) s programom pozostávajúcím zo skladieb anglických autorov ako Thomas Tomkins, Matthew Locke, Henry Purcell, William Croft, George Frederick Handel, John Stanley, William Hine a George Berg. Následne po koncerte nasledovala beseda s írskym umelcom.

PaedDr. Mgr. art. Zuzana Zahradníková, PhD.

Historický deň na FF KU

Ludstvo od svojich prvopočiatkov píše svoju históriu. Zaujímajú sa o ňu aj študenti histórie a žurnalistiky na Filozofickej fakulte KU, členovia Historického spolku pri FF KU v Ružomberku.

Historický spolok bol založený študentmi v spolupráci s vedením FF 28. septembra 2005. V rámci svojej činnosti usporiadal prvý Historický deň, pod názvom Slovensko v zrkadle dejín, ktorý sa uskutočnil dňa 23. novembra 2005 v budove rektorátu KU.

Podujatie sa konalo pod záštitou dekana FF KU doc. Imricha Vaška a vedúceho Katedry histórie FF KU prof. Michala Otčenáša, ktorým patrí poďakovanie za podporu podujatia.

Podujatie slávnostne otvoril dekan FF KU doc. Imrich Vaško. V úvode ocenil snahu a iniciatívu študentov pri príprave historického dňa. Predniesol príspevok na tému Cyril a Metod a prvé slovanské texty, Proglas. Prof. Michal Otčenáš vyzdvihol záujem študentov o históriu. Informoval o možnosti prijatia Historického spolku za člena Spoločnosti historikov Slovenska.

Slávnostnú atmosféru podporil svojím vystúpením spevácky zbor Mladosť zo Sociálnej a pedagogickej akadémie v Turčianskych Tepličiach pod vedením PaedDr. Sone Burčovej. Následne odzneli príspevky študentov histórie a žurnalistiky na témy: Kelti a Slovensko (Michal Adamec), Samova ríša a Veľká Morava, obdobie pred 2. svetovou vojnou, SNP – Zápoľná armáda (Martin Mráz), Turci a Slovensko (Peter Kováč), Mária Terézia (Jana Graňáková) a Dejiny žurnalistiky (Miloš Hrabovský).

Na príprave a priebehu Historického dňa sa zúčastnili okrem prednášajúcich študentov aj ostatní členovia Historického spolku (Jozef Rerko, Štefan Balberčák, Vladimír Král, Kristína Michalíková, Katarína Imrisková), ktorí zabezpečovali hladký priebeh podujatia.

Martin Mráz

Dni Slovenskej kultúry v Krakove

Univerzitný spevácky zbor Benedictus, komorný súbor Dixit Dominus a Schola cantorum sa v dňoch 7. – 9. októbra 2005 zúčastnili na 2. ročníku Dní slovenskej kultúry v Krakove. Podujatie bolo zorganizované pod patronátom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v spolupráci s generálnym konzulátom Slovenskej republiky v Krakove a Slovenskou radou rodičovských združení. V rámci podujatia vystúpili aj pedagógovia a žiaci základných umeleckých škôl, špeciálnych základných škôl a konzervatórií z viacerých miest Slovenska – Bratislava, Topoľčian, Nitra, Dubnice nad Váhom, Žilina, Dolného Kubína, Poltára, Popradu, Levoče, Spišskej Novej Vsi a Michaloviec.

Univerzitný zbor a komorný súbor okrem iného účinkovali aj pri uvedení výstavy Corpus Christi maliarky Dariny Gladišovej. Výstavu v rámci roka Eucharistie otvoril tajomník zosnulého pápeža Jána Pavla II., kardinál Stanislaw Dziwisz. Na otvorení výstavy sa zúčastnil aj spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka.

Účinkujúci nereprezentovali len samých seba, ale obrazne povedané celé Slovensko s jeho bohatou a rôznorodou kultúrnou tradíciou, za ktorú by sa nemal hanbiť nikto z nás.

Mgr. Juraj Valluš

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: ThDr. Lubomír Stanček, Ing. Radislav Kendera, Mgr. Peter Gazda, RNDr. Lubomír Popovič, Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak